

Mateřská škola, základní škola, praktická škola a dětský domov
Kyjov, příspěvková organizace

Č. J: ZŠK 1027/2022

Školní vzdělávací program
pro obor vzdělání základní škola speciální

MOZAIKA

(díl I, díl II)

Zpracovaný podle RVP ZŠS

Obsah

1 Identifikační údaje	5
2. Charakteristika školy.....	6
2.1 Z historie školy	6
2.2 Úplnost a velikost školy.....	6
2.3 Vybavení školy.....	8
2.4 Charakteristika pedagogického sboru	9
2.5 Charakteristika žáků	9
2.6 Spolupráce školy s rodiči a dalšími subjekty	9
3 Charakteristika školního vzdělávacího programu (díl I).....	11
3.1 Zaměření školy	11
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie školy.....	13
3.3 Začlenění průřezových témat.....	19
4 Učební plány (díl I).....	24
4.1 Učební plán pro 1. stupeň	24
4.2 Učební plán pro 2. stupeň	26
5. Učební osnovy	28
5.1 Vyučovací předmět Čtení	28
5.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Čtení	28
5.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Čtení	31
5.2 Vyučovací předmět Psaní	41
5.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Psaní	41
5.2.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Psaní	44
5.3 Vyučovací předmět Řečová výchova	54
5.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Řečová výchova	54
5.3.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Řečová výchova	57
5.4 Vyučovací předmět Matematika.....	67
5.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Matematika	67
5.4.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika.....	70
5.5 Vyučovací předmět Informatika	88
5.5.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Informatika	88
5.5.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Informatika.....	90
5.6 Vyučovací předmět Věcné učení	95
5.6.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Věcné učení	95
5.6.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Věcné učení.....	98
5.7 Vyučovací předmět Člověk a společnost	110
5.7.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Člověk a společnost	110

5.7.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Člověk a společnost	113
5.8	Vyučovací předmět Člověk a příroda	118
5.8.1	Charakteristika vyučovacího předmětu Člověk a příroda	118
5.8.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Člověk a příroda	121
5.9	Vyučovací předmět Hudební výchova	129
5.9.1	Charakteristika vyučovacího předmětu Hudební výchova	129
5.9.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Hudební výchova	131
5.10	Vyučovací předmět Výchova ke zdraví	134
5.10.1	Charakteristika vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví	134
5.10.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví	137
5.11.	Vyučovací předmět Tělesná výchova	141
5.11.1	Charakteristika vyučovacího předmětu Tělesná výchova	141
5.11.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tělesná výchova	144
5. 12	Vyučovací předmět Pracovní a výtvarná výchova	156
5.12.1	Charakteristika vyučovacího předmětu Pracovní a výtvarná výchova	156
5.12.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pracovní a výtvarná výchova	159
6.	Charakteristika ŠVP (díl II)	172
6.1	Zaměření školy	172
6.2	Výchovné a vzdělávací strategie.....	173
6.3	Vzdělávání žáků s kombinací postižení.....	177
7	Učební plán (díl II)	178
7.1	Tabulace učebního plánu.....	178
7.2	Poznámky k učebnímu plánu	179
8	Učební osnovy (díl II).....	180
8.1	Vyučovací předmět Rozumová výchova	180
8.1.1	Charakteristika vyučovacího předmětu Rozumová výchova	180
8.1.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Rozumová výchova	184
8.2	Vyučovací předmět Smyslová výchova	192
8.2.1	Charakteristika vyučovacího předmětu Smyslová výchova	192
8.2.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Smyslová výchova	194
8.3	Vyučovací předmět Hudební výchova	199
8.3.1	Charakteristika vyučovacího předmětu Hudební výchova	199
8.3.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Hudební výchova	201
8.4	Vyučovací předmět Pracovní a výtvarné činnosti	203
8.4.1	Charakteristika vyučovacího předmětu Pracovní a výtvarné činnosti	203
8.4.2	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pracovní a výtvarné činnosti	205
8.5	Vyučovací předmět Pohybová výchova	212

8.5.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Pohybová výchova	212
8.5.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pohybová výchova	214
8.6 Vyučovací předmět Předměty speciálně pedagogické péče	219
8.6.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Předměty speciálně pedagogické péče	219
8.6.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Předměty speciálně pedagogické péče	221
9 Hodnocení žáků a autoevaluace školy	227
9.1 Hodnocení žáků	227
9.1.1 Pravidla pro hodnocení žáků	227
9.1.2 Způsob a kritéria hodnocení	227
9.2 Autoevaluace školy	231
9.2.1 Oblasti autoevaluace	231
9.2.2 Cíle a kritéria autoevaluace	231
9.2.3 Nástroje autoevaluace	231
10 Distanční vzdělávání	232

1 Identifikační údaje

Název programu: Školní vzdělávací program pro základní školu speciální Mozaika (díl I, díl II)

Název školy: Mateřská škola, základní škola, praktická škola a dětský domov Kyjov, příspěvková organizace

Adresa školy: Za Humny 3304, 697 01 Kyjov

Ředitel školy: PaedDr. Petr Petráš

Kontakty:
tel.:
fax:
e-mail:
web:
IČO:

Zřizovatel: Jihomoravský kraj, Brno, Žerotínovo náměstí 3/5, 601 82 Brno
Tel.: 541651111
Fax: 541651209
IČ zřizovatele: 70888337

Odloučená pracoviště: Vřesovice, Vřesovice 243, 696 48 Ježov, tel.: 518699666

Speciální pedagogické centrum, Husova ulice 574, 697 01 Kyjov.
tel.: 518612803

Koordinátoři: Mgr. Jana Klučková, Mgr. Jarmila Ševelová, Bc. Jana Úradníková, Mgr. et Mgr. Silvie Začalová

Schváleno Školskou radou dne

Platnost dokumentu od 1. 9. 2022

ředitel školy
PaedDr. Petr Petráš

předseda Školské rady
Mgr. Petr Krátký

2. Charakteristika školy

2.1 Z historie školy

Jsme školou s dlouholetou tradicí. Ve školním roce 1959-1960 byla zřízena v Kyjově jedna třída zvláštní školy jako pobočka Zvláštní školy internátní v Nenkovicích a ve školním roce 1966/67 se škola osamostatnila. Svoji historickou budovu získala škola v roce 1968, byla to vilka po místním staviteli (posléze internát SZŠ Kyjov) a s postupným zvyšováním počtu tříd došlo také k postupné dostavbě (učební pavilon s jídelnou a výdejnou, tělocvična). Sama dostavba byla podmíněna stísněnými prostory areálu školy, takže i učebny byly pro tehdejší počty žáků ve třídě většinou nedostatečné.

Po roce 1989 se budova školy dostala do restitučního řízení. Zřizovatel ŠÚ Hodonín vyřešil tuto situaci koupí volného areálu stavebního učiliště v Kyjově-Boršově (budova a pozemky). K přestěhování došlo v roce 1995. Novým územně správním členěním republiky došlo také ke změně zřizovatele, kterým se stal Jihomoravský kraj.

Škola byla zřízena jako příspěvková organizace Jihomoravského kraje. Její název byl změněn ze Zvláštní škola, Kyjov, Za Humny 3304 na Speciální školy, Kyjov, okres Hodonín. Předmětem její činnosti byla výchova a vzdělávání dětí se specifickými vzdělávacími potřebami, se zaměřením na žáky s mentálním postižením.

Pro nárůst klientely s těžším mentálním postižením, byly na škole nejdříve zřízeny třídy pomocné školy formou skupinové integrace dětí s těžším mentálním postižením (vzdělávací program pomocné školy) mezi žáky zvláštní školy. S přechodem zařízení pod Jihomoravský kraj a s rozšiřováním péče na ÚSPM Kyjov, byla původní zvláštní škola rozšířena o pomocnou školu a přípravný stupeň pomocné školy. Uvedený komplex zařízení byl schopen poskytnout vzdělávání dětem s mentálním postižením všech stupňů.

V roce 2002 přesídlilo detašované pracoviště do pronajatých místností nově postavené samostatné budovy, kde byli vzděláváni uživatelé služeb Domova Horizont s různou formou mentálního postižení a souběžného postižení více vadami. Činnost detašovaného pracoviště byla ukončena k 31. 8. 2018.

V rámci optimalizace došlo v roce 2004 ke sloučení školy se Speciální mateřskou školou při Okresní nemocnici Kyjov, okres Hodonín a Speciální základní školou při Okresní nemocnici Kyjov, okres Hodonín. Nástupnickou organizací se staly Speciální školy, Kyjov, okres Hodonín, později ZŠ a MŠ při nemocnici Kyjov. Uvedené právní subjekty zanikly k 30. 6. 2004 a od 1. 7. 2004 do 1. 7. 2017 byly součástí naší školy.

Od 1. 1. 2022 došlo v rámci optimalizace ke sloučení se ZŠS, PrŠ a DD Vřesovice, p. o. pod názvem Mateřská škola, základní škola, praktická škola a dětský domov Kyjov, příspěvková organizace.

Hlavní budova a ředitelství sídlí na adrese Za Humny 3304, 697 01 Kyjov, odloučenými pracovišti jsou Speciálně pedagogické centrum, Husova 574, 697 01 Kyjov, pracoviště Vřesovice 243, 696 48 Vřesovice.

2.2 Úplnost a velikost školy

Zřizovatelem školy je Jihomoravský kraj. Škola poskytuje předškolní vzdělávání a základní vzdělávání dětem a žákům se souběžným postižením více vadami a autismem, v případě souhlasu zřizovatele je též oprávněna zřizovat třídy pro děti a žáky s mentálním postižením.

Dále jako střední škola poskytuje střední vzdělávání žákům s tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, závažnými vadami řeči, závažnými vývojovými poruchami učení, závažnými vývojovými poruchami chování, souběžným postižením více vadami nebo

autismem, v případě souhlasu zřizovatele je též oprávněna zřizovat třídy pro žáky s mentálním postižením.

Sloučením zařízení došlo ke změně názvu příspěvkové organizace – **Mateřská škola, základní škola, praktická škola a dětský domov Kyjov, příspěvková organizace.**

Pracoviště **Kyjov** vykonává činnost mateřské školy, základní školy, základní školy speciální, střední školy, internátu, dětského domova, školní družiny, školní jídelny, školní jídelny – výdejny a speciálně pedagogického centra.

Mateřská škola poskytuje předškolní vzdělání dětem se souběžným postižením více vadami a autismem, v případě souhlasu zřizovatele je též oprávněna zřizovat třídy pro děti s mentálním postižením (vzdělávání dětí probíhá dle ŠVP pro předškolní vzdělávání).

Základní škola poskytuje základní vzdělávání žákům se souběžným postižením více vadami a autismem, v případě souhlasu zřizovatele je též oprávněna zřizovat třídy pro žáky s mentálním postižením (vzdělávání žáků probíhá podle ŠVP pro základní vzdělávání a ŠVP pro základní školu speciální).

Školní družina poskytuje zájmové vzdělávání podle vlastního vzdělávacího programu.

Speciálně pedagogické centrum je zaměřeno na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Jako školské poradenské zařízení je primárně určeno pro děti, žáky a studenty (dále jen „žáci“) s mentálním postižením, případně v kombinaci s jinými postiženími. Poskytuje komplexní péči dětem ve věku od 3 let (v odůvodněných případech i dětem mladším 3 let – závažné zdravotní postižení vyžadující neodkladnou, pravidelnou a intenzivní péči) do ukončení vzdělávání, nejdéle do 26 let. Poradenské služby poskytujeme formou psychologických a speciálně pedagogických vyšetření či intervencí, komplexní diagnostiky, konzultací s pedagogickými pracovníky a zákonnými zástupci/zletilými žáky, pravidelné ambulantní péče, metodických výjezdů do terénu, kontrol IVP a nastavených podpůrných opatření.

Hlavní budova školy se nachází v Kyjově – Boršově, na kraji města, obklopena přírodou, v těsném sousedství SOU (ve kterém nachází další možnost profesní přípravy část vycházejících žáků). Dostupnost je zajištěna autobusovou dopravou. V budově se nachází třídy mateřské školy, základní školy a školní družiny. Kapacita školy je celkem nastavena na 184 žáků základní školy a 36 žáků mateřské školy.

Speciálně pedagogické centrum se je v přízemí vily na Husově ulici (bývalý areál školy). Je snadno dostupné z nádraží ČD.

Pracoviště **Vřesovice** je vzdáleno 11 km od města Kyjov v klidném prostředí rekreační oblasti Chřibského pohoří, která je obklopena smíšenými lesy. Spádovou obcí je obec Ježov, kde je matika a zdravotní středisko.

Základní škola poskytuje vzdělávání žákům se zdravotním postižením, zejména s mentálním postižením, dále s těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami a autismem.

Střední škola – praktická jednoletá škola poskytuje vzdělávání žákům se zdravotním postižením, zejména s mentálním postižením.

Školní jídelna poskytuje školní stravování.

Školní družina poskytuje zájmové vzdělávání.

Internát zajišťuje dětem a žákům celodenní výchovu, ubytování a stravování.

Dětský domov zajišťuje nezletilým osobám, a to zpravidla ve věku od 3 do 18 let, případně zletilé osobě do 19 let (dále jen dítě), na základě rozhodnutí soudu o ústavní výchově nebo ochranné výchově nebo o předběžném opatření náhradní výchovnou péči v zájmu jeho zdravého vývoje, řádné výchovy a vzdělávání, předchází vzniku a rozvoji negativních projevů chování dítěte nebo narušení jeho zdravého vývoje, zmírňuje nebo odstraňuje příčiny nebo důsledky již vzniklých poruch chování a přispívá ke zdravému osobnostnímu vývoji dítěte.

Může poskytovat plné přímé zaopatření zletilé nezaopatřené osobě po ukončení výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy, připravující se na budoucí povolání, nejdéle však do věku 26 let.

2.3 Vybavení školy

Sídlem školy v **Kyjově** je třípodlažní budova. Škola má bezbariérový přístup. V prostorách školy jsou kromě tříd zřízeny odborné pracovny pro výuku pracovního vyučování (dílny, kuchyňka, keramická dílna, cvičná kuchyňka pro žáky ZŠ speciální). Sborovna slouží současně jako počítačová učebna. Knižní fond žákovské a učitelské knihovny je průběžně doplňován o nové tituly, výukové pomůcky – například dotykové tablety, multimediální interaktivní učebnice a výukové programy. Ve škole se nachází prostorný sál. V době výuky slouží jedna část jako hudebna a druhá je upravena na menší tělocvičnu využitelnou k pohybovým a relaxačním aktivitám. Jeho využití je možné i pro přednáškovou činnost a k pořádání společných akcí. Pro výuku tělesné výchovy škola využívá také sportovní areál na Husově ulici a hřiště, které se nachází v okolí školy. V těsné blízkosti školy je též školní pozemek, který je využíván k výuce pěstitelských prací, sportovním a relaxačním aktivitám a volnočasovým aktivitám. V areálu školy je k dispozici dětské hřiště. Je využíváno dětmi mateřské školy, žáky základní školy, základní školy speciální a školní družiny. Prostorné chodby jsou využívány žáky školy o přestávkách a mimo vyučování k relaxaci. Jejich stěny poskytují vhodné výstavní plochy pro výtvarné práce žáků (školní galerie) a také pro prezentaci školních projektů.

Pro práci se žáky v oblasti rozvoje komunikačních schopností slouží samostatná pracovna. V budově školy se nachází vybavená relaxační místnost (snoezelen), je využívána žáky školy k relaxaci a rehabilitaci.

Všechny kmenové třídy splňují psychohygienické požadavky, jsou zařízeny výškově nastavitelným nábytkem a pomůckami využívanými pro větší názornost výuky. Škola je dostatečně vybavena učebnicemi, pracovními sešity a audiovizuální technikou.

Ve škole ve **Vřesovicích** byla v roce 2002 provedena rozsáhlá rekonstrukce, půdní vestavba a přístavba budovy školy. Byl vybudován rehabilitační bazén, využíván nejen školou, ale i zájemci z obce a okolí. Součástí budovy je i sál tělocvičny, který slouží jak tělovýchovným, tak kulturním a společenským akcím.

Škola je dvoupatrová budova, která má bezbariérový přístup s výtahem a schodišťovou plošinou. V přízemí jsou uzamykatelné šatny, sloužící k bezpečnému uložení oblečení a třídy PrŠ. V prvním patře jsou třídy ZŠS nabízející vybavením, prostory a celkovou koncepcí optimální podmínky pro vzdělávání žáků s mentálním postižením. Škola má světlé, čisté a estetické prostory. Na výzdobě školy se podílejí ve velké míře žáci a učitelé. Prostory pro výuku jsou dostatečné, ve škole je kapacita 8 kmenových tříd ZŠS a 3 tříd PrŠ, jejichž součástí je relaxační místnost a hrací koutky. Všichni žáci mohou během výuky využívat také herny s kuličkovým bazénem, místnosti snoezelenu. Součástí školy je i školní družina, nacházející se v prvním patře budovy školy. Prostorové vybavení a vybavení nábytkem má nadstandardní úroveň. Celý objekt je účelově koncipován pro potřeby školy, vzdělávající žáky s postižením.

Třídy a chodby využívají děti a pedagogové k prezentaci svých prací. Možnosti pro tělesnou výchovu jsou vynikající především díky novému, víceúčelovému sportovnímu areálu a tělocvičně. Menší děti využívají prostornou zahradu s průlezkami, pískovištěm a různými hracími prvky. V letních měsících je využíváno venkovní brouzdaliště.

V hodinách pracovní výchovy se žáci starají o zeleninové záhony, ovocné stromy a pracují ve skleníku.

Škola má k dispozici další odborné učebny a nadstandardní prostory – rehabilitační bazén s protiproudem, vířivý bazén (whirlpool), perličkovou vanu, saunu, keramickou dílnu s

hrnčířským kruhem a pecí, výtvarný ateliér, učebnu hudební výchovy, cvičný byt s kuchyňkou, cvičnou kuchyňku, školní dílny, multisenzoriální místnost s vodním lůžkem – tmavý snoezelen, denní snoezelen se závěsnou houpačkou, multisenzoriální místnost s vodními prvky – vodní snoezelen, společenský sál, zrcadlový taneční sál. Pro imobilní žáky slouží na bazénu stropní zvedací zařízení a pro pohyb po zařízení schodišťová plošina.

Třídy jsou vybaveny vhodným zařízením, polohovacími židlemi a lavicemi potřebnými k rozvíjení hybnosti žáků. K individuální práci jsou ve všech třídách instalovány počítače s připojením na internet vybavené speciálními výukovými programy. Výuka informatiky probíhá ve třídách, ve kterých se využívají dva mobilní interaktivní panely s možností vertikálního a horizontálního využití, sweet box, iPady.

2.4 Charakteristika pedagogického sboru

Výchovně – vzdělávací proces zabezpečují spolu s ředitelem zkušení pedagogové. V průběhu školního roku se účastní různých vzdělávacích kurzů v rámci celoživotního vzdělávání (např. kurzy osobnostní a sociální výchovy, ke zdravému životnímu stylu, rozvoje komunikačních schopností, PC apod.). Všichni učitelé jsou proškoleni v oblasti BOZP a PO a mají znalosti v oblasti první pomoci, někteří mají absolvovaný kurz první pomoci.

Ve třídách základní školy i základní školy speciální výuku spolu s učitelem zajišťuje vždy asistent pedagoga. V zařízení pracuje poradce pro volbu povolání (výchovný poradce) a metodik prevence sociálně patologických jevů. Odbornou pomoc nabízí rodičům a jejich žákům také pracovníci našeho speciálně pedagogického centra.

Školní družina má samostatné oddělení pro žáky základní školy a základní školy speciální.

V průběhu školního roku probíhají průběžné a souvislé praxe studentek a studentů škol pedagogického zaměření. Studenti se také aktivně zapojují pod vedením zkušených pedagogů do výchovně vzdělávacího procesu.

2.5 Charakteristika žáků

Naše škola má v rámci okresu Hodonín poměrně velkou spádovost pro široké okolí. Vzhledem k tomu je i dopravní obslužnost a dostupnost školy veřejnou dopravou (vlakem i autobusem) na dobré úrovni. Všichni naši žáci mají speciální vzdělávací potřeby. Jedná se o souběžné postižení více vadami, o žáky s poruchami autistického spektra a zejména o žáky s mentálním postižením všech stupňů.

2.6 Spolupráce školy s rodiči a dalšími subjekty

Škola udržuje velké množství kontaktů na různých stupních důležitosti. Za nejvýznamnější považujeme:

- **Spolek rodičů a přátel školy** byl založen v roce 2019. Pomáhá financovat školní akce (např. den dětí, mikulášská nadílka, odměny pro žáky na konci školního roku, výlety, Škola v přírodě, ...). Tyto příspěvky jsou přidělovány na základě členy schváleného plánu. Zdrojem příjmů jsou pro ně příspěvky od rodičů a sponzorské dary.
- **Nadačním fondem** Pomocná škola a praktická škola Vřesovice, který byl založen v září 2005 a zaregistrován v obchodním rejstříku.
- **Jihomoravský kraj** (zřizovatel školy) – metodická pomoc, vybavení školy, investice, konzultace.

- **Školská rada** zprostředkovává především vzájemnou komunikaci školy a rodiny. Na zasedání jsou projednávány praktické připomínky rodičů. Vyjadřuje se k návrhům školních vzdělávacích programů a k jejich následnému uskutečňování. Schvaluje výroční zprávu o činnosti školy, školní řád a podílí se na zpracování koncepčních záměrů rozvoje školy.
- **Městský úřad Kyjov a Obecní úřad Vřesovice** zajišťují některé veřejné, kulturní, sportovní a společenské akce, poskytuje prostory pro pořádání akcí, výstav a podporuje prezentaci školy.
- **Komunitní plánování** mapuje cílové skupiny v regionu a zajišťuje plnění jejich potřeb.
- **Městská policie a Policie ČR** provádí zabezpečení akcí školy, pravidelné besedy, přednášky s různým zaměřením pro žáky naší školy. Převážně jde o prevenci sociálně patologických jevů. Spolupracuje se školou při řešení vzniklých problémů v rámci své kompetence.
- **SPC a PPP** zajišťuje informační, diagnostickou, poradenskou, metodickou činnost a kvalifikovaně poskytuje odborné pedagogické služby.
- **DVPP Hodonín** zajišťující další vzdělávání pedagogických pracovníků.
- **OSPOD a sociální odbor MÚ Kyjov** spolupracuje zejména při řešení sociálně-patologických jevů, provádí návštěvy v rodinách a přednáškovou činnost pro rodiče, dále komunikuje s rodiči při hledání priorit v péči o děti a osoby s postižením.
- **Městské kulturní středisko** pořádá kulturní, výchovné a vzdělávací akce, kterých se žáci naší školy účastní.
- **Střediska služeb školám** zajišťují a garantují další vzdělávání pedagogických pracovníků.
- **MŠ, ZŠ, ZUŠ** v Kyjově okolí se v rámci regionu spolupodílí na sportovních, kulturních, vzdělávacích a jiných akcích a tematických projektech.
- **SŠ, SOŠ, VOŠ a VŠ** spolupracují při realizaci odborné praxe studentů, průběžné praxe studentů pedagogických fakult a exkurzí.
- **Spolupráce s rodiči** je klíčová pro úspěšnou realizaci cílů vzdělávání, pro poskytování informací o dětech a hledání společných postupů při řešení problémů. O způsobu práce ve škole jsou rodiče informováni i neformálními způsoby při každodenním předávání dětí, při třídních schůzkách a dalších setkáních na akcích školy.

Škola dále spolupracuje s občanskými sdruženími a organizacemi (např. knihovna, muzeum) zabývajícími se kulturou, protidrogovou problematikou, dopravní výchovou, zdravím, sportovními aktivitami, poradenstvím a další, aktuální v daném školním roce.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu (díl I)

3.1 Zaměření školy

Naše škola má některá specifika a klade důraz na základní práva jako je svoboda vyučování, právo na vzdělání, individuální přístup. Předmětem činnosti naší školy je výchova a vzdělávání dětí se specifickými vzdělávacími potřebami, se zaměřením na mentální postižení, souběžné postižení více vadami a autismus.

Výborná je spolupráce s pracovníky speciálně pedagogického centra. Samozřejmostí je individuální přístup a zařazení asistenta pedagoga do každé třídy.

Školní vzdělávací program klade důraz na všestranný rozvoj osobnosti každého jedince.

Důležitou úlohu ve vyplnění času bezprostředně po vyučování je činnost školní družiny a kroužků zájmových aktivit.

Pro školu a její vedení je důležitá prezentace školy na veřejnosti, v médiích, komunikace mezi rodiči žáků, Spolku rodičů a přátel školy a Školskou radou.

Chceme vychovávat mladé lidi k tomu, aby byli schopni se začlenit do společnosti, vyrovnávat jejich handicap a zkvalitňovat tak jejich život.

Výchovné a vzdělávací strategie představují metody a formy práce školy, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

Školní vzdělávací program vychází z RVP pro ZŠ speciální, z výchovných a vzdělávacích potřeb žáků a možností školy – prostorových a personálních.

Výchovné a vzdělávací priority:

1. Přistupovat ke každému žákovi individuálně, respektovat jejich možnosti, nepřetěžovat je a vyzdvihovat jejich fyzické a psychické schopnosti. Individuální přístup pedagoga umožňuje zvolit optimální vzdělávací cestu a tempo pro každého žáka.
2. Pozitivně hodnotit každý pokrok v rozvoji jejich osobnosti a vhodnou motivací probouzet touhu po vzdělání. Rozvíjet vědomosti z oblasti společenských, přírodních a technických věd. Vycházet od známého k méně známému, od blízkého k vzdálenému, od jednoduchého ke složitému. Chápat pojmy a vztahy, které odráží znaky určitých jevů.
3. Vytvořit takové prostředí, aby žáci byli ve škole spokojeni. Zajistit optimální podmínky, podnětné a klidné prostředí s pocitem jistoty a bezpečí. Hledat nové formy výuky, využívat různé druhy her, které vedou k příjemné atmosféře a pocitu radosti z nových poznatků.
4. Vést žáky k samostatnosti, učit je pracovat samostatně i v týmu. Čím více bude žák samostatnější, tím snadnější bude jeho zapojení do každodenního života. Zvládnutí sebeobsluhy jim umožní větší samostatnost v životě a nezávislost na druhých osobách.
5. Rozvíjet základní pracovní dovednosti a návyky v různých oblastech lidské činnosti. Připravit je k zvládnutí každodenního praktického života, aby našli uplatnění v praxi a prožili radostný život.
6. Podporovat a vytvářet dobré vztahy mezi žáky, vytvářet vztah k druhým lidem, mít rád sám sebe i druhé, učit je chápat práva a povinnosti občanů a respektovat pravidla slušného chování a jednání.
7. Dodržovat zdravý životní styl, upevňovat hygienické a stravovací návyky, předcházet úrazům a pečovat o své zdraví.

8. Rozvíjet pohybové schopnosti, stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj žáků, podporovat jejich fyzickou pohodu, zlepšovat tělesnou a pohybovou zdatnost. Využívat školní bazén, víceúčelové hřiště, tělocvičnu a členitý přírodní terén.
9. Usnadnit dorozumívání žáků s okolím, vytvořit vhodné podmínky k vzájemné komunikaci, aby byla bezkonfliktní a napomáhala k integraci do společnosti intaktní populace. Využívat všech dostupných systémů a forem komunikace – počítačů, alternativní komunikace.
10. Využít umístění školy v rekreační oblasti chřibských lesů k utváření pozitivního vztahu k přírodě a kulturním hodnotám. Umožnit žákům pobyt na čerstvém vzduchu, praktickým pozorováním přiblížit život v přírodě, seznámit je s péčí o životní prostředí.
11. Uplatnit tvořivé schopnosti žáků a využívat je k odreagování, k překonání únavy a vnitřního napětí. Rozvíjet hudební, výtvarné a pohybové dovednosti v zájmových útvarech.
12. Podporovat integraci našich žáků s žáky běžného vzdělávacího proudu.
13. Úzce spolupracovat s rodiči, kteří jsou důležitými partnery pedagoga a měli by se podílet na utváření osobnosti žáka.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie školy

<p style="text-align: center;"><u>Kompetence k učení</u></p> <p style="text-align: center;">Profil absolventa školy</p>	<p style="text-align: center;">Výchovně-vzdělávací strategie vedoucí k formování <u>kompetencí k učení</u></p>
<p>Žák dle svých individuálních schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá základy čtení, počítání, jednoduchou písemnou komunikaci, vnímá obsah čteného textu, čte snadný krátký text s porozuměním a využívá je v procesu učení a v praktickém životě • umí používat učební materiály, individuálně manipuluje s názornými pomůckami, pozoruje je, třídí, rozlišuje • realizuje vlastní nápady • používá při učení způsoby, které mu vyhovují • vytváří si optimální podmínky pro vlastní učení, požádá spolužáky o klid a respektuje ostatní • má zájem o učení a získávání nových poznatků • aktivně vstupuje do výuky, požádá o vysvětlení, vyhledává podporu, radu a pomoc • vnímá vlastní chyby, nevysmívá se ostatním za nesprávné odpovědi • chápe a používá obecně užívané termíny, znaky a symboly ve spojení s konkrétními situacemi každodenního života • získává poznatky z jiných zdrojů, než jsou školní materiály, ovládá elementární způsoby práce s počítačem • získané zkušenosti, dovednosti a informace využívá v procesu učení a v praktickém životě 	<ul style="list-style-type: none"> • zaměřujeme se na čtení s porozuměním, využíváme otázky ke kontrole porozumění • klademe důraz na návaznost mezi poznatky • zadáváme domácí úkoly, kterými procvičují žáci zvládnuté učivo • uplatňujeme názorné vyučování a individuální přístup, přibližujeme se tak v maximální možné míře vnímavosti jednotlivých žáků a dáváme jim tak možnost prožití úspěchu • podněcujeme žáky k jejich tvořivosti, umožňujeme realizovat jejich vlastní nápady • vytváříme základní návyky k částečně samostatnému učení • snažíme se v co největší míře vytvářet zdravé pracovní klima ve škole. • motivujeme je pro celoživotní učení a k získávání poznatků jiných zdrojů, než jsou školní materiály • pracujeme s žáky individuálně a maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch, navozujeme situace, v nichž má žák radost z učení a úspěchů • podporujeme sebedůvěru žáků a vedeme je k sebehodnocení v rámci skupiny prostřednictvím vyhodnocení zadaných úkolů • vysvětlujeme a dbáme na aktivní a správné využívání obecných termínů, znaků a symbolů • orientujeme se na učení pro život, uvádíme praktické příklady z každodenního života – vhodně motivujeme příklady ze života • využíváme počítačovou techniku a seznamujeme žáky s možností vyhledávání informací na internetu • zařazujeme vhodné vycházky, exkurze, besedy, při nichž žák snáze pochopí probírané učivo a setká se s konkrétními situacemi každodenního života

<p style="text-align: center;"><u>Kompetence k řešení problému</u></p> <p style="text-align: center;">Profil absolventa školy</p>	<p style="text-align: center;">Výchovně-vzdělávací strategie vedoucí k formování <u>kompetencí k řešení problémů</u></p>
<p>Žák dle svých individuálních schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> • třídí, rozlišuje, seskupuje pojmy, kartičky, pomůcky podle shodných nebo odlišných znaků • odhadne, co způsobuje problém, sám nebo ve spolupráci s učitelem určí problém • rozpozná, zda se setkal s podobným problémem • řeší problémové situace dle naučených stereotypů a získaných zkušeností • vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni • využívá získané vědomosti a dovednosti k řešení problémů • nenechá se odradit nezdarem • umí požádat o pomoc a řídit se pokyny • dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení své nebo jiné osoby 	<ul style="list-style-type: none"> • zařazujeme metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením • postupujeme od jednoduchých úkolů ke složitějším • pracujeme s chybou, vedeme žáky k aktivní a pozitivní spolupráci s učitelem • zadáváme přiměřeně těžké modelové situace z praktického života, motivujeme žáky k vyřešení těchto úkolů • umožňujeme žákům vyhledávání nových informací, získávat a třídit poznatky z různých zdrojů • procvičujeme postupy a řešení problémových situací a uplatňujeme sociodrama • diskutujeme o problému ve skupinách, sebehodnotíme, využíváme zpětné vazby • podporujeme účast žáků v různých soutěžích, zvláště tvořivých, kde je třeba uvažovat a hledat způsoby řešení • posilujeme důvěru v učitele • exkurzemi, besedami s policií, se zdravotníkem, s požárníkem učíme žáky zvládat krizové situace

<p style="text-align: center;"><u>Kompetence komunikativní</u></p> <p style="text-align: center;">Profil absolventa školy</p>	<p style="text-align: center;">Výchovně-vzdělávací strategie vedoucí k formování <u>kompetencí komunikativních</u></p>
<p>Žák dle svých individuálních schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> • naslouchá promluvám druhých lidí a komunikuje s nimi, vyslechne druhého, aniž by ho zbytečně přerušoval, udržuje s mluvčím oční kontakt • rozlišuje, zda mluví se svým vrstevníkem nebo s dospělým a přizpůsobí k tomu svou mluvu • mluví nahlas, přímo k adresátům • navazuje v kolektivu nové kontakty • rozumí obsahu sdělení a přiměřeně na něj reaguje, když něčemu nerozumí, zeptá se • odpoví na otázku jednoslovně nebo celou větou • formuluje a vyjadřuje různými způsoby své myšlenky, pocity, prožitky a nálady • rozumí jednoduchým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků • vyjadřuje se jednoduše v ústním a částečně i písemném projevu • vyjadřuje a obhajuje svůj názor • popisuje, co se mu nelíbí na názoru či výsledku práce druhé osoby • využívá pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky • využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k soužití s ostatními lidmi 	<ul style="list-style-type: none"> • vytváříme prostor pro navozování komunikace s druhými lidmi, vedeme k překonávání studu a ke komunikaci verbálním i nonverbálním způsobem • podněcujeme žáky k aktivní komunikaci, jednotně působíme při utváření správných řečových a vyjadřovacích schopností • necháme žáky při každé činnosti hovořit o způsobu řešení úkolu • klademe žákovi otázky a úkoly rozvíjející tvořivost, vybízíme žáka, aby kladl otázky a na otázky odpovídal celou větou • nabízíme správný mluvní vzor a prostor ke komunikaci různými formami • vybíráme sociálně únosnou formu řeči, vyžadujeme dodržování dohodnutých pravidel, používáme spisovnou, gramaticky správnou češtinu, omezujeme používání vulgárních slov • vytváříme podmínky k aktivnímu a pasivnímu rozvoji komunikativních schopností • podporujeme zájem o knihy, encyklopedie, hudbu, divadlo, film • zajímáme se o názor a pocit žáka a zároveň umožňujeme žákům, aby si vzájemně sdělovali své pocity a nálady • podněcujeme u žáků schopnost naslouchat názorům jiných a respektovat je • učíme žáka odmítat takovou komunikaci, která je mu nepříjemná • seznamujeme žáky se získáváním informací z médií, z internetu i s využíváním PC a telefonu ke komunikaci • podporujeme přátelské vztahy ve třídách i mezi třídami • realizujeme komunikaci s jinými školami a zapojujeme žáky do školních a regionálních soutěží, integrujeme žáka do společnosti

<p><u>Kompetence sociální a personální</u></p> <p>Profil absolventa školy</p>	<p>Výchovně-vzdělávací strategie vedoucí k formování <u>kompetencí sociálních a personálních</u></p>
<p>Žák dle svých individuálních schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> • respektuje práci vlastní i druhých, raduje se z úspěchů druhých, vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říká • dovede pracovat v týmu, chápe potřebu spolupracovat s druhými, půjčuje pomůcky • orientuje se v prostředí ve kterém žije, navazuje vztahy s dětmi a respektuje dospělé • podílí se na utváření příjemné atmosféry v kolektivu • přispívá svou ohleduplností a úctou k druhým k upevnování dobrých mezilidských vztahů, pokud jedná impulzivně, omluví se za nezvládnutí svých emocí • při potížích nebo nezdaru neshazuje vinu na druhé • v případě potřeby požádá o pomoc nebo ji poskytne • rozpozná nevhodné a rizikové chování a zná důsledky • uvědomuje si nebezpečí zneužívání vlastní osoby • z nabídky úkolů si vybere takové, které dovede splnit sám nebo s pomocí 	<ul style="list-style-type: none"> • podněcujeme a podporujeme vzájemnou spolupráci a pomoc žáků při vzdělávání a získávání poznatků. Snažíme se naučit pracovat žáky v týmu • motivujeme žáka ke vzájemné pomoci při učení • zadáváme úkoly při kterých žáci spolupracují • sledujeme jednotlivé žáky a oceňujeme jejich pokrok • zaměřujeme se na bezpečnou orientaci ve známém prostředí (v budově školy, blízkém okolí) • vyvozujeme sociální kompetence na praktických cvičeních a úkolech (při pobytu v přírodě) • integrujeme žáky s různým postižením a pěstujeme u nich vnímavost k potřebám nemocných a postižených dětí • odmítáme společensky nežádoucí chování (lež, nespravedlnost, lhostejnost, agresivitu) • porovnáváme chování žáků na různých kulturních akcích a poukazujeme na nedostatky • upozorňujeme na narušování dobrých vztahů mezi dětmi, poukazujeme na problematické vztahy dospělých na příkladech z literatury, médií, filmů a reálného života • důsledně vedeme žáky k respektování pravidel slušného a společenského chování • seznamujeme děti se zákony a tresty za jejich porušování, dáváme jim šanci k nápravě • zapojujeme děti do řešení výchovných problémů ve třídě, používáme metodu kolektivního hodnocení • seznamujeme žáky s projevy násilí, ubližování, ponižování, šikany • využíváme práci preventisty v oblasti sociálně-patologických jevů, práce výchovného poradce, spolupráce s odborníky (psycholog, psychiatr, lékař) • procvičujeme navozováním modelových situací obezřetnost při setkání s neznámými jedinci a v případě potřeby požádání o pomoc

	<p>pro sebe i jiné žáky</p> <ul style="list-style-type: none"> • posilujeme sebedůvěru žáků při orientaci a vystupování v novém prostředí • dáváme všem žákům možnost zažít úspěch – výsledky práce prezentujeme na nástěnkách, výstavách, webových stránkách
--	---

<p><u>Kompetence občanské</u></p> <p>Profil absolventa školy</p>	<p>Výchovně-vzdělávací strategie vedoucí k formování <u>kompetencí občanských</u></p>
<p>Žák dle svých individuálních schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> • je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo ni, chápe základní společenské normy • dodržuje pravidla a přijímá důsledky vyplývající z jejich nedodržení • chová se tak, aby neobtěžoval a neškodil • respektuje omezení jeho práv v některých výjimečných situacích • učí se hodnotit svou práci a práci ostatních • zapojuje se do kulturního dění • uvědomuje si individuální rozdíly, kulturní a náboženské odlišnosti spolužáků • odmítá útlak a hrubé zacházení • snaží se získat pomoc pro napadeného spolužáka, nepřihlíží násilí • dodržuje základní naučené stereotypy chování a zdravého životního stylu • vnímá kulturní a historické dědictví a hodnoty umění a literatury • chrání životní prostředí, chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy • vyhýbá se známým nebezpečím, řídí se radami a doporučeními dospělých • zvládá podle pokynů chování v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví, řídí se instrukcemi nebo si najde vhodnou osobu, která mu pomůže • zná telefonní čísla nebo osoby pro přivolání pomoci 	<ul style="list-style-type: none"> • vyžadujeme od žáků slušné chování, bez hrubosti a násilí, seznamujeme je přiměřeně se školním řádem, s právy a povinnostmi • učíme je tolerantnímu chování, jednání a bezkonfliktní komunikaci • umožňujeme každodenní setkání s pozitivními vzory vztahů a chování žáků a dospělých • vedeme žáky k ohleduplnosti, taktu a hodnocení svých výsledků i výsledků jiných žáků • zapojujeme žáky do přípravy a realizace společenských zábav a slavností (oslavy výročí, sportovní akce, zvyky a tradice) • vedeme žáky k samostatnosti a odpovědnosti na pobytových akcích • respektujeme individuální rozdíly, kulturní a náboženské odlišnosti • seznamujeme žáky s kulturou jiných národů • organizujeme v multikulturním kolektivu společné soutěže, vystoupení a kulturní akce • vytváříme kladný postoj k přírodě, životnímu prostředí prostřednictvím vycházek, pobytů v přírodě, filmů, literatury • seznamujeme žáky s nutností ochrany přírody a s aktivní péčí o životní prostředí (třídění odpadu, sběr papíru, šetření energií, péče o ptactvo a zvěř) • jednotným působením všech zaměstnanců školy vedeme žáky k odpovědnosti za vzhled a čistotu třídy, školy • motivujeme žáky k zájmu o kulturní dědictví (návštěva muzeí, hradů, zámků a jiných památek)

	<ul style="list-style-type: none"> • upozorňujeme žáky na krizové situace a učíme je poskytnout dle svých možností účinnou pomoc (znalost důležitých telefonních čísel, zacházení s telefonem, beseda s hasiči, policií, zdravotníky, nácvik evakuace školy)
--	---

<p style="text-align: center;"><u>Kompetence pracovní</u></p> <p style="text-align: center;">Profil absolventa školy</p>	<p style="text-align: center;">Výchovně-vzdělávací strategie vedoucí k formování <u>kompetencí pracovní</u></p>
<p>Žák dle svých individuálních schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá úkony související se sebeobsluhou a má osvojené hygienické návyky • má vytvořeny základní manuální dovednosti a návyky • má kladný vztah k manuálním činnostem a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu využití volného času • plní zadané jednoduché úkony podle instrukcí, pracuje podle daného pracovního postupu • připraví si a zvolí pro danou činnost vhodné pracovní místo • vytrvá při plnění a dokončení úkolu, plní své povinnosti • překonává obtíže, požádá o pomoc, pokud si neví rady • využívá získaných dovedností a zkušeností k vlastnímu rozvoji a k přípravě na budoucnost • poznává různé obory lidské činnosti, jejich výsledky a význam pro ostatní lidi • přijímá hodnocení výsledků své práce, porovnává a rozpozná dobře splněný úkol • uvědomuje si, jaké pracovní činnosti ho těší, jaké mu jdou dobře, lépe než jiné • dodržuje vymezená hygienická a bezpečnostní pravidla při práci, pod vedením učitele pracuje tak, aby chránil zdraví své a ostatních 	<ul style="list-style-type: none"> • klademe důraz na zvládnutí základních hygienických návyků a upevňujeme sebeobslužné činnosti • zaměřujeme se na rozvoj hrubé a jemné motoriky • pomáháme žákům rozvíjet své schopnosti a uplatňovat získané dovednosti – pestrá nabídka zájmových útvarů, účast v soutěžích • podporujeme kladný vztah k práci, budujeme základní pracovní dovednosti a návyky • používáme správné způsoby užití materiálu, nástrojů a vybavení • shrnujeme poznatky u žáků o jednoduchých pracovních postupech • sledujeme úspěšnost jednotlivých žáků a oceňujeme jejich pokrok • vyžadujeme od žáků dokončování práce • zjišťujeme vzdělávací potřeby jednotlivých žáků • zadáváme úkoly rozvíjející tvořivost a při kterých žáci spolupracují • vedeme žáky k sebehodnocení a hodnocení práce ostatních • pracujeme s chybou žáka jako s příležitostí ukázat cestu ke správnému řešení • umožňujeme žákům prezentovat výsledky jejich práce – výzdoba školy, výtvarné soutěže • důsledně vedeme žáky k dodržování bezpečnosti, ochrany zdraví a hygieny práce. Poukazujeme na nebezpečí při nedodržení stanovených pravidel

3.3 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání, reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa. Do vzdělávání žáků jsme zařadily tři průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Environmentální výchova**
- **Mediální výchova**

Tato průřezová témata budou realizována formou integrace do vzdělávacího obsahu konkrétních vyučovacích předmětů a formou projektů. Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova prolíná všemi předměty na 1. i 2. stupni.

Vysvětlivky:

INT = integrace

.../INT = tematický okruh průřezového tématu je součástí daného předmětu, a to formou integrace

ČTENÍ = Čtení

ŘEČOVÁ VÝCH. = Řečová výchova

VĚCNÉ UČENÍ = Věcné učení

TV = Tělesná výchova

PVv = Pracovní a výtvarná výchova

INF = Informatika

HV = Hudební výchova

ČLOVĚK A SPOL. = Člověk a společnost

ČLOVĚK A PŘÍRODA = Člověk a příroda

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ = Výchova ke zdraví

Průřezové téma **Osobnostní a sociální výchova** se orientuje na subjekt /osobnost žáka/ a má každodenní využití v běžném životě. Respektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby a zvláštnosti. Smyslem průřezového tématu je pomáhat každému žákovi utvářet životní dovednosti jako samostatnost a schopnost se rozhodovat, spolupracovat s druhými, poznávat lidi, odmítat manipulaci.

Specifikou Osobnostní a sociální výchovy je, že žáci se dovednostem učí sami na sobě, na konkrétní žakovské skupině a učivem se stávají více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému (organizace vlastního života, pocitů, chování) i k dalším lidem (komunikace, spolupráce, mezilidské vztahy) a k světu.

Průřezové téma **Environmentální výchova** vychází z komplexního pojetí vztahu člověka k životnímu prostředí. Vede k pochopení složitých vztahů člověka a životního prostředí, k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Motivuje jednotlivce k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáka.

Environmentální výchova sleduje historické, politické, ekonomické a kulturní pohledy ovlivňující životní prostředí. Životní prostředí tak zahrnuje stavby, dálnice, námořní tankery a stejně tak i flóru a faunu. Environmentální výchova studuje společenské a ekologické systémy pomocí analýz environmentálních problémů, řešením stávajících konfliktů a zabraňováním vzniku nových problémů. Vede k postojům, hodnotám a závazkům nezbytným pro vznik dlouhodobě udržitelné společnosti.

Průřezové téma **Mediální výchova** nabízí základní elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace jsou významným zdrojem zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Uplatnění jednotlivce ve společnosti vyžaduje schopnosti umět zpracovat a využít podněty, které přicházejí z okolního světa prostřednictvím médií (tisk, rozhlas, televize, internet apod.). Média se stávají důležitým socializačním činitelem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a kvalitu života.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti, která zahrnuje osvojení si některých poznatků o fungování a společenské roli médií. Média by měla sloužit jako prostředek pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

1) Osobnostní a sociální výchova

Název tematického okruhu OSV	1. stupeň						2. stupeň			
	1. Ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	10. ročník
Osobnostní rozvoj		VĚCNÉ UČENÍ/ INT	VĚCNÉ UČENÍ/ INT	VĚCNÉ UČENÍ/ INT	VĚCNÉ UČENÍ/ INT	VĚCNÉ UČENÍ/ INT TV/INT	ŘEČOVÁ VÝCH./ INT	ŘEČOVÁ VÝCH./ INT	VÝCH. KE ZDRAVÍ/ INT ŘEČOVÁ VÝCH./ INT	VÝCH. KE ZDRAVÍ/ INT
Sociální rozvoj	VĚCNÉ UČENÍ/ INT		VĚCNÉ UČENÍ/ INT	VĚCNÉ UČENÍ/ INT		VĚCNÉ UČENÍ/ INT	ČLOVĚK A SPOL./INT	TV/INT		ČLOVĚK A SPOL./INT
Morální rozvoj						VĚCNÉ UČENÍ/ INT			ČLOVĚK A SPOL./INT VÝCH. KE ZDRAVÍ/ INT	ČLOVĚK A SPOL./INT VÝCH. KE ZDRAVÍ/ INT

2) Environmentální výchova

Název tematického okruhu EV	1. stupeň						2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	10. ročník
Ekosystémy				VĚCNÉ UČENÍ/ INT	VĚCNÉ UČENÍ/ INT		ČLOVĚK A PŘÍRODA/ INT	ČLOVĚK A PŘÍRODA/ INT	ČLOVĚK A PŘÍRODA/ INT	
Základní podmínky života						VĚCNÉ UČENÍ/ INT PVv/INT	ČLOVĚK A PŘÍRODA/ INT		ČLOVĚK A PŘÍRODA/ INT PVv/INT	PVv/INT
Lidské aktivity a problémy životního prostředí				VĚCNÉ UČENÍ/ INT	VĚCNÉ UČENÍ/ INT	VĚCNÉ UČENÍ/ INT	ČLOVĚK A PŘÍRODA/ INT	ČLOVĚK A PŘÍRODA/ INT	ČLOVĚK A PŘÍRODA/ INT	
Vztah člověka k prostředí	TV/INT	TV/INT	TV/INT	TV/INT	TV/INT	TV/INT	ČLOVĚK A PŘÍRODA/ INT	ČLOVĚK A SPOL./INT	ČLOVĚK A PŘÍRODA/ INT VÝCH. KE ZDRAVÍ/ INT	ČLOVĚK A PŘÍRODA/ INT

3) Mediální výchova

Název tematického okruhu MV	1. stupeň						2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	10. ročník
Vnímání mediálních sdělení									ČLOVĚK A SPOL./INT	ČLOVĚK A SPOL./INT
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality						ŘEČOVÁ VÝCH./ INT	PVv/INT	INF/INT	ČTENÍ/INT INF/INT	ČTENÍ/INT INF/INT
Fungování a vliv médií ve společnosti	ČTENÍ/ INT	ČTENÍ/ INT	ČTENÍ/ INT	ČTENÍ/ INT HV/INT	ČTENÍ/ INT HV/INT	ČTENÍ/ INT HV/INT				ČLOVĚK A SPOL./INT VÝCH. KE ZDRAVÍ/ INT

4 Učební plány (díl I)

4.1 Učební plán pro 1. stupeň

Vzděl. oblasti	Vyuč. předměty	1.	2.	3.	4.	5.	6.	Časová dotace	DČD	Čas. dotace celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Čtení	2	2	3+1	3+1	3+1	3	16	+3	16+3
	Psaní	1+1	1+1	2	2	2	2+1	10	+3	10+3
	Řečová výchova	2+1	2+1	2	2	2	2	12	+2	12+2
Matematika a její aplikace	Matematika	1+1	1+1	2	2	3	3	12	+2	12+2
Informační a komunikační technologie	Informatika	-	-	-	-	1	1	2	-	2
Člověk a jeho svět	Věcné učení	2	2	3	3	3	3	16	-	16
Umění a kultura	Hudební výchova	2	2	2	2	2	2	12	-	12
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	3	3	3	3	3	3	18	-	18
Člověk a svět práce	Pracovní a výtvarná výchova	3	3	3	4	4	4	21	-	21
		1	1	1	1	1	1	6		6
Týdenní hod. dotace		20	20	22	23	25	25			135
z toho DČD		3	3	1	1	1	1			10
Volitelné předměty		-	-	-	-	-	-			-
Průřezová témata		P	P	P	P	P	P			

Poznámky: * DČD – disponibilní časová dotace

Posílené hodiny DČD budou věnovány k posílení časové dotace jednotlivých vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů nad rámec závazného minima.

V tabulce jsou zvlášť graficky vyznačeny (+1).

Čtení v 3. – 5. ročníku je navýšeno o 1 hodinu z DČD (celkem 3 hodiny), kde vzdělávací obsah předmětu je doplněn o rozvoj slovní zásoby, správnou komunikaci, osvojování a uplatňování řečových dovedností v běžném životě.

Psaní v 1., 2. a 6. ročníku je navýšeno o 1 hodinu z DČD (celkem 3 hodiny), vzdělávací obsah předmětu je rozšířen o rozvoj grafických dovedností žáků, jemné motoriky a praktické využití získaných dovedností.

Řečová výchova v 1. a 2. ročníku je navýšena o 1 hodinu z DČD (celkem 2 hodiny), vzdělávací obsah předmětu je věnován k osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené podobě, správnému a srozumitelnému vyjadřování a rozvíjení komunikačních dovedností žáků.

Matematika v 1. a 2. ročníku jsou navýšeny o 1 hodinu z DČD (celkem 2 hodiny), vzdělávací obsah předmětu je doplněn o osvojování a uplatňování matematických dovedností v běžném životě.

Zkratky předmětů pro použití ve školní dokumentaci:

Čtení	Č
Psaní	P
Řečová výchova	ŘV
Matematika	M
Informatika	I
Věcné učení	VU
Hudební výchova	HV
Tělesná výchova	TV
Pracovní a výtvarná výchova	PVV

4.2 Učební plán pro 2. stupeň

Vzděl. oblasti	Vyuč. předměty	7.	8.	9.	10.	Časová dotace	DČD	Čas. dotace celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Čtení	3	3	3	3	12	-	12
	Psaní	2	2	2	1+1	7	+1	7+1
	Řečová výchova	1	1	1	1	4	-	4
Matematika a její aplikace	Matematika	3	3	3	3	12	-	12
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	1	1+1	1+1	4	+2	4+2
Člověk a společnost	Člověk a společnost	2	2	2	2	8	-	8
Člověk a příroda	Člověk a příroda	3	3	3	3	12	-	12
Umění a kultura	Hudební výchova	1+1	1+1	1+1	1+1	4	+4	4+4
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	-	-	1	1	2	-	2
	Tělesná výchova	3	3	3	3	12	-	12
Člověk a svět práce	Pracovní a výtvarná výchova	5 1+1	5 1+1	6 1+1	6 1+1	22 4+4	-	22 4+4
Týdenní hod. dotace		27	27	30	30			114
z toho DČD		2	2	3	4			11
Volitelné předměty		-	-	-	-			-
Průřezová témata		P	P	P	P			

Poznámky: * DČD – disponibilní časová dotace

Posílené hodiny DČD budou věnovány k posílení časové dotace jednotlivých vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů nad rámec závazného minima.

V tabulce jsou zvlášť graficky vyznačeny (+1).

Psaní v 10. ročníku je navýšeno o 1 hodinu z DČD (celkem 1 hodina), vzdělávací obsah předmětu je věnován k praktickému využití získané dovednosti psaní.

Informatika v 9. a 10. ročníku je navýšena o 1 hodinu z DČD (celkem 2 hodiny), která je využita k prohlubování základních dovedností ve využívání technologií ICT.

Hudební výchova je v 7. – 10. ročníku posílena o 1 hodinu z DČD (celkem 4 hodiny), vzdělávací obsah předmětu je doplněn o rozvoj hudebních schopností a individuálních hudebních a pohybových dovedností.

Výtvarná výchova je v 9. – 10. ročníku navýšena o 1 hodinu z DČD (celkem 4 hodiny), vzdělávací obsah předmětu je doplněn o rozvoj smyslového vnímání, estetického citění a tvořivosti.

Zkratky předmětů pro použití ve školní dokumentaci:

Čtení	Č
Psaní	P
Řečová výchova	ŘV
Matematika	M
Informatika	I
Člověk a společnost	ČS
Člověk a příroda	ČP
Hudební výchova	HV
Výchova ke zdraví	VZ
Tělesná výchova	TV
Pracovní a výtvarná výchova	PVV

5. Učební osnovy

Vzdělávací oblast: Jazyková komunikace

5.1 Vyučovací předmět Čtení

5.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Čtení

Vyučovací předmět čtení je vyučován jako samostatný předmět ve všech ročnících 1. i 2. stupně:

1. – 2. ročník	2 hodiny týdně
3. – 5. ročník	3+1 hodiny týdně
6. – 10. ročník	3 hodiny týdně

Čtení má mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení. Dovednosti, které si žáci ve čtení osvojují, umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech. Obsahem vzdělávacího oboru Čtení je postupné osvojování písmen, rozvíjení čtecí dovednosti, vnímání obsahu čteného textu, čtení snadného krátkého textu s porozuměním.

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách. Vyučování čtení na 1. stupni je vhodné dělit na kratší časové jednotky a čtení procvičovat několikrát týdně. Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností.

Osvojení základních vědomostí a dovedností v jednotlivých ročnících bude hodnoceno slovně prostřednictvím učiva, kterým žák dosáhne školních výstupů v míře odpovídající jeho individuálním možnostem a schopnostem.

Do předmětu bylo integrováno průřezové téma Mediální výchova a předmětem prolínají tematické okruhy průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Čtení směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- osvojení techniky čtení
- srozumitelnému vyjadřování ústní formou
- rozvíjení myšlení a paměti
- získávání základních dovedností pro pochopení čteného textu
- zvládání orientace v jednoduchých textech různého zaměření
- získávání zájmu o čtení a rozvíjení schopnosti reprodukovat snadný krátký text

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních schopností

- zvládá základy čtení
- vnímá obsah čteného textu
- má zájem o učení a získávání nových poznatků
- získané dovednosti využívá v procesu učení a v praktickém životě
- využívá různých zdrojů informací – knihy, časopisy, Tv, internet

Učitel

- zaměřuje se na vnímání obsahu čteného textu
- předčítáním příběhů ze života dětí, z přírody, o zvířatech a prohlížením dostupných knih a návštěvou knihovny probouzí u žáků zájem o literaturu pro děti a mládež
- cvičí schopnost naslouchat, něco si z příběhu zapamatovat, zapamatované vyjádřit mluveným, výtvarným nebo i pohybovým projevem
- vytváří podmínky pro získávání dalších informací, např. encyklopedie, internet
- upevňuje a systematizuje získané vědomosti a dovednosti s akcentem na jejich praktické využití

Kompetence k řešení problému

Žák dle svých individuálních schopností

- třídí, rozlišuje, seskupuje pojmy, kartičky, pomůcky podle shodných a odlišných znaků
- řeší problémové situace dle naučených stereotypů
- nenechá se odradit nezdarem
- umí požádat o pomoc a řídit se pokyny

Učitel

- učí žáky tvořivě řešit praktické problémy
- hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- zadává úkoly, při kterých žáci společně řeší daný problém a vzájemně si pomáhají
- vede žáky k tomu, aby uměli najít chybu v textu

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních schopností

- rozumí obsahu sdělení a přiměřeně na něj reaguje
- mluví nahlas, přímo k adresátům
- odpovídá na otázku jednoslovně nebo celou větou
- vyjadřuje se jednoduše a kultivovaně

Učitel

- rozvíjí a obohacuje slovní zásobu žáků
- nenásilně podporuje správnou výslovnost, pozornost věnuje srozumitelnosti řeči
- učí využívat osvojené komunikační dovednosti k navázání kontaktu
- nechává žáky vyjadřovat své individuální pocity
- dramatisací učí žáky volně beze strachu, svými slovy se vyjadřovat

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních schopností

- přispívá svou ohleduplností a úctou k druhým k upevňování dobrých mezilidských vztahů, pokud jedná impulsivně, omluví se za nezvládnutí svých emocí
- dovede pracovat v týmu, chápe potřebu spolupracovat s druhými, půjčuje pomůcky

Učitel

- motivuje žáka ke vzájemné pomoci při učení
- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují

Kompetence občanské

Žák dle svých individuálních schopností

- zapojuje se do kulturního dění

Učitel

- organizuje v multikulturním kolektivu společné soutěže, vystoupení a kulturní akce

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních schopností

- zvolí si pro danou činnost vhodné pracovní místo
- dodržuje hygienu práce a bezpečnostní pravidla pro práci s výpočetní technikou

Učitel

- vlastním příkladem vede žáky k udržování jejich pracovního prostoru
- dodržuje hygienická pravidla při čtení

5.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Čtení

1. stupeň, 1. období

1. ročník – Čtení	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nácvik správného dýchání s užitím říkanek a dětských písní ▪ příprava na čtení – zraková a sluchová cvičení ▪ seznámení s leporely, motivace ke čtení ▪ diferenciační cvičení pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání
<ul style="list-style-type: none"> ▪ tvořit věty podle obrázků 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čtení obrázků na stránce ▪ řazení a čtení obrázků na řádku ▪ tvoření jednoduchých vět prostřednictvím pomocných otázek
<ul style="list-style-type: none"> ▪ číst slabiky a dvojslabičná slova, skládat slova ze slabik 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyvozování hlásek a písmen dle metody čtení ▪ dělení slov na slabiky s užitím rozpočítadel
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se na stránce i řádku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvíjení prostorové orientace ▪ orientace na stránce – vyhledávání obrázků
<ul style="list-style-type: none"> ▪ chápat obsah krátkých vět doplněných obrázkem 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ chápání obsahu jednoduchých sdělení a pokynů
	Naslouchání <ul style="list-style-type: none"> ▪ koncentrační cvičení, ▪ poslech a recitace veršů a říkadel, ▪ poslech pohádek, vyprávění
	Alternativní způsoby čtení <ul style="list-style-type: none"> ▪ globální čtení ▪ sociální čtení ▪ sfumato ▪ genetická metoda

Průřezové téma: Mediální výchova

Tematický okruh: **Fungování a vliv médií ve společnosti**

Obsah: Poslech pohádek, písniček, říkanek. Sledování dětských pořadů. Návštěva divadelního představení.

2. ročník – Čtení	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvíjení znělého hlasu a správné použití slovního přízvuku při čtení ▪ rozlišování krátkých a dlouhých samohlásek ▪ nácvik správné intonace – zvolání (vykřičník) ▪ nácvik správné intonace – tázání (otazník)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ tvořit věty podle obrázků 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyprávění podle obrázků ▪ čtení jednoduchých vět s obrázky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ číst slabiky a dvojslabičná slova, skládat slova ze slabik 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyvozování hlásek a písmen dle metody čtení ▪ vyhledávání vyvozených hlásek a písmen v textu ▪ dělení slov na slabiky ▪ skládání slov ze slabik ▪ přiřazování slabik k obrázkům ▪ čtení otevřených slabik a dvojslabičných slov s vyvozenými písmeny
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se na stránce i řádku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientace na řádku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ chápat obsah krátkých vět doplněných obrázkem 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čtení krátkých vět doplněných obrázkem
	<p>Naslouchání</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ koncentrační cvičení ▪ poslech a recitace veršů a říkadel ▪ poslech pohádek ▪ poslech vyprávění
	<p>Alternativní způsoby čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ globální čtení ▪ sociální čtení ▪ sfumato ▪ genetická metoda

Průřezové téma: Mediální výchova

Tematický okruh: **Fungování a vliv médií ve společnosti**

Obsah: Poslech pohádek, písniček, říkanek. Sledování dětských pořadů. Návštěva divadelního představení.

3. ročník – Čtení	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nácvik správného dýchání, přiměřeného tempa řeči a intonace při čtení
<ul style="list-style-type: none"> ▪ tvořit věty podle obrázků 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tvoření vět k obrázkům ▪ čtení jednoduchých vět doplněných obrázkem
<ul style="list-style-type: none"> ▪ číst slabiky a dvojslabičná slova, skládat slova ze slabik 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyvozování hlásek a písmen dle metody čtení ▪ dělení slov na slabiky ▪ čtení dvojslabičných slov z otevřených slabik
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozumět základním pokynům, reagovat na otázky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikační situace – žádost, vzkaz, omluva ▪ otázky a odpovědi na otázky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se na stránce i řádku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientace na stránce – nahoře, dole ▪ orientace na řádku – na začátku, na konci ▪ grafické znázornění slov ve větě
<ul style="list-style-type: none"> ▪ chápat obsah krátkých vět doplněných obrázkem 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ chápání obsahu vět ▪ čtení krátkých vět s porozuměním
	<p>Naslouchání</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poslech a recitace veršů a říkadel ▪ poslech pohádek a vyprávění ▪ dramatizace pohádek
	<p>Alternativní způsoby čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ globální čtení ▪ sociální čtení ▪ sfumato ▪ genetická metoda

Průřezové téma: Mediální výchova

Tematický okruh: **Fungování a vliv médií ve společnosti**

Obsah: Poslech pohádek, písniček, říkanek. Sledování dětských pořadů. Návštěva divadelního představení. Pohádky na DVD, CD, Výchovné programy PC, zábavných pořadů pro děti.

1. stupeň, 2. období

4. ročník – Čtení	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat čtení probraných tiskacích i psacích písmen 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyvozování hlásek a písmen dle metody čtení ▪ čtení dvojslabičných slov ▪ dvojslabičná i tříslabičná slova s otevřenými slabikami ▪ čtení zavřených slabik ▪ vyhledávání určené slabiky v přečteném slově na řádku ▪ dělení a skládání slov ▪ čtení psacích písmen ▪ čtení jednoduchých vět ▪ čtení vět obsahujících snadná slova s přiměřeným obsahem
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišit stejně znějící slova různého významu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ cvičení zrakového a sluchového vnímání – diferenciační cvičení
<ul style="list-style-type: none"> ▪ číst s porozuměním jednoduché věty 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čtení slov s porozuměním
<ul style="list-style-type: none"> ▪ přednášet krátké říkanky a básničky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ recitace veršů a říkanek ▪ seznamování s literaturou pro děti
<ul style="list-style-type: none"> ▪ umět reprodukovat krátký text podle ilustrací a návodných otázek 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dramatizace
	Naslouchání <ul style="list-style-type: none"> ▪ čtených a vyprávěných pohádek
	Alternativní způsoby čtení <ul style="list-style-type: none"> ▪ globální čtení ▪ sociální čtení ▪ sfumato ▪ genetická metoda

Průřezové téma: Mediální výchova

Tematický okruh: **Fungování a vliv médií ve společnosti**

Obsah: Poslech pohádek, písniček, říkanek. Sledování dětských pořadů. Návštěva divadelního představení. Pohádky na DVD, CD, Výukové programy PC.

5. ročník – Čtení	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat čtení probraných tiskacích i psacích písmen ▪ rozlišit stejně znějící slova různého významu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyvozování hlásek a písmen dle metody čtení ▪ diferenciační cvičení pro rozvoj sluchového a zrakového vnímání ▪ plynulé čtení otevřených slabik ▪ čtení zavřených slabik a dvojslabičných slov se zavřenými slabikami na konci ▪ čtení psacích slabik ▪ čtení krátkých, snadných textů
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se ve větě 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientace ve větě – vyhledávání slov
<ul style="list-style-type: none"> ▪ číst s porozuměním jednoduché věty 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čtení jednoduchých vět s porozuměním
<ul style="list-style-type: none"> ▪ přednášet krátké říkanky a básničky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ přednášení říkanek a básní
<ul style="list-style-type: none"> ▪ umět reprodukovat krátký text podle ilustrací a návodných otázek 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvíjení řeči – vyprávění zážitků ▪ sledování pohádky na DVD s reprodukcí podle návodných otázek ▪ dramatizace pohádky
	Alternativní způsoby čtení <ul style="list-style-type: none"> ▪ globální čtení ▪ sociální čtení ▪ sfumato ▪ genetická metoda

Průřezové téma: Mediální výchova

Tematický okruh: **Fungování a vliv médií ve společnosti**

Obsah: Využívání médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času (čtení dětských časopisů a sledování TV pořadů pro děti, návštěva divadla, kina, knihovny).

6. ročník – Čtení	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat čtení probraných tiskacích i psacích písmen 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyvozování hlásek a písmen dle metody čtení ▪ čtení dvojslabičných i tříslabičných slov s otevřenými i uzavřenými slabikami ▪ čtení slov psaných psacím písmem ▪ čtení jednoduchých říkanek a vět v dětských časopisech
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišit stejně znějící slova různého významu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ diferenciační cvičení pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání
<ul style="list-style-type: none"> ▪ číst s porozuměním jednoduché věty 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čtení krátkých textů s porozuměním
<ul style="list-style-type: none"> ▪ přednášet krátké říkanky a básničky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ recitace básní ▪ seznamování s literaturou pro děti a mládež
<ul style="list-style-type: none"> ▪ umět reprodukovat krátký text podle ilustrací a návodných otázek 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ odpovědi na otázky ▪ vyprávění pohádky podle obrázkové osnovy
	<p>Naslouchání</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poslech vyprávění ▪ sledování filmu pro děti a mládež
	<p>Alternativní způsoby čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ globální čtení ▪ sociální čtení ▪ sfumato ▪ genetická metoda

Průřezové téma: Mediální výchova

Tematický okruh: **Fungování a vliv médií ve společnosti**

Obsah: Využívání médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času, (návštěva divadelního představení).

2. stupeň

7. ročník – Čtení	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ číst všechna tiskací i psací písmena 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyvození hlásek a písmen dle metody čtení ▪ přiřazování jednotlivých písmen k jim odpovídajícím hláskám ▪ rozlišování písma psacího a tiskacího ▪ slova se dvěma souhláskami na začátku a uvnitř ▪ slova se dvěma souhláskami na konci
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat čtení krátkého jednoduchého textu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čtení krátkých a obsahově přiměřených textů
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát a správně používat interpunkční znaménka 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tečka, čárka, otazník, vykřičník, pomlčka, uvozovky, dvojtečka
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se ve čteném textu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uvědomělé čtení
<ul style="list-style-type: none"> ▪ získat pozitivní vztah k literatuře 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čtení dětských knih jednoduchého obsahu
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zapamatovat si obsah přečteného textu a umět reprodukovat snadný krátký text 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyprávění pohádek, povídek
<ul style="list-style-type: none"> ▪ přednášet říkanky a básničky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ přednes básní, řešení hádanek
	<p>Alternativní způsoby čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ globální čtení ▪ sociální čtení ▪ sfumato ▪ genetická metoda

8. ročník – Čtení	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ číst všechna tiskací i psací písmena 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku ▪ vyvozování hlásek a písmen dle metody čtení ▪ plynulé spojování slabik a slov, správná výslovnost délky hlásek ▪ čtení slabik a slov, která žáci sami píší ▪ slova se shluky souhlásek ▪ dělení slov na konci řádku, plynulé spojování rozdělených slov ▪ tiché čtení vět
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat čtení krátkého jednoduchého textu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pokus o čtení kalendářů, katalogů, reklamních textů
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se ve čteném textu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hlavolamy, tajenky, hádanky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ získat pozitivní vztah k literatuře 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ upevňování čtenářských dovedností
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zapamatovat si obsah přečteného textu a umět reprodukovat snadný krátký text 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čtení krátkých básniček a textů písní
<ul style="list-style-type: none"> ▪ přednášet říkanky a básničky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ učení se zpaměti básničkám a textům písní
	<p>Alternativní způsoby čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ globální čtení ▪ sociální čtení ▪ sfumato ▪ genetická metoda

9. ročník – Čtení	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat čtení krátkého jednoduchého textu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ slova se dvěma stejnými písmeny vedle sebe ▪ prohlubování čtenářských dovedností ▪ plynulé čtení slov ve větách ▪ rozlišování slov sluchem i zrakem ▪ tiché čtení
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se ve čteném textu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ otázky a odpovědi ▪ tvoření vět ▪ doplňování vhodných slov do neúplných vět
<ul style="list-style-type: none"> ▪ získat pozitivní vztah k literatuře 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čtení obrázkových knih encyklopedické povahy ▪ časopisy a denní tisk – prohlížení, čtení zajímavostí a čtení titulků ▪ literární pojmy – rozpočítadlo, hádanka, říkanka, básně
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zapamatovat si obsah přečteného textu a umět reprodukovat snadný krátký text 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poslech příběhů, pohádek – reprodukce
<ul style="list-style-type: none"> ▪ přednášet říkanky a básničky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dramatizace pohádky
	<p>Alternativní způsoby čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ globální čtení ▪ sociální čtení ▪ sfumato ▪ genetická metoda

Průřezové téma: Mediální výchova

Tematický okruh: **Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality**

Obsah: Vnímání autora mediálních sdělení – uplatnění odpovídající škály výrazových prostředků. Vnímání mluveného i psaného projevu – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce. Osvojení základních pravidel veřejné komunikace a dialogu. Rozdíl mezi reklamou a zprávou. Role publika – vliv médií.

10. ročník – Čtení	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat čtení krátkého jednoduchého textu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hlasité a tiché čtení ▪ slovo nadřazené a podřazené ▪ vlastní jména osob a zvířat ▪ jednoduchý popis ▪ rozlišování druhů vět, správná intonace ▪ spisovná a nespisovná mluva ▪ nadpis, článek, řádek, odstavec
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se ve čteném textu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyžití PC – internet ▪ čtení názvů ulic, nápisů na ulicích
<ul style="list-style-type: none"> ▪ získat pozitivní vztah k literatuře 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prohlížení encyklopedií, knih pro děti a mládež ▪ literární druhy – pohádka, pověst, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadlo, film, herec
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se v jednoduchých návodech podle obrázků 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ návody s obrázky k použití výrobků a k různým činnostem
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zapamatovat si obsah přečteného textu a umět reprodukovat snadný krátký text 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ účast na dramatizaci pohádky, artikulování, srozumitelné mluvení ▪ reprodukce přečteného textu
<ul style="list-style-type: none"> ▪ přednášet říkanky a básničky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ recitace básní
	<p>Alternativní způsoby čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ globální čtení ▪ sociální čtení ▪ sfumato ▪ genetická metoda

Průřezové téma: Mediální výchova

Tematický okruh: **Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality**

Obsah: Čtení a vnímání mediálních sdělení – kriticky přistupovat k médiím a vést žáka k výběru kvalitních pořadů, literatury a tisku. Uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování. Návštěva filmových a divadelních představeních, návštěva výstav. Návštěva knihovny a čítárny – vhodný výběr literatury a tisku, bulvární tisk.

5.2 Vyučovací předmět Psaní

5.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Psaní

Vyučovací předmět psaní je vyučován jako samostatný předmět ve všech ročnících 1. i 2. stupně

1. – 2. ročník	1+1 hodina týdně
3. – 5. ročník	2 hodiny týdně
6. ročník	2+1 hodiny týdně
7. – 9. ročník	2 hodiny týdně
10. ročník	1 +1 hodina týdně

Vzdělávací obor Psaní rozvíjí grafické schopnosti žáků, jemnou motoriku a grafomotoriku a tím zároveň stimuluje jejich myšlení. Hodiny psaní je vhodné dělit na kratší časové jednotky, aby bylo psaní procvičováno několikrát týdně. Všechny pohyby by měly být prováděny uvolněně, plynule za použití rytmických říkadel, případně hudebního doprovodu.

Při rozvíjení grafických dovedností žáků vždy začínáme od velkých tvarů a průpravných cviků, které se postupně zmenšují a zpřesňují. Výuka probíhá většinou v kmenových třídách. U žáků nižších ročníků můžeme využít ve třídě například pískovnici, v příznivém počasí venkovní pískoviště na zahradě a keramickou dílnu. Důraz je kladen především na rozvíjení hrubé i jemné motoriky. Při psaní si neustále upevňujeme návyk správného sedění a držení těla.

Zvládnutí dovednosti psaní je podmíněno znalostí grafických prvků písmen a dovedností je správně zapisovat a spojovat, která se pravidelným výcvikem postupně automatizuje. Automatizace psacího pohybu je úkolem 1.- 10. ročníku.

Získávání grafických dovedností, postupné zvyšování kvality a rychlosti písma a praktické využívání získaných dovedností dává žákům možnost jednoduché písemné komunikace.

Osvojení základních vědomostí a dovedností v jednotlivých ročnících bude hodnoceno slovně prostřednictvím učiva, kterým žák dosáhne školních výstupů v míře odpovídající jeho individuálním možnostem a schopnostem.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Psaní směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- osvojení techniky psaní
- srozumitelnému vyjadřování písemnou formou
- rozvíjení myšlení a paměti
- zvládnutí opisu jednoduchého textu
- psaní krátkých slov i podle diktátu
- zvládnutí přepisu slov a vět
- praktickému využití získané dovednosti psaní

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních schopností

- zvládá základy psaní, vnímá obsah jednoduchého psaného textu
- získané vědomosti a dovednosti využívá v procesu učení a v praktickém životě
- používá při učení způsoby, které mu vyhovují

- vnímá vlastní chyby
- rozlišuje různé typy textů (psací, tiskací, kombinované obrázkové písmo)

Učitel

- říkankami probouzí zájem žáků o psaní, doprovází první pokusy jednoduchým slovním popisem tahu
- zdůrazňuje napodobování pohybu učitelovy ruky – zaměřuje se na vnímání obsahu psaného textu
- předepisuje žákům písmena správně a před jejich zraky
- zohledňuje rozdíly v dovednostech a pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence k řešení problému

Žák dle svých individuálních schopností

- využívá získané vědomosti a dovednosti k řešení problému
- odhadne, co způsobuje problém, sám nebo ve spolupráci s učitelem určí problém
- nenechá se odradit nezdarem

Učitel

- učí žáky srovnávat svůj tvar písmene s předepsaným tvarem
- individuální chyby napravuje individuálně
- hromadné chyby napravuje v součinnosti s celou třídou
- rozvíjí sebekontrolu k nalézání příčiny chyb
- hodnotí žáky tak, aby vnímali vlastní pokrok

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních schopností

- rozumí obsahu sdělení a přiměřeně na něj reaguje
- když něčemu nerozumí, zeptá se
- vyjadřuje se jednoduše v písemném projevu
- využívá pro písemnou komunikaci PC

Učitel

- předkládá žákům možnosti používání osvojených dovedností - učí využívat osvojené dovednosti k jednoduše písemné komunikaci
- vytváří podmínky pro získávání dalších informací využíváním informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních schopností

- respektuje práci vlastní i druhých, raduje se z úspěchů druhých
- vyslechne, co mu učitel o jeho práci říká
- přispívá svou ohleduplností k druhým k upevnování mezilidských vztahů
- při potížích či nezdaru neshazuje vinu na druhé, ovládá své emoce

Učitel

- vede žáky k ohleduplnosti k druhým
- vyžaduje od žáků určité volní úsilí
- zadává úkoly při kterých si žáci vzájemně radí a pomáhají

Kompetence občanské

Žák dle svých individuálních schopností

- učí se hodnotit svou práci a práci ostatních
- dodržuje pravidla a přijímá důsledky vyplývající z jejich nedodržení

Učitel

- vede žáky k ohleduplnosti, taktu a hodnocení svých výsledků i výsledků jiných žáků
- učí je tolerantnímu chování, jednání a bezkonfliktní komunikaci

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních schopností

- má vytvořeny základní manuální dovednosti a návyky
- plní úkoly dle instrukcí, pracuje podle daného pracovního postupu a práci dokončí
- překonává obtíže a požádá o pomoc, pokud si neví rady
- přijímá hodnocení své práce, porovnává a rozpozná dobře splněný úkol

Učitel

- požaduje dodržování dohodnutých postupů a kvality při nácvičku psaní
- dodržuje hygienická pravidla pro psaní
- vlastním příkladem vede žáky k udržování jejich pracovního prostoru
- vyžaduje od žáků dokončování práce
- levákům vytváří stejné podmínky pro výuku psaní jako pravákům

5.2.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Psaní

1. stupeň, 1. období

1. ročník – Psaní	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní hygienické návyky při psaní ▪ návyk správného sezení a držení těla
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržovat správné držení psacího náčiní 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ správné držení psacího náčiní
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyvodit písmena podle obrázků 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyvozování písmen podle obrázků
<ul style="list-style-type: none"> ▪ psát a spojovat písmena a tvořit slabiky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ příprava na psaní – koordinace oko – ruka ▪ napodobování některých známých pohybů celou paží ▪ čárání na tabuli křídou ▪ volné čárání na velký formát papíru tlustou tuhou, progresou, pastelkou ▪ menší pohyby, při kterých se zúčastní loket, zápěstí i záprstí ▪ kruhové pohyby, kroužení ▪ kývavé pohyby – dolní oblouk oběma směry ▪ obloučky – horní oblouk oběma směry ▪ tečkování ▪ vodorovné čáry zleva doprava ▪ vertikální pohyb – svislé čáry shora dolů ▪ svislé čáry zdola nahoru ▪ šikmé čáry zprava doleva ▪ vlnovky ▪ smyčky, ovály ▪ šikmé čáry na obě strany, zuby na pile ▪ horní a dolní zátrh ▪ nácvik písmen dle metody psaní ▪ psaní číslic 1, 2
<ul style="list-style-type: none"> ▪ psát velká hůlková písmena 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hůlkové písmo
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ alternativní způsoby psaní, využití PC, IT technologií

2. ročník – Psaní	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní hygienické návyky při psaní – návyk správného sedění a držení těla, správné držení psacího náčiní
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržovat správné držení psacího náčiní 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvíjení hrubé i jemné motoriky (cvičení, modelování či vytrhávání tvarů písmen)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ odlišovat délku samohlásek 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ odlišování délky samohlásek při psaní
<ul style="list-style-type: none"> ▪ psát a spojovat písmena a tvořit slabiky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ grafomotorické cviky ▪ orientace na řádku – psaní zleva doprava ▪ vyhledávání naučených tvarů psacích písmen v textu ▪ nácvik písmen dle metody psaní ▪ postupné zmenšování písma ▪ psaní slabik s procvičenými písmeny a snadnými spojovacími tahy ▪ psaní číslic 3, 4
<ul style="list-style-type: none"> ▪ psát velká hůlková písmena 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ psaní hůlkovým písmem ▪ psaní slabik hůlkovým písmem
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ alternativní způsoby psaní, využití PC, IT technologií

3. ročník – Psaní	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní hygienické návyky při psaní – návyk správného sedění a držení těla, správné držení psacího náčiní
<ul style="list-style-type: none"> ▪ psát a spojovat písmena a tvořit slabiky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ grafomotorické cviky ▪ orientace na stránce v sešitě – nahoře, dole ▪ orientace na řádku – psaní zleva doprava, mezery mezi slabikami ▪ nácvik písmen dle metody psaní ▪ správný sklon písma ▪ přepis písmen ▪ diktát naučených písmen ▪ psaní slabik s procvičenými písmeny a s jednoduchými spoji ▪ psaní číslic – 5
<ul style="list-style-type: none"> ▪ psát velká hůlková písmena 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ psaní velkých hůlkových písmen
<ul style="list-style-type: none"> ▪ napsat hůlkovým písmem své jméno 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opisování jména hůlkovým písmem
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ alternativní způsoby psaní, využití PC, IT technologií

1. stupeň, 2. období

4. ročník – Psaní	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ psát písmena, která umí číst 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ správné držení psacího náčiní i sezení při psaní ▪ uvolňovací cviky ▪ cvičení jemné motoriky ▪ nácvik písmen dle metody psaní
<ul style="list-style-type: none"> ▪ psát písmena a slabiky podle diktátu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ psaní písmen a slabik podle diktátu
<ul style="list-style-type: none"> ▪ opisovat a přepisovat slabiky a jednoduchá slova 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nácvik psaní slabik s nově procvičenými písmeny ▪ opisování a přepisování slabik ▪ psaní zavřených slabik ▪ psaní slov s jednoduchými spoji, která žáci čtou
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ovládat psaní hůlkovým písmem 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ psaní hůlkovým písmem
<ul style="list-style-type: none"> ▪ opsat číslice 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ psaní číslic
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ alternativní způsoby psaní, využití PC, IT technologií

5. ročník – Psaní	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ psát písmena, která umí číst 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uvolňovací cviky ▪ cvičení jemné motoriky ▪ správné držení psacího náčiní i sezení při psaní ▪ nácvik písmen dle metody psaní ▪ opis a přepis všech písmen, která žák čte
<ul style="list-style-type: none"> ▪ psát písmena a slabiky podle diktátu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ diktát nových písmen a slabik s těmito písmeny
<ul style="list-style-type: none"> ▪ opisovat a přepisovat slabiky a jednoduchá slova 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opis a přepis slov se snadným hláskovým složením ▪ opis krátkých vět podle individuálních možností žáků ▪ procvičování spojů s vratným tahem ▪ psaní slovních spojení – předložky před slovy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ovládat psaní hůlkovým písmem 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ psaní hůlkovým písmem
<ul style="list-style-type: none"> ▪ opsat číslice 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ psaní číslic
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ alternativní způsoby psaní, využití PC, IT technologií

6. ročník – Psaní	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ psát písmena, která umí číst 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uvolňovací cviky ▪ cvičení jemné motoriky ▪ správné držení psacího náčiní i sezení při psaní ▪ upevňování správných tvarů písmen ▪ zachování stejného sklonu písma ▪ nácvik písmen dle metody psaní
<ul style="list-style-type: none"> ▪ psát písmena a slabiky podle diktátu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ diktát písmen, slabik
<ul style="list-style-type: none"> ▪ opisovat a přepisovat slabiky a jednoduchá slova 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opis a přepis slabik a slov ▪ opis krátkých vět
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ovládat psaní hůlkovým písmem 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ psaní hůlkovým písmem
<ul style="list-style-type: none"> ▪ opsat číslice 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ psaní číslic
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ alternativní způsoby psaní, využití PC, IT technologií

2. stupeň

7. ročník – Psaní	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ psát slabiky a jednoduchá slova i podle diktátu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nácvik velkých i malých písmen dle metody psaní
<ul style="list-style-type: none"> ▪ opsat slova a jednoduché věty 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opis slov a vět ▪ přepis slov, která žáci čtou ▪ psaní čárky za slovem, pomlčky ▪ rozlišování písma psacího a tiskacího ▪ diktát snadných a foneticky jasných slov po předcházející sluchové analýze a syntéze ▪ psaní vykřičníku, otazníku ▪ psaní dvojtečky, uvozovek dole a nahoře ▪ psaní slov k obrázkům ▪ psaní hůlkovým písmem ▪ psaní pomocí PC – psaní malých i velkých písmen, opis slov
<ul style="list-style-type: none"> ▪ podepsat se psacím písmem 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ psaní svého jména a příjmení
<ul style="list-style-type: none"> ▪ psát číslice i podle nápovědy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ psaní číslic ▪ diktát číslic
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ alternativní způsoby psaní, využití PC, IT technologií

8. ročník – Psaní	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ psát slabiky a jednoduchá slova i podle diktátu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nácvik velkých i malých písmen dle metody psaní ▪ individuální docvičování psaní jednotlivých písmen ▪ doplňování slov do křížovek – hůlkové písmo
<ul style="list-style-type: none"> ▪ opsat slova a jednoduché věty 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ přepis slov se souhláskovými skupinami v různé obtížnosti ▪ přepis vět ▪ dělení slov na konci řádku při přepisu textů ▪ psaní pomocí PC – mezera mezi slovy, psaní interpunkčních znamének ▪ psaní snadných slov podle diktátu ▪ psaní hůlkovým písmem
<ul style="list-style-type: none"> ▪ napsat nebo opsat jednoduché sdělení podle předlohy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ doplňování chybějících slov do vět podle významu
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dbát na čitelný písemný projev 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ plynulé spojování slabik a slov
<ul style="list-style-type: none"> ▪ podepsat se psacím písmem 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ psaní jména a příjmení rodičů, sourozenců
<ul style="list-style-type: none"> ▪ psát číslice i podle nápovědy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ psaní číslic, diktát číslic
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ alternativní způsoby psaní, využití PC, IT technologií

9. ročník – Psaní	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ psát slabiky a jednoduchá slova i podle diktátu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nácvik velkých i malých písmen dle metody psaní ▪ test psacích písmen velké a malé abecedy ▪ přepis slov se shluky souhlásek ▪ diktát slabik a slov
<ul style="list-style-type: none"> ▪ opsat slova a jednoduché věty 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opis slov a krátkých vět ▪ psaní krátkých vět podle diktátu ▪ dělení slov na konci řádku při přepisu textů
<ul style="list-style-type: none"> ▪ napsat nebo opsat jednoduché sdělení podle předlohy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ doplňování chybějících slov do vět ▪ psaní data dne ▪ psaní nápisů pod obrázky ▪ psaní pomocí PC – opis vět a říkanek
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dbát na čitelný písemný projev 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvyšování rychlosti písma při dodržení úhlednosti ▪ dodržování mezer mezi slovy na řádku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ napsat nebo opsat běžné písemnosti – adresu, přání, dopis podle vzoru 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ psaní adresy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ přepsat krátký jednoduchý text 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opis a přepis textu
<ul style="list-style-type: none"> ▪ psát číslice i podle nápovědy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ psaní číslic a početních spojů podle diktátu
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ alternativní způsoby psaní, využití PC, IT technologií

10. ročník – Psaní	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ psát slabiky a jednoduchá slova i podle diktátu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ docvičení velkých i malých písmen dle metody psaní ▪ spojování rozdělených slov při přepisu textů
<ul style="list-style-type: none"> ▪ opsat slova a jednoduché věty 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ psaní vět podle diktátu ▪ uplatnění velkého písmene ve vlastních jménech a na začátku vět
<ul style="list-style-type: none"> ▪ napsat nebo opsat jednoduché sdělení podle předlohy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ psaní s porozuměním ▪ psaní na PC – opis jednoduchých textů
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dbát na čitelný písemný projev 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ úprava psaného textu – nadpis, autor, dodržování řádků a odstavců
<ul style="list-style-type: none"> ▪ napsat nebo opsat běžné písemnosti – adresu, přání, dopis podle vzoru 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ psaní jednoduchého přání a krátkého dopisu, pohlednice ▪ psaní adresy, data narození ▪ vyplňování jednoduchého dotazníku ▪ přepis textů z čítanky, z dětské literatury a časopisů
<ul style="list-style-type: none"> ▪ přepsat krátký jednoduchý text 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tvoření a psaní jednoduchých vět k daným obrázkům
<ul style="list-style-type: none"> ▪ psát číslice i podle nápovědy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ psaní číslic a početních spojů podle diktátu
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ alternativní způsoby psaní, využití PC, IT technologií

5.3 Vyučovací předmět Řečová výchova

5.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Řečová výchova

Vyučovací předmět Řečová výchova se vyučuje ve všech ročnících:

1. – 2. ročník	2+1 hodina týdně
3. – 6. ročník	2 hodiny týdně
7. – 10. ročník	1 hodina týdně

Řečová výchova je nezbytná pro převážnou většinu žáků. Má svoji nezastupitelnou úlohu při rozvoji komunikačních schopností a dovedností žáků, které jsou předpokladem jejich úspěšné integrace a dalšího vzdělávání. Řečovou výchovu lze organizovat různými formami práce, v závislosti na potřebách, možnostech a schopnostech žáků. Výuka probíhá většinou v kmenových třídách anebo formou návštěvy kin, divadel a jiných kulturních akcí. Můžeme pracovat se všemi žáky, se skupinou či individuálně. Rozvoj a péče o řeč se netýká jen vyučovacího předmětu „Řečová výchova“, ale prolíná všemi předměty a činnostmi.

Do předmětu bylo integrováno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Řečová výchova směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení řečových schopností, myšlení a paměti
- srozumitelnému vyjadřování a kultivovanému projevu v běžných situacích
- dorozumívání v běžných komunikačních situacích, ke sdělování názorů

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních schopností

- má pozitivní vztah k učení, aktivně se zapojuje do výuky
- respektuje předem stanovené podmínky, které ho mohou dovést k úspěchu
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky, a symboly
- vnímá vlastní chyby, nevysmívá se ostatním za nesprávný mluvní projev

Učitel

- motivuje žáka k dalšímu učení kladným hodnocením
- uplatňuje při práci s žákem individuální přístup zohledňující jeho úroveň a míru znevýhodnění
- seznamuje žáka s nejběžněji užívanými termíny, znaky a symboly v praktickém životě
- vztah žáka k učení ovlivňuje vytvářením příjemného a pozitivního školního klimatu
- umožňuje žákovi prezentaci před veřejností

Kompetence k řešení problému

Žák dle svých individuálních schopností

- třídí, rozlišuje, seskupuje pojmy, kartičky
- řeší problémové situace dle naučených stereotypů a získaných zkušeností

Učitel

- nabízí obrazový materiál, pojmy, s kterými žák manipuluje podle pokynů
- navozuje situační momenty, při nichž učí přiměřeně reagovat a řešit je

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních schopností

- vyjadřuje své myšlenky a názory
- naslouchá promluvám druhých lidí, aniž by je přerušoval a pak na ně vhodně reaguje
- využívá získané komunikativní dovednosti k plnohodnotnému soužití a spolupráci s ostatními lidmi

Učitel

- nabízí vlastním řečovým projevem správný mluvní vzor
- kladením otevřených otázek vede žáka k vyjadřování celými větami
- poskytuje žákovi k vyjádření dostatečný časový prostor
- zadáváním jednoznačných a srozumitelných pokynů učí žáka naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení
- předkládá žákovi širokou škálu učebních materiálů k rozvoji vyjadřovacích schopností
- formou her učí žáka zvládat jednoduché formy verbální i neverbální komunikace
- pomocí netradičních forem výuky (dramatizace, modelové situace) učíme žáka zásadám pravidel vystupování a komunikace ve světě vrstevníků a dospělých

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních schopností

- respektuje rozdělení rolí ve skupině spolužáků
 - usměrňuje své chování a pokud jedná impulsivně a nezvládá své jednání, umí se omluvit
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby nabídne pomoc nebo o ni požádá

Učitel

- vytvářením různě strukturovaných týmů rozvíjí u žáka schopnost zastávat ve skupině
- různé role
- pomáhá žákovi orientovat se v různých obtížných osobních situacích jejich objasňování
- na úrovni třídy nebo celé školy vede žáky k uvědomění si nezbytnosti pomáhat mladším a slabším spolužákům
- ve výuce upřednostňuje metody skupinové práce a vzájemné pomoci

Kompetence občanské

Žák dle svých individuálních schopností

- vzájemně si radí a pomáhá s ostatními spolužáky
- zapojuje se do kulturního dění
- vnímá kulturní a historické dědictví a hodnoty umění a literatury

Učitel

- vede žáky ke vzájemné spolupráci při skupinových činnostech
- seznamuje žáky se současnou a historickou literaturou formou četby na pokračování, návštěvy divadelních představení, sledování filmů

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních schopností

- plní zadané jednoduché úkoly
- využívá získané dovednosti a zkušenosti
- vytrvá při plnění a dokončení úkolu

Učitel

- zadává přiměřeně náročné úkoly, kterými umožňuje rozvíjet schopnosti a uplatňovat získané dovednosti
- umožní žákovi získané dovednosti uplatnit i v jiných předmětech
- vyžaduje od žáka dokončení započatého úkolu

5.3.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Řečová výchova

1. stupeň, 1. období

1. ročník – Řečová výchova	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ diagnostika úrovně řečového projevu, řečových vad u žáků
<ul style="list-style-type: none"> ▪ reprodukovat jednoduché říkanky a básničky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nácvik krátkých říkanek
<ul style="list-style-type: none"> ▪ odpovídat na otázky slovem nebo větou 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ gymnastika mluvidel před zrcadlem ▪ dechová, hlasová, sluchová a artikulační cvičení ▪ nonverbální komunikace ▪ rozlišování a napodobování zvuků (např. auto, traktor, buben...) ▪ napodobování hlasů zvířat ▪ vyvozování hlásek podle artikulačních okruhů ▪ rozvíjení aktivní i pasivní slovní zásoby ▪ rozvíjení komunikativních dovedností: <ul style="list-style-type: none"> ○ nácvik pozdravu – dospělý, kamarád ○ vstup do místnosti a odchod z ní ○ oslovení dospělého, spolužáka ○ požádání, poděkování
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dokázat se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poslech krátkých pohádek ▪ poslech říkanek
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ využití IT technologie ▪ seznámení s některými způsoby alternativní a augmentativní komunikace

2. ročník – Řečová výchova	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ reprodukovat jednoduché říkanky a básničky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ reprodukce a nácvik říkanek ▪ využití rytmy ▪ spojení pohybu se slovem ▪ motivační říkanky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ odpovídat na otázky slovem nebo větou 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dechová, hlasová, sluchová a artikulační cvičení ▪ cvičení zaměřená na rozvíjení pohyblivosti mluvních orgánů ▪ sluchová cvičení zaměřená na rozlišování známých zvuků z okolí žáka ▪ rozvíjení komunikativních dovedností: <ul style="list-style-type: none"> ○ požádání, ○ poděkování, ○ kdy můžeme a kdy není vhodné mluvit (situační hry)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dokázat se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poslech pohádky, příběhu ▪ dramatizace
<ul style="list-style-type: none"> ▪ popsat jednoduché obrázky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozšiřování slovní zásoby (např. volné vyprávění, vyprávění pohádky, popis obrázku, třídy pomocí návodných otázek)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ reprodukovat krátký text podle otázek 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ reprodukce sledované pohádky při využití pomocných otázek
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ využití IT technologie ▪ využívání forem AAK

3. ročník – Řečová výchova	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ reprodukovat jednoduché říkanky a básničky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nácvik a přednes říkanek a krátkých básniček ▪ rytmiická cvičení, využití dětských písní a Orffova instrumentáře
<ul style="list-style-type: none"> ▪ odpovídat na otázky slovem nebo větou 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ artikulační, hlasová a dechová cvičení ▪ využívání správné intonace při řečovém projevu ▪ vyvozování a upevňování hlásek ▪ cvičení fonemického sluchu (rozlišování hlásky na začátku slova) ▪ vedení jednoduchých rozhovorů
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dokázat se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ soustředěný poslech pohádky, příběhu a jejich reprodukce
<ul style="list-style-type: none"> ▪ popsat jednoduché obrázky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jednoduchý popis předmětu, obrázku (a obráceně – podle popisu poznat předmět...)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ reprodukovat krátký text podle otázek 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ reprodukce pohádky, příběhu podle poslechu a návodných otázek
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ využití IT technologie ▪ využití forem AAK

1. stupeň, 2. období

4. ročník – Řečová výchova	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ reprodukovat krátké texty podle jednoduché osnovy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ artikulační, hlasová a dechová cvičení ▪ cvičení na rozvíjení motoriky mluvidel ▪ nonverbální komunikace ▪ sluchová cvičení zaměřená na rozlišování počtu slabik ve slovech ▪ sluchová analýza s využitím rytmizace ▪ rozvíjení aktivní a pasivní slovní zásoby ▪ nadřazené a podřazené pojmy ▪ spojení slova s pohybem a zpěvem
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyprávět zhlédnutý filmový nebo divadelní příběh podle návodných otázek 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ soustředěný poslech pohádky, příběhu z CD, televize, divadelního představení
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyprávět jednoduchý příběh podle obrázku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyprávění příběhu, pohádky podle dějově posloupných obrázků
<ul style="list-style-type: none"> ▪ popsat osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ popisování známých předmětů
<ul style="list-style-type: none"> ▪ domluvit se v běžných situacích 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyřídit jednoduchý vzkaz ▪ prohlubování ukázněnosti při mluvním projevu (např. mlčíme, když mluví dospělý nebo někdo jiný...)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat slovní formy společenského styku – pozdrav, prosba, poděkování 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ přivítání, rozloučení
<ul style="list-style-type: none"> ▪ drammatizovat jednoduchý krátký příběh z oblasti, která je žákům blízká 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ drammatizace
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ využití IT technologie ▪ využívání forem AAK

5. ročník – Řečová výchova	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ reprodukovat krátké texty podle jednoduché osnovy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ artikulační, hlasová a dechová cvičení ▪ nonverbální komunikace ▪ gymnastika mluvidel ▪ vyvozování a upevňování hlásek ve slovech a souvislém mluvním projevu ▪ upevňování gramaticky správné tvorby vět ▪ sluchová cvičení zaměřená na rozvíjení fonematického sluchu, ▪ rozlišení hlásky na začátku slova ▪ poslech předčítaného textu a jeho reprodukce ▪ zbavování se ostychu při recitaci říkanek, básniček ▪ vyprávění děje podle osnovy nebo návodných otázek
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyprávět zhlédnutý filmový nebo divadelní příběh podle návodných otázek 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ návštěva divadelního představení, filmu
<ul style="list-style-type: none"> ▪ domluvit se v běžných situacích 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvíjení dialogu prostřednictvím situačních her ▪ vyřizování jednoduchých vzkazů, při nichž žák zvládá základní formy společenského styku
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ využití IT technologie ▪ využívání forem AAK

6. ročník – Řečová výchova	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ reprodukovat krátké texty podle jednoduché osnovy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ edukace řeči se zaměřením na správnou výslovnost naučených hlásek ▪ dechová a hlasová cvičení ▪ rozvíjení slovní zásoby ▪ sluchová cvičení – rozlišování počtu slabik ve slovech, grafické znázornění ▪ rozvíjení výslovnosti při spojení slova a pohybu, hudebně pohybové hry, krátké říkanky doprovázené pohybovým vyjádřením ▪ recitace říkanek a básniček se správným využitím prozodických faktorů
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyprávět zhlédnutý filmový nebo divadelní příběh podle návodných otázek 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ soustředěný poslech pohádky, divadelního představení, filmu
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyprávět jednoduchý příběh podle obrázku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyprávění příběhu podle obrázků
<ul style="list-style-type: none"> ▪ popsat osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ popisování předmětů, osob a jednoduchých dějů
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat slovní formy společenského styku – pozdrav, prosba, poděkování 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ výchova k jazykové kázni – správné společenské normy při rozhovoru
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dramatizovat jednoduchý krátký příběh z oblasti, která je žákům blízká 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dramatizace krátkých příběhů, pohádek
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ využití IT technologie ▪ využívání forem AAK

Průřezové téma: Mediální výchova

Tematický okruh: **Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality**

Obsah: Přednes říkanek, básniček.

2. stupeň

7. ročník – Řečová výchova	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dosáhnout srozumitelného mluveného projevu, širší slovní zásoby a snažit se o zřetelnou výslovnost 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ správné dýchání při mluveném projevu ▪ fixace a procvičování vyvozených hlásek ve slovech, říkankách a básničkách ▪ rytmizace slov, rozlišování počtu slabik ▪ sluchová cvičení – rozlišení hlásky na konci a uprostřed slova ▪ vyjádření pomocí nonverbálních prostředků
<ul style="list-style-type: none"> ▪ používat věty se správnými gramatickými strukturami 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvíjení slovní zásoby a gramaticky správné skladby vět
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyprávět vlastní zážitky a popsat své pocity 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poslech a vlastní vyprávění zážitků, pohádek, příběhů
<ul style="list-style-type: none"> ▪ převyprávět vyslechnutý, přiměřeně náročný příběh, divadelní nebo filmové představení 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ návštěva divadelního nebo filmového představení
<ul style="list-style-type: none"> ▪ drammatizovat jednoduchý příběh nebo pohádku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ drammatizace pohádky, příběhu
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ využití IT technologie ▪ využívání forem AAK

Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova

Tematický okruh: **Osobnostní rozvoj**

Obsah: Rozvíjení pozornosti a soustředění při návštěvě divadelního představení.

8. ročník – Řečová výchova	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dosáhnout srozumitelného mluveného projevu, širší slovní zásoby a snažit se o zřetelnou výslovnost 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ recitace naučených říkanek a básniček se snahou o zřetelnou výslovnost ▪ dodržování správné melodie, rytmu, tempa řeči a síly hlasu při čtení i mluveném projevu ▪ sluchová cvičení zaměřená na hledání rozdílů u podobně znějících slov ▪ rozvíjení slovní zásoby
<ul style="list-style-type: none"> ▪ používat věty se správnými gramatickými strukturami 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvíjení gramaticky a syntakticky správné řeči
<ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikovat vhodně v běžných situacích a zvládat základní pravidla komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ naslouchání druhému ▪ vedení dialogu s dodržováním základních pravidel komunikace
<ul style="list-style-type: none"> ▪ popsat děje, jevy a osoby na obrázcích 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ popisování dějů (volné vyprávění, popis pracovního postupu...)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ přečíst přečtený, přiměřeně náročný příběh, divadelní nebo filmové představení 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ reprodukce přiměřeně náročného divadelního či filmového představení
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ využití IT technologie ▪ využívání forem AAK

Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova

Tematický okruh: **Osobnostní rozvoj**

Obsah: Cvičení paměti při nácvičování říkanek a básniček.

9. ročník – Řečová výchova	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dosáhnout srozumitelného mluveného projevu, širší slovní zásoby a snažit se o zřetelnou výslovnost 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ upevňování správné techniky mluveného projevu (dýchání, výslovnost, intonace, síla hlasu) ▪ správná reprodukce oznamovacích, tázacích a rozkazovacích vět při četbě i volném vyprávění ▪ dodržování hlasové hygieny ▪ rozvíjení slovní zásoby ▪ cvičení fonemického sluchu (určování hlásek ve slovech) ▪ vyjádření předmětů nebo činností mimojazykovými prostředky (využíváme gesta, mimiku, výraz obličeje)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dbát na kulturu mluveného projevu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ přednes říkanek ▪ hlasité čtení ▪ vyprávění, rozhovor
<ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikovat vhodně v běžných situacích a zvládat základní pravidla komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňování konverzačních modelů (např. při vyřizování vzkazů – pozdrav, oslovení, prosba...)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyprávět vlastní zážitky a popsat své pocity 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ volné vyprávění zážitků, vlastních názorů a pocitů
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dramatizovat jednoduchý příběh nebo pohádku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dramatizace příběhu, pohádky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ využití IT technologie ▪ využívání forem AAK

Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova

Tematický okruh: **Osobnostní rozvoj**

Obsah: Rozvíjení komunikačních dovedností při dramatizaci pohádky, uplatnění prvků nonverbální komunikace.

10. ročník – Řečová výchova	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dosáhnout srozumitelného mluveného projevu, širší slovní zásoby a snažit se o zřetelnou výslovnost 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prohlubování správného řečového projevu (výslovnost, dýchání, tempo) ▪ recitace říkanek, básniček ▪ cvičení fonemického sluchu (analyticko-syntetické činnosti se slovy) ▪ rozšiřování slovní zásoby při popisu předmětů, osob, dějů
<ul style="list-style-type: none"> ▪ používat věty se správnými gramatickými strukturami 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prohlubování gramaticky správného řečového projevu
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dbát na kulturu mluveného projevu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ přednes říkanek ▪ hlasité čtení ▪ vyprávění, rozhovor
<ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikovat vhodně v běžných situacích a zvládat základní pravidla komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvíjení dialogu, dodržování základních pravidel komunikace
<ul style="list-style-type: none"> ▪ převyprávět vyslechnutý, přiměřeně náročný příběh, divadelní nebo filmové představení 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sledování divadelního nebo filmového představení a jeho volné převyprávění
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dramatizovat jednoduchý příběh nebo pohádku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dramatizace příběhů, pohádek
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ využití IT technologie ▪ využívání forem AAK

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

5.4 Vyučovací předmět Matematika

5.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Matematika

Vyučovací předmět Matematika je vyučován jako samostatný předmět ve všech ročnících 1. i 2. stupně

1. – 2. ročník	1+1 hodina týdně
3. – 4. ročník	2 hodiny týdně
5. – 10. ročník	3 hodiny týdně

Vzdělávací obor Matematika prolíná celým základním vzděláním, učí žáky dovednostem a praktickým činnostem využitelných v praktickém životě. Posiluje schopnost logického myšlení a prostorové představivosti. Žáci se seznamují se základními matematickými pojmy, symboly, postupy a způsoby jejich užití. Učí se používat matematické pomůcky včetně kalkulačků. Matematika rozvíjí pozornost, vytrvalost, schopnost rozlišovat, objevovat, vytvářet různé situace. Žáci se učí svoji práci kontrolovat, srovnávat, učí se sebedůvěře, vyjadřují výsledky svého pozorování. S vyjadřovacími schopnostmi se rozvíjí jejich schopnost uvažovat. Důležitou součástí matematického vzdělávání je osvojení dovedností z geometrie. Žáci poznávají základní geometrické tvary a tělesa, učí se pečlivosti a přesnosti při měření. Výuka probíhá většinou v kmenových třídách a v počítačové učebně s internetem.

Osvojení základních vědomostí a dovedností v jednotlivých ročnících bude hodnoceno slovně prostřednictvím učiva, kterým žák dosáhne školních výstupů v míře odpovídající jeho individuálním možnostem a schopnostem.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Matematika směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- osvojování a chápání matematických postupů, zvládnutí základních matematických dovedností
- rozvíjení paměti a logického myšlení prostřednictvím matematických operací
- používání matematických symbolů
- rozvíjení samostatnosti, vytrvalosti a koncentrace pozornosti
- vytváření prostorové představivosti
- uplatnění matematických znalostí a dovedností v běžném životě (měření, porovnávání velikostí, manipulace s penězi)
- rozvíjení spolupráce při společném řešení stanovených úkolů
- zdokonalování grafického projevu a základních rýsovacích dovedností

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních schopností

- zvládá základy počítání

- užívá sám matematické termíny, pojmy a základy geometrie
- využívá znalost početních operací v každodenních situacích

Učitel

- používá činnostní metody k dosažení aktivity žáků a jejich spoluúčasti při učení
- poskytuje každému žákovi dostatečný prostor k porozumění učební látce
- mění formy práce a používá rozmanité pomůcky k dosažení zajímavosti výuky
- zařazuje do výuky úlohy, v nichž se odráží život obklopující dítě
- propojuje výuku matematiky s ostatními předměty
- látku pro počítání z paměti volí tak, aby přispívala k dosažení dobrého zvládnutí probíraného učiva
- zařazuje počítačové programy k procvičování učiva

Kompetence k řešení problému

Žák dle svých individuálních schopností

- ověřuje správnost řešení úkolu
- nenechá se odradit nezdarem
- využívá získaných vědomostí a dovedností k řešení problému

Učitel

- pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- prací s kalkulátorem rozvíjí sebekontrolu výsledků
- problémy řeší s žáky společně u tabule

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních schopností

- vyjadřuje se stručně užíváním matematického jazyka včetně symboliky
- rozumí obsahu sdělení a přiměřeně na něj reaguje
- pracuje s výukovými programy na PC

Učitel

- učí žáky pozorně vnímat co dělá a říká učitel a co odpovídají žáci
- užívá správnou terminologii a symboliku
- komunikuje na odpovídající úrovni
- využívá výpočetní techniku a výukové programy

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních schopností

- chápe potřebu spolupracovat s druhými
- dovede pracovat v týmu
- respektuje práci druhých, raduje se z jejich úspěchů

Učitel

- utváří příjemnou atmosféru v hodinách Matematiky
- podněcuje žáky k argumentaci
- vyžaduje od žáků určité volní úsilí
- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat

Kompetence občanské

Žák dle svých individuálních schopností

- hodnotí svou práci a práci ostatních
- je ohleduplný a taktní k jiným
- respektuje představy a vnitřní hodnoty druhých lidí

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- zajímá se, jak vyhovuje žákům způsob výuky

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních schopností

- bezpečně a účinně používá materiály, nástroje a vybavení a dbá při tom na ochranu svého zdraví i druhých
- plní jednoduché zadané úkoly podle instrukcí, pracuje podle daného pracovního postupu
- využívá znalostí a zkušeností získaných v jiných vzdělávacích oblastech

Učitel

- požaduje dodržování dohodnutých postupů
- vede žáky k správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek
- vlastním příkladem vede žáky k udržování jejich pracovního prostoru
- vyžaduje od žáků dokončování práce
- procvičuje správnou manipulaci s pravítkem a kružítkem

5.4.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika

1. stupeň, 1. období

1. ročník – Matematika	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
Řazení a třídění předmětů	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se v pojmech všechno – nic, hodně – málo, malý – velký, dlouhý – krátký, stejně – více – méně, široký – úzký 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ porovnávání prvků ▪ třídění podle různých kritérií (všechno – nic, malý – velký, krátký – dlouhý)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se v prostoru – nad, pod, před, za, vedle, na začátku, na konci, nahoře – dole 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientace v prostoru, na ploše ▪ orientace v prostoru – nahoře, dole, vedle
<ul style="list-style-type: none"> ▪ řadit předměty zleva doprava 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ manipulace s předměty ▪ řazení předmětů zleva doprava
<ul style="list-style-type: none"> ▪ třídit předměty podle velikosti, barev, tvaru, obsahu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ třídění prvků podle tvaru, barev, velikosti, obsahu ▪ tvoření skupin prvků
Číslo a početní operace	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ číst, psát a používat číslice v oboru do 5, numerace do 10 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pojmenování a manipulace s prsty ▪ pojem čísla 1 ▪ přiřazování počtu prvků k číslu 1 ▪ psaní číslice 1 ▪ dopisování číslice k obrázkům ▪ kreslení obrázků k číslici 1 ▪ pojem čísla 2 ▪ přiřazování počtu prvků k číslu 2 ▪ psaní číslice 2 ▪ dopisování správné číslice k obrázkům ▪ kreslení správného počtu prvků k číslicím ▪ škrtnutí číslice, která k obrázku nepatří
<ul style="list-style-type: none"> ▪ sčítat a odčítat s užitím názoru do 5 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sčítání a odčítání obrázků v číselném oboru 2 ▪ sčítání a odčítání v číselném oboru 2 s názorem
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát matematické pojmy +, -, = a umět je zapsat 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ matematická znaménka +, -, = (význam, znalost psaní)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ psát číslice 1–5 i podle diktátu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ psaní číslic 1, 2 ▪ psaní podle diktátu

	<ul style="list-style-type: none">▪ opis příkladů
Základy geometrie	
<ul style="list-style-type: none">▪ poznat a pojmenovat základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník)	<ul style="list-style-type: none">▪ určování základních geometrických tvarů
	<ul style="list-style-type: none">▪ využití IT technologií

2. ročník – Matematika	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
Řazení a třídění předmětů	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se v pojmech všechno – nic, hodně – málo, malý – velký, dlouhý – krátký, stejně – více – méně, široký – úzký 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ porovnávání čísel s názorem – stejně, více, méně
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se v prostoru – nad, pod, před, za, vedle, na začátku, na konci, nahoře – dole 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientace v prostoru – na začátku, na konci, vpředu, vzadu
<ul style="list-style-type: none"> ▪ třídit předměty podle velikosti, barev, tvaru, obsahu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ třídění podle různých kritérií (hodně – málo, stejně – více – méně, široký, úzký)
Číslo a početní operace	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ číst, psát a používat číslice v oboru do 5, numerace do 10 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ číslice 3, 4 ▪ pojem čísla 3 ▪ pojem čísla 4 ▪ přiřazování počtu prvků k obrázkům ▪ dopisování správné číslice k obrázkům
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se v číselné řadě 1 až 10 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ číselná řada do 4, doplňování do číselné řady ▪ ukazování počtu na prstech
<ul style="list-style-type: none"> ▪ sčítat a odčítat s užitím názoru do 5 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ přiřazování počtu prvků k číslu 3 ▪ sčítání a odčítání do 3 s názorem ▪ sčítání a odčítání v číselném oboru 4 s názorem ▪ počítání na počítadle
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát matematické pojmy +, -, = a umět je zapsat 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čtení příkladů na sčítání a odčítání ▪ opis příkladů
<ul style="list-style-type: none"> ▪ umět rozklad čísel v oboru do 5 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozklad čísel v oboru do 4 s názorem
<ul style="list-style-type: none"> ▪ psát číslice 1–5 i podle diktátu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ psaní číslice 3, 4 ▪ diktát číslic
Závislosti, vztahy a práce s daty	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ doplňovat jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 10 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ doplňování jednoduchých tabulek v oboru do 5

Základy geometrie	
▪ poznat a pojmenovat základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník)	▪ pojmenování základních geometrických tvarů
	▪ využití IT technologií

3. ročník – Matematika	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
Číslo a početní operace	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ číst, psát a používat číslice v oboru do 5, numerace do 10 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ psaní číslice 5 ▪ pojem čísla 5 ▪ přiřazování počtu prvků k číslu 5 ▪ dopisování správné číslice k danému počtu obrázků ▪ porovnávání čísel do 5
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se v číselné řadě 1 až 10 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ doplňování číselné řady do 5 ▪ počítání po jedné od 1 do 10 ▪ orientovat se v číselné řadě 1–10
<ul style="list-style-type: none"> ▪ sčítat a odčítat s užitím názoru do 5 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sčítání a odčítání do 5 s názorem a na počítadle ▪
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát matematické pojmy +, -, = a umět je zapsat 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opis příkladů
<ul style="list-style-type: none"> ▪ umět rozklad čísel v oboru do 5 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozklad čísel v oboru do 5
<ul style="list-style-type: none"> ▪ psát číslice 1–5 i podle diktátu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ psaní číslic podle diktátu
Závislosti, vztahy a práce s daty	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ používat výrazy pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientace v prostoru – nad, pod, před, za
<ul style="list-style-type: none"> ▪ modelovat jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ procvičování jednoduchých situací podle pokynů a s využitím pomůcek
<ul style="list-style-type: none"> ▪ doplňovat jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 10 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ doplňování jednoduchých tabulek v oboru do 10
<ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ určování mincí - 1, 2, 5 Kč, manipulace s mincemi
Základy geometrie	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišit základní geometrické tvary na různých předmětech 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ určování geometrických tvarů na různých předmětech ve třídě

▪ porovnat délky různých předmětů, rozlišit kratší – delší	▪ rozlišování délky předmětů, porovnávání
	▪ využití IT technologií

1. stupeň, 2. období

4. ročník – Matematika	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
Řazení a třídění předmětů	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se v pojmech větší – menší, kratší – delší, širší – užší 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ určování, co je menší, co je větší
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se na ploše 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientace na stránce, řádku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ porovnávat množství a tvořit skupiny o daném počtu prvků 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ porovnávání množství ▪ tvoření skupin s daným počtem prvků
<ul style="list-style-type: none"> ▪ třídit předměty podle pořadí ve skupinách 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ manipulace s předměty, třídění podle pořadí ve skupinách
<ul style="list-style-type: none"> ▪ přiřazovat předměty podle číselné řady 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ přiřazování předmětů podle číselné řady
Číslo a početní operace	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ číst, psát a porovnávat čísla v oboru do 20 i na číselné ose, numerace do 100 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ seznámení s nulou, početní spoje s nulou ▪ pojem přirozeného čísla 6–7 ▪ čtení a psaní číslic 6–7 ▪ pojem čísla 8, 9, 10 ▪ čtení a psaní číslic 8–10 ▪ řazení počtu k číslici a naopak
<ul style="list-style-type: none"> ▪ umět rozklad čísel do 20 bez přechodu přes desítku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozklad čísel
<ul style="list-style-type: none"> ▪ sčítat a odčítat s názorem do 20 s přechodem přes desítku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sčítání a odčítání do 10
<ul style="list-style-type: none"> ▪ psát čísla do 100 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ diktát číslic
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zapsat jednoduché příklady v oboru do 20 podle diktátu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čtení a opis příkladů ▪ diktát příkladů
Závislosti, vztahy a práce s daty	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ manipulace s penězi v oboru do 10
Základy geometrie	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ kreslit křivé a přímé čáry 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ křivé, přímé čáry ▪ kreslit křivé a přímé čáry
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ využití IT technologií

5. ročník – Matematika	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
Řazení a třídění předmětů	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se v pojmech větší – menší, kratší – delší, širší – užší 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ určování na konkrétních předmětech co je kratší, delší ▪ porovnávání délky předmětů ▪ manipulace s předměty – třídění podle kritéria širší – užší
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se na ploše 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ úlohy na orientaci v prostoru
<ul style="list-style-type: none"> ▪ třídit předměty podle pořadí ve skupinách 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ manipulace s předměty, třídění podle pořadí ve skupinách
<ul style="list-style-type: none"> ▪ přiřazovat předměty podle číselné řady 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ přiřazování předmětů podle číselné řady
Číslo a početní operace	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ číst, psát a porovnávat čísla v oboru do 20 i na číselné ose, numerace do 100 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ numerace do 20 ▪ pojem přirozených čísel do 20 ▪ čtení a psaní čísel 11–20 ▪ doplňování do číselné řady do 20 ▪ čtení, psaní, porovnávání čísel o oboru do 20 ▪
<ul style="list-style-type: none"> ▪ umět rozklad čísel do 20 bez přechodu přes desítku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozklad čísel 11–20 bez přechodu přes 10
<ul style="list-style-type: none"> ▪ sčítat a odčítat s názorem do 20 s přechodem přes desítku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ počítání na počítadle ▪ sčítání a odčítání do 20 bez přechodu přes 10
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zapsat jednoduché příklady v oboru do 20 podle diktátu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ psaní příkladů podle diktátu
<ul style="list-style-type: none"> ▪ řešit jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ řešení praktických úloh
Závislosti, vztahy a práce s daty	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišovat pojmy rok, měsíc, den 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ úlohy na orientaci v čase, den,
<ul style="list-style-type: none"> ▪ určit čas s přesností na celé hodiny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ práce s hodinami ▪ jednotky času – určování času na hodiny
<ul style="list-style-type: none"> ▪ doplňovat jednoduché tabulky posloupnosti čísel do 20 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jednoduché tabulky

<ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ manipulace s penězi – mince 10, 20 Kč
Základy geometrie	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznat rozdíl mezi čarou a přímkou 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čára, přímka ▪ rozeznání čáry a přímky
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ využití IT technologií

6. ročník – Matematika	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
Řazení a třídění předmětů	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišovat vlevo – vpravo, uprostřed 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ určování co je vpravo, vlevo, uprostřed
Číslo a početní operace	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ číst, psát a porovnávat čísla v oboru do 20 i na číselné ose, numerace do 100 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ počítání po 10 do 100 ▪ čtení a psaní desítek ▪ doplňování číselné řady po desítkách ▪ počítání po jedné do 100 ▪ čtení číslic a psaní podle diktátu ▪ rozkládání dvojciferných čísel na desítky a jednotky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ sčítat a odčítat s názorem do 20 s přechodem přes desítku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sčítání a odčítání s názorem v oboru do 20 s přechodem přes 10
<ul style="list-style-type: none"> ▪ psát čísla do 100 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opis čísel 1–100
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat snadné příklady v oboru do 100 bez přechodu přes desítku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sčítání a odčítání desítek do 100
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zapsat jednoduché příklady v oboru do 20 podle diktátu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ diktát jednoduchých příkladů
<ul style="list-style-type: none"> ▪ řešit jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ řešení jednoduchých slovních úloh z praktického života
<ul style="list-style-type: none"> ▪ umět použít kalkulačtor 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ počítání s kalkulačtorom
<ul style="list-style-type: none"> ▪ používat výrazy vpravo – vlevo 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ správné používání výrazů vlevo, vpravo, uprostřed
Závislosti, vztahy a práce s daty	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišovat pojmy rok, měsíc, den 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientace v čase – rok, měsíc
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát základní jednotky délky a hmotnosti – metr, kilogram 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jednotky hmotnosti, délky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ doplňovat jednoduché tabulky posloupnosti čísel do 20 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ doplňování do jednoduchých tabulek

<ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ manipulace s penězi – počítání desetikorun ▪ peníze – rozlišování mincí a bankovek – 20, 50, 100 Kč ▪ porovnávání co je dražší, co levnější
Základy geometrie	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ používat pravítko při rýsování přímek 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ používání pravítka – přímka
<ul style="list-style-type: none"> ▪ změřit délku předmětu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ měření přímek pomocí různých délkových měřidel
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ využití IT technologií

7. ročník – Matematika	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
Číslo a početní operace	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ psát, číst a používat čísla v oboru do 100, numerace do 1000 po 100 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozklad dvojciferných čísel na desítky a jednotky ▪ psaní a čtení příkladů na násobení 10 s názorem ▪ psaní a čtení číslic ▪ znázorňování příkladů
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se na číselné ose 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ doplňování desítek do číselné řady – pojmy před, za, uprostřed ▪ práce s číselnou osou
<ul style="list-style-type: none"> ▪ sčítat a odčítat písemně dvojciferná čísla do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sčítání a odčítání desítek do 100 ▪ sčítání a odčítání bez přechodu přes desítku v oboru do 100
<ul style="list-style-type: none"> ▪ používat násobkové řady 2, 5, 10 s pomocí tabulky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ násobky čísla 10
<ul style="list-style-type: none"> ▪ umět řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ řešení jednoduchých slovních úloh s násobky čísla 10 ▪ praktické příklady a jednoduché slovní úlohy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pracovat s kalkulaátorem 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kontrola výsledků pomocí kalkulaátoru
Závislosti, vztahy a práce s daty	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát a užívat základní jednotky délky, hmotnosti, času, objemu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ užívání jednotek délky – metr a jednotky hmotnosti – kilogram ▪ osvojení jednotky délky – centimetr
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat početní úkony s penězi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ manipulace s bankovkami a mincemi- 1, 2, 5, 10, 20, 50, 100 Kč ▪ porovnávání co je dražší, co levnější
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se v čase, určit čas s přesností na půlhodiny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ určování času – hodina
Základy geometrie	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ umět zacházet se základními rýsovacími pomůckami a potřebami 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ seznámení se základními rýsovacími pomůckami a potřebami

▪ používat základní geometrické pojmy	▪ základní geometrické pojmy
	▪ využití IT technologií

8. ročník – Matematika	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
Číslo a početní operace	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ psát, číst a používat čísla v oboru do 100, numerace do 1000 po 100 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ psaní dvojciferných čísel podle diktátu ▪ čtení číslic a doplňování do číselné řady – pojmy hned za, hned před
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se na číselné ose 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ seřazování čísel od nejmenšího po největší ▪ práce s číselnou osou
<ul style="list-style-type: none"> ▪ sčítat a odčítat písemně dvojciferná čísla do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sčítání typu $62 + 30$ ▪ odčítání typu $98 - 70$ ▪ sčítání a odčítání pod sebou
<ul style="list-style-type: none"> ▪ používat násobkové řady 2, 5, 10 s pomocí tabulky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ násobky čísla 5 ▪ násobky čísla 2
<ul style="list-style-type: none"> ▪ umět řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ řešení jednoduchých slovních úloh na násobení, sčítání a odčítání
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pracovat s kalkulátorem 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ používání kalkulátoru
Závislosti, vztahy a práce s daty	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát a užívat základní jednotky délky, hmotnosti, času, objemu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jednotka délky – cm ▪ měření objemu – jednotka – litr
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat početní úkony s penězi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ příklady z praxe s užitím bankovek a mincí
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se v čase, určit čas s přesností na půlhodiny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ určování času – půlhodina
Základy geometrie	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ umět zacházet se základními rýsovacími pomůckami a potřebami 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ práce se základními rýsovacími pomůckami a potřebami ▪ používání pravítka
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozeznat přímku a úsečku, umět je narýsovat a označit 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ přímka, polopřímka, úsečka
<ul style="list-style-type: none"> ▪ měřit a porovnávat délku úsečky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ měření úseček, vyznačení dané délky v cm
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ využití IT technologií

9. ročník – Matematika	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
Číslo a početní operace	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ psát, číst a používat čísla v oboru do 100, numerace do 1000 po 100 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čtení a opis příkladů z tabule ▪ diktát příkladů ▪ rozklad čísel
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se na číselné ose 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ práce s číselnou osou
<ul style="list-style-type: none"> ▪ sčítat a odčítat písemně dvojciferná čísla do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sčítání typu $65 + 32$ ▪ odčítání typu $87 - 25$ ▪ sčítání a odčítání dvojciferných čísel pod sebou ▪
<ul style="list-style-type: none"> ▪ používat násobkové řady 2, 5, 10 s pomocí tabulky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ upevňování násobků 2, 5, 10
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pracovat s kalkulátorem 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sebekontrola příkladů na kalkulátoru
Závislosti, vztahy a práce s daty	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát a užívat základní jednotky délky, hmotnosti, času, objemu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ měření objemu – litr, půllitr ▪ řešení slovních úloh s použitím jednotek délky, hmotnosti a objemu
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat početní úkony s penězi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ porovnávání ceny zboží – levnější, dražší
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se v čase, určit čas s přesností na půlhodiny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientace v čase, určování času s přesností na hodiny a půlhodiny
Základy geometrie	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znázornit a pojmenovat základní rovinné útvary 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišování geometrických tvarů ▪ určování geometrických tvarů na jednotlivých předmětech
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozeznat přímku a úsečku, umět je narýsovat a označit 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ spojování dvou bodů přímkou čarou ▪ rýsování úseček
<ul style="list-style-type: none"> ▪ měřit a porovnávat délku úsečky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ měření úseček, porovnávání délky úseček – nejdelší, nejkratší ▪ vyznačování určité délky na úsečce ▪ měření stran čtverců, trojúhelníků a obdélníků, zapisování jejich délky

▪ poznat a pojmenovat základní geometrická tělesa	▪ určování a pojmenování geometrických těles – koule, krychle, válec
	▪ využití IT technologií

10. ročník – Matematika	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
Číslo a početní operace	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ psát, číst a používat čísla v oboru do 100, numerace do 1000 po 100 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ počítání po 100 do 1000 – číselná řada ▪ čtení a psaní stovek ▪ porovnávání, čtení a psaní desítek a stovek ▪ doplňování stovek do číselné řady
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se na číselné ose 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ práce s číselnou osou
<ul style="list-style-type: none"> ▪ sčítat a odčítat písemně dvojciferná čísla do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sčítání stovek do 1000 ▪ odčítání stovek do 1000 ▪ rozklad čísel
<ul style="list-style-type: none"> ▪ používat násobkové řady 2, 5, 10 s pomocí tabulky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ násobení čísel 2, 5, 10
<ul style="list-style-type: none"> ▪ umět řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ řešení jednoduchých slovních úloh, zapisování početních spoju
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pracovat s kalkulátorem 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ práce s kalkulátorem
Závislosti, vztahy a práce s daty	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát a užívat základní jednotky délky, hmotnosti, času, objemu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ určování na konkrétních předmětech co vážíme, měříme a odměřujeme
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat početní úkony s penězi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ manipulace s penězi – bankovky 100, 200, 500, 1000 Kč ▪ porovnávání čísel do 1000 na bankovkách
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se v čase, určit čas s přesností na půlhodiny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ používání budíku, nastavení buzení ▪ seznámení s digitálním zápisem času
<ul style="list-style-type: none"> ▪ doplňovat údaje v jednoduché tabulce 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ doplňování čísel do jednoduché tabulky
Základy geometrie	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ umět zacházet se základními rýsovacími pomůckami a potřebami 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ používání kružítka – odměřování vzdálenosti do kružítka
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znázornit a pojmenovat základní rovinné útvary 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rýsování kružnic a měření jejich poloměru ▪ rýsování čtverce a obdélníku ▪ rýsování trojúhelníku spojením daných bodů

<ul style="list-style-type: none">▪ rozeznat přímku a úsečku, umět je narýsovat a označit	<ul style="list-style-type: none">▪ rýsování úseček
<ul style="list-style-type: none">▪ měřit a porovnávat délku úsečky	<ul style="list-style-type: none">▪ měření úseček
	<ul style="list-style-type: none">▪ využití IT technologií

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

5.5 Vyučovací předmět Informatika

5.5.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Informatika

Vyučovací předmět Informatika je vyučován jako samostatný předmět v 5. a 6. ročníku 1. stupně a ve všech ročnících 2. stupně.

5. – 8. ročník	1 hodina týdně
9. – 10. ročník	1+1 hodina týdně

Informatika zahrnuje základy práce s osobním počítačem a vybraným základním programovým vybavením, zejména textovým editorem, speciálními výukovými a vzdělávacími programy. Jako nadstandardní učivo je možné v této oblasti zařadit práci s webovým prohlížečem a s poštovním klientem.

Žáci si prostřednictvím práce s výukovými programy osvojují obsluhu počítače na elementární uživatelské úrovni a získané dovednosti se pro ně stávají výhodou v praktickém životě tím, že jim usnadňují způsob komunikace.

Výuka informatiky probíhá v počítačové učebně, třídě. Využívají se interaktivní tabule, iPady, notebooky a osobní počítače.

Osvojení základních vědomostí a dovedností v jednotlivých ročnících bude hodnoceno slovně prostřednictvím učiva, kterým žák dosáhne školních výstupů v míře odpovídající jeho individuálním možnostem a schopnostem.

Do předmětu bylo integrováno průřezové téma Mediální výchova.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Informatika směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznání možností výpočetní techniky, osvojení základních znalostí a dovedností práce s počítačem
- získání základních dovedností v oblasti informační gramotnosti
- rozvíjení myšlení, postřehu a koncentrace pozornosti
- rozvíjení a zdokonalování jemné motoriky
- zapojování více smyslů, k rozvíjení estetického cítění
- využívání potřebných informací
- komunikaci prostřednictvím výpočetní techniky
- získávání povědomí o nevhodném obsahu vyskytujícím se na internetu

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních schopností

- plní úkoly související s probraným učivem
- pracuje s výukovými a herními programy, internetem, mobilním telefonem

Učitel

- vysvětluje žákům termíny související s výpočetní technikou
- zařazuje do výuky výukové programy, práci s internetem, mobilním telefonem

- zadanými úkoly vede žáky k samostatnosti objevování možností využití počítačové techniky

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních schopností

- vyjadřuje svůj názor k výpočetní technice a vše s ní spojené
- aktivně rozvíjí komunikační prostředky pomocí e-mailu, mobilního telefonu

Učitel

- učí žáky komunikovat na dálku prostřednictvím elektronické pošty
- zaměřuje se na zásady správné komunikace přes mobilní telefon a prezentuje je žákům
- podporuje u žáků nebát se vyjádřit vlastní názor a učí ostatní ho respektovat

Kompetence k řešení problému

Žák dle svých individuálních schopností

- postupuje od učení základů zvládnání obsluhy počítače, až k samostatnému řešení zadaných úkolů v různých programech
- vyhledává nové informace pomocí internetu

Učitel

- směřuje žáky k nalézání problému, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce
- snaží se podněcovat u žáků zájem o samostatné vyhledávání informací dle vlastního zájmu
- diskutuje s žáky o problémech, řeší je s nimi a vede žáky k vytrvalosti v řešení problému

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních schopností

- plní úkoly, které vyžadují pomoc ostatních
- se snaží dodržovat společně dohodnutá pravidla a odstraňovat vzorce nežádoucího chování

Učitel

- posiluje u žáků vzájemnou pomoc, práci v týmu, rozdělení a naplánování si práce
- zaměřuje se na žákovo vlastní hodnocení práce i práce ostatních

Kompetence občanské

Žák dle svých individuálních schopností

- se učí respektovat individuální názor každého člověka, zaměřuje se i na charakter člověka

Učitel

- při vzájemné spolupráci vede žáky k ohleduplnosti a taktu, učí žáky, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních schopností

- rozvíjí jemnou motoriku při práci s myší či klávesnicí
- využívá takové způsoby práce, které mu vyhovují

Učitel

- vyžaduje od žáků dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s výpočetní technikou
- zadává žákům úkoly, u kterých vyžaduje samostatnost, kreativitu, správnost, pečlivost, ale i dokončení úkolu

5.5.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Informatika

1. stupeň, 2. období

5. ročník – Informatika	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat základní obsluhu počítače – zapnutí, vypnutí, práce s myší 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ umět popsat komponenty počítače (klávesnice, myš, monitor, tiskárna, reproduktory) ▪ zapnutí, vypnutí počítače ▪ ovládání základních operací – práce s myší (uchopení, tažení, klik, dvojklik)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat psaní známých písmen na klávesnici 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientace na klávesnici ▪ učit se psát na klávesnici písmena, která se žáci učí číst
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržovat pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dbát na zásady bezpečnosti práce

6. ročník – Informatika	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat základní obsluhu počítače – zapnutí, vypnutí, práce s myší 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pohyb v dokumentech (klávesnice, myš)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pracovat s vybranými a přiměřenými výukovými a zábavnými programy podle pokynu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ software počítače – pojem, programy ▪ výukové programy pro různé předměty ▪ herní a zábavní programy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat psaní známých písmen na klávesnici 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ práce s textovým editorem ▪ psaní a oprava textu v textovém editoru
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržovat pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prevence zdravotních rizik spojených s využíváním výpočetní techniky

2. stupeň

7. ročník – Informatika	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat psaní jednoduchých slov, krátkých vět, popřípadě pracovat se základními symboly alternativní komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zdokonalování znalostní práce s textovým editorem ▪ změna písma – typ, velikost, tučné, kurzíva, podtržené, barva ▪ psaní mezery, používání dalších znaků, interpunkční znaménka
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat práci s vybranými jednoduchými výukovými a herními programy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ práce s programy na tvorbu obrázků – základní nástroje, možnosti nastavení, uložení ▪ práce s programem na tvorbu obrázků (program Malování), základní nástroje, možnosti, nastavení ▪ přídatná zařízení počítače, jejich účel, použití ▪ uložení, otevření souboru ▪ práce s výukovými a herními programy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržování bezpečnosti práce

8. ročník – Informatika	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat psaní jednoduchých slov, krátkých vět, popřípadě pracovat se základními symboly alternativní komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ práce v textovém editoru podle zadaného úkolu
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat práci s vybranými jednoduchými výukovými a herními programy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zdokonalování práce v grafickém editoru ▪ obsluha tiskárny, CD, DVD mechaniky ▪ vložení a úprava obrázku, 3D modelu, textové efekty ▪ práce s výukovými a herními programy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyhledávat informace na internetu podle pokynů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ co je to internet, k čemu slouží ▪ učit se pracovat na internetových stránkách ▪ možnosti vyhledávání informací na internetu
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržovat bezpečnost práce na počítači

Průřezové téma: Mediální výchova

Tematický okruh: **Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality**

Obsah: Různé typy sdělení (informace na internetu, tisku, televizi – rozdíl mezi pravdivou a senzacechtivou informací apod.), hledání rozdílů mezi reklamou a zprávou.

9. ročník – Informatika	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat psaní jednoduchých slov, krátkých vět, popřípadě pracovat se základními symboly alternativní komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ práce v textovém editoru podle zadaného úkolu
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat práci s vybranými jednoduchými výukovými a herními programy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ práce s výukovými programy dle předmětů
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyhledávat informace na internetu podle pokynů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyhledávat informace na internetu dle vlastního zájmu ▪ umět se orientovat na různých internetových stránkách ▪ základní způsoby elektronické komunikace (e-mail) ▪ ukázka založení e-mailové adresy ▪ e-mail – napsat zprávu, otevřít a přečíst došlou zprávu, smazat zprávu
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dbát zásad bezpečnosti práce na počítači

Průřezové téma: Mediální výchova

Tematický okruh: **Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality**

Obsah: Různé typy sdělení (informace na internetu, tisku, televizi – rozdíl mezi pravdivou a senzacechtivou informací apod.), hledání rozdílů mezi reklamou a zprávou

10. ročník – Informatika	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat psaní jednoduchých slov, krátkých vět, popřípadě pracovat se základními symboly alternativní komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opis, přepis, úprava, uložení delších textů v textovém editoru
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat práci s vybranými jednoduchými výukovými a herními programy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zdokonalování práce s již naučenými programy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyhledávat informace na internetu podle pokynů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ přeposílání e-mailové zprávy, uložení přílohy příchozí zprávy ▪ práce s internetem
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržovat hygienické a bezpečnostní zásady práce s počítačem
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat základní funkce mobilního telefonu – přijetí hovoru, případně zprávy SMS 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ seznámení se s mobilním telefonem ▪ základní funkce mobilního telefonu ▪ umět přijmout, ukončit hovor ▪ vytvořit, odeslat, přijmout SMS zprávu ▪ uložit, vyhledat důležitá telefonní čísla v mobilním telefonu

Průřezové téma: Mediální výchova

Tematický okruh: **Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality**

Obsah: Různé typy sdělení (informace na internetu, tisku, televizi – rozdíl mezi pravdivou a senzacechtivou informací apod.), hledání rozdílů mezi reklamou a zprávou.

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

5.6 Vyučovací předmět Věcné učení

5.6.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Věcné učení

Vyučovací předmět Věcné učení je vyučován jako samostatný předmět ve všech ročnících 1. stupně:

1. – 2. ročník	2 hodiny týdně
3. – 6. ročník	3 hodiny týdně

Ve Věcném učení se rozvíjí vnímání žáků a základní poznatky o okolním světě, životě společnosti, o živé a neživé přírodě. Žáci se naučí vnímat a pojmenovávat předměty, jevy, situace a činnosti na základě pozorování a vlastních praktických zkušeností, s nimiž se setkávají v rodině, v okolí školy, v přírodě. Výuka probíhá v kmenových třídách, na školní zahradě a v okolním přírodním prostředí.

Osvojení základních vědomostí a dovedností v jednotlivých ročnících bude hodnoceno slovně prostřednictvím učiva, kterým žák dosáhne školních výstupů v míře odpovídající jeho individuálním možnostem a schopnostem.

Vzdělávací obsah předmětu Věcné učení je členěn do tematických okruhů:

- *Místo, kde žijeme*
- *Lidé kolem nás*
- *Lidé a čas*
- *Rozmanitost přírody*
- *Člověk a jeho zdraví*

Tematické okruhy se mohou ve vzdělávacím programu vzájemně spojovat a doplňovat.

Vyučovací předmět bude realizován formou vyučovacích hodin, prostřednictvím vycházek a exkurzí.

Do předmětu bylo integrováno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Věcné učení směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- vytváření a upevňování hygienických a sebeobslužných návyků
- osvojování pravidel slušného chování a jednání, vytváření pozitivních mezilidských vztahů
- poznávání svého nejbližšího okolí a formování citového vztahu k místu kde žije
- rozvoji myšlení a vyjadřování, k rozšiřování slovní zásoby při pojmenovávání věcí, jevů a dějů
- chápání významu věcí a jejich vlastností, vzájemných vztahů a souvislostí
- pojmenovávání předmětů, činností, nových poznatků a zkušeností z každodenního života
- utváření pozitivního vztahu k živé i neživé přírodě

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních schopností

- zajímá se o výuku a získávání nových poznatků, aktivně vstupuje do výuky
- získané znalosti a dovednosti uplatní v praktickém životě
- nevysmívá se ostatním za nesprávné odpovědi

Učitel

- učí žáka aktivně se zapojit do výuky
- seznamuje žáky se základními poznatky o okolním světě, životě společnosti, o živé a neživé přírodě v přiměřeném rozsahu jejich chápání
- usiluje o aplikaci získaných poznatků do praxe
- upřednostňuje poznání osobních možností žáka a způsob prezentace jeho znalostí

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních schopností

- vnímá a osvojuje si správné a účelné jednání v problémových situacích
- vnímá a řeší nejrůznější problémové situace dle naučených stereotypů a získaných zkušeností

Učitel

- navozuje problémové situace a podporuje žáka v samostatnosti při jejich řešení
- učí žáka při řešení jednoduchých problémů předvídat, jaká může nastat situace
- vede žáka k tomu, aby uměl požádat o radu a pomoc v situaci, kdy ji není schopen řešit samostatně

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních schopností

- používá správné termíny a získané komunikační dovednosti k vyjádření na dané téma
- rozšiřuje si aktivní i pasivní slovní zásobu v probíraných tématech

Učitel

- seznamuje žáky s novými termíny a poznatky o vlastní osobě, životě ve společnosti, o živé a neživé přírodě
- dává žákům prostor k vyjádření vlastních poznatků, postřehů a názorům k probíraným tématům
- učí žáky ke vzájemnému naslouchání
- odbourává ostych a vede žáka k tomu, aby se zeptal na to, čemu nerozumí a co ho zajímá

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních schopností

- dodržuje domluvená pravidla soužití ve skupině
- svým jednáním a chováním přispívá k vytvoření kladných mezilidských vztahů

Učitel

- všteňuje žákům zásady slušného chování, zdůrazňuje důležitost kladných mezilidských vztahů
- podporuje v žácích kladné charakterové vlastnosti a potlačuje negativní povahové rysy
- navozuje pozitivní atmosféru ve třídě
- vychovává žáky k tomu, aby v případě potřeby ochotně pomohli druhým, co pomoc potřebují

Kompetence občanské

Žák dle svých individuálních schopností

- vytváří si ohleduplný vztah k přírodě a ke kulturním památkám
- snaží se respektovat pravidla, plnit své povinnosti a využít svá práva
- zvládá podle pokynů chování v krizových situacích

Učitel

- seznamuje žáky s krásou přírody a kulturních památek
- vede žáka k ochraně přírody a kulturního dědictví
- seznamuje žáky s pravidly, povinnostmi, právy a učí je aplikovat v praxi
- navozuje krizové situace a učí žáky chovat se při nich s rozvahou a disciplinovaně

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních schopností

- umí požádat o radu a pomoc
- zná základní informace o nejběžnějších profesích a orientuje se v nich
- má osvojená základní bezpečnostní pravidla při práci
- zná základy osobní hygieny a zdravého životního stylu

Učitel

- navozuje různé modelové životní a pracovní situace, které se žák snaží řešit sám nebo s pomocí druhých
- vštěpuje žákům pracovní a bezpečnostní návyky při pracovních činnostech, pohybu na vozovce, v přírodě
- seznamuje žáky s různými pracovními profesemi, s významem a jejich potřebností pro ostatní lidi
- upevňuje a vysvětluje nutnost hygienických návyků nejen z hlediska estetického, ale i jako jeden z důvodů prevence infekčních nemocí

5.6.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Věcné učení

1. stupeň, 1. období

1. ročník – Věcné učení	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
Místo, kde žijeme	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládnout orientaci v okolí svého bydliště, v budově školy a jejím okolí 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ součásti školy – tělocvična (pojmenovávat nářadí a náčiní), školní jídelna (nácvik stolování) aj.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznat a pojmenovat předměty ze svého nejbližšího okolí – domov, třída, škola 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ život ve škole, třídě ▪ školní pomůcky ▪ seznámení s činnostmi ve škole
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ovládat základní pravidla bezpečnosti při cestě do školy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ cesta do školy ve městě, na vesnici (ulice, chodník, auto) ▪ bezpečnost na cestě do školy při přecházení
Lidé kolem nás	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát rodinné příslušníky, rozlišovat jejich stáří (starý, mladý, starší, mladší) a blízké příbuzenské vztahy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rodiče a sourozenci (máma, táta, sestra, bratr – jejich jména)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát jména spolužáků a svých učitelů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jméno a příjmení žáka, ▪ věk žáka ▪ jména a příjmení spolužáků ▪ jména a příjmení pedagogů
<ul style="list-style-type: none"> ▪ mít osvojené základy společenského chování – umět pozdravit, poprosit, poděkovat 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osvojování základních společenských návyků
Lidé a čas	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládnout jednoduchou orientaci v čase (ráno, poledne, večer) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ seznámení s pojmy den, noc
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát rozvržení svých denních činností 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ popis a rozvržení činností během dne
Rozmanitost přírody	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznat nejběžnější druhy domácích zvířat 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ seznamování se jmény některých domácích zvířat
<ul style="list-style-type: none"> ▪ popsat počasí podle obrázku (děšť, sníh, bouřka, vítr) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ proměny počasí – pozorování změn v přírodě (děšť, sníh, bouřka, vítr, teplo, chladno, sluníčko, mrak)

Člověk a zdraví	
<ul style="list-style-type: none">▪ dodržovat zásady osobní hygieny a zvládat základní sebeobsluhu	<ul style="list-style-type: none">▪ seznámení se základy osobní hygieny a jejich zásadami (pojmenovávání a význam hygienických potřeb)
<ul style="list-style-type: none">▪ pojmenovat hlavní části lidského těla	<ul style="list-style-type: none">▪ pojmenovávání částí lidského těla▪ rozlišování a pojmenovávání druhů oblečení, oblékáme se podle ročních období a teploty

Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova

Tematický okruh: **Sociální rozvoj**

Obsah: Vzájemné poznávání žáků ve třídě.

2. ročník – Věcné učení	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<i>Místo, kde žijeme</i>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát název své obce a adresu bydliště 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ název obce, kde bydlím, kde chodím do školy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznat a pojmenovat předměty ze svého nejbližšího okolí – domov, třída, škola 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyjmenovávání školních pomůcek ▪ zařízení školy ▪ náš byt (kuchyň, pokoj, WC)
<i>Lidé kolem nás</i>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát rodinné příslušníky, rozlišovat jejich stáří (starý, mladý, starší, mladší) a blízké příbuzenské vztahy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nejbližší příbuzní (babička, dědeček, teta, strýc)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát jména spolužáků a svých učitelů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zopakování jmen spolužáků a zaměstnanců školy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ mít osvojené základy společenského chování – umět pozdravit, poprosit, poděkovat 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stolování při svačině (vhodné složení svačiny, např. hra „Na nákup“) ▪ upevňování základů společenského chování – umět pozdravit, poprosit, poděkovat
<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznávat a pojmenovat různé lidské činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ seznámení s různými druhy lidských činností (ve škole – pan školník, paní kuchařka, učitel/učitelka, uklízečka...)
<i>Lidé a čas</i>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládnout jednoduchou orientaci v čase (ráno, poledne, večer) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientace v čase, pojmy ráno, poledne, večer
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát rozvržení svých denních činností 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ co v kterou denní dobu děláme (např. ráno – snídaně...)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát dny v týdnu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ seznámení s pojmy den, týden ▪ názvy dnů v týdnu
<i>Rozmanitost přírody</i>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznat nejběžnější druhy domácích zvířat 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pojmenovávání domácích zvířat ▪ hlasy domácích zvířat, pohyb, počet noh, kožíšek-peří

<ul style="list-style-type: none"> ▪ pojmenovat základní druhy ovoce a zeleniny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ seznámení se základními druhy ovoce a zeleniny ▪ výstava ovoce a zeleniny ▪ určování ovoce a zeleniny hmatem, chutí, podle vůně
Člověk a zdraví	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržovat zásady osobní hygieny a zvládat základní sebeobsluhu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování pojmů vztahujících se k osobní hygieně (hra na „Nákup v drogerii“) ▪ ranní a večerní hygiena
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dokázat upozornit na své zdravotní potíže 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ péče o zdraví ▪ význam zdravé výživy (pestrý jídelníček, pitný režim) ▪ návštěva u dětského lékaře – upozornění na zdravotní obtíže (pojmy lékař/lékařka, zdravotní sestra, zdravotní kartička...) ▪ péče o chrup – prevence zubního kazu (pojmy zubní kartáček a pasta, pestrá zdravá strava)

Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova

Tematický okruh: **Osobnostní rozvoj**

Obsah: Cvičení smyslového vnímání při rozlišování druhů ovoce a zeleniny podle hmatu, chuti, vůně.

3. ročník – Věcné učení	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
Místo, kde žijeme	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát název své obce a adresu bydliště 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ adresa bydliště
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládnout orientaci v okolí svého bydliště, v budově školy a jejím okolí 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ součásti školy (šatna, internetová učebna, keramická dílna...)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznat a pojmenovat předměty ze svého nejbližšího okolí – domov, třída, škola 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zařízení bytu, pojmenování částí nábytku, vybavení
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ovládat základní pravidla bezpečnosti při cestě do školy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ cesta do školy po prázdninách ▪ dodržování pravidel bezpečnosti pro chodce ▪ dopravní prostředky (silniční, vlaková, letecká a vodní doprava – rozlišování dopravních prostředků v praktickém životě, na obrázku, podle zvuku) ▪ cestování dopravními prostředky – pozdrav, koupení lístku
Lidé kolem nás	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát rodinné příslušníky, rozlišovat jejich stáří (starý, mladý, starší, mladší) a blízké příbuzenské vztahy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vztahy mezi členy rodiny, chování k rodičům, sourozencům, příbuzným ▪ nový člen rodiny, miminko – koupání, základní potřeby ▪ stáří členů rodiny (starý, mladý, starší, mladší)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznávat a pojmenovat různé lidské činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zaměstnání rodičů ▪ různé profese dospělých a jejich význam (pekař, mechanik, prodavačka...)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ seznámení se zásadami chování s neznámými lidmi ▪ upozornění na nebezpečí ohrožení a zneužívání dětí
Lidé a čas	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládnout jednoduchou orientaci v čase (ráno, poledne, večer) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ seznámení s pojmy měsíc, rok, kalendář
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišit roční období podle charakteristických znaků 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ roční období – charakteristické znaky

Rozmanitost přírody	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ popsat viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ proměny přírody v ročních obdobích
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát základní zásady pobytu v přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ péče o životní prostředí ▪ chování v přírodě ▪ ochrana přírody
Člověk a zdraví	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dokázat upozornit na své zdravotní potíže 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ošetření lehkého poranění (seznámení se základním zdravotním materiálem a jeho použitím)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět o zásadách bezpečného chování při hrách, na výletech a koupání 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ bezpečné chování v silničním provozu (přecházení přes vozovku – semafor, přechod) ▪ bezpečné chování při různých hrách, koupání a výletech (upozornění na různé nebezpečí např. při hrách na sněhu, ledě, při jízdě na kole ...)

Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova

Tematický okruh: **Osobnostní rozvoj**

Obsah: Vztah k druhým lidem - „Moje rodina“, „Moji kamarádi“, vyprávění, prohlížení fotografií.

Tematický okruh: **Sociální rozvoj**

Obsah: Upevňování dobrých vztahů ve třídě i v rodině, vyprávění, dramatizace navozené situace.

1. stupeň, 2. období

4. ročník – Věcné učení	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<i>Místo, kde žijeme</i>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ popsat cestu do školy podle otázek 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ správná orientace ve škole a při cestě do ní podle návodných otázek
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát nejbližší důležitá místa v okolí školy a bydliště 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ upevňování orientace v okolí bydliště
<ul style="list-style-type: none"> ▪ sdělit poznatky a zážitky z výletů a vlastních cest 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyprávění zážitků z výletů
<i>Lidé kolem nás</i>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržovat pravidla pro soužití v rodině, ve škole, mezi kamarády 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vztahy lidí v rodině ▪ role členů rodiny (matka, otec, děti)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pojmenovat nejběžnější pracovní činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ seznámení s různými profesemi ▪ zaměstnání rodičů
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozpoznat ve svém okolí nevhodné jednání a chování vrstevníků, dospělých 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržování pravidel soužití a společenského chování
<i>Lidé a čas</i>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznat kolik je hodin (celá hodina) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ určování času – celá hodina
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišovat děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti (včera, dnes, zítra) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ upevňování pojmů včera, dnes, zítra
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát roční období a měsíce 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládnutí orientace v čase – den, týden, měsíc, rok (názvy dnů v týdnu, měsíců v roce)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ seznámit se s významnými událostmi a pověstmi, které se vztahují k regionu nebo kraji 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ seznamování s regionálními pověstmi a kulturními památkami
<i>Rozmanitost přírody</i>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznat rozdíly mezi stromy a keři 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozdíl mezi stromem a keřem ▪ ovocné stromy, jejich pěstování a užitek ▪ sklizeň ovoce, uskladnění, využití ▪ keře ovocné, ozdobné

<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznat nejběžnější volně žijící zvířata 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ seznámení s volně žijícími zvířaty ▪ rozdíl mezi volně žijícími, hospodářskými a domácími zvířaty ▪ zástupci volně žijící zvěře
Člověk a zdraví	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňovat hygienické návyky, sebeobslužné dovednosti a zásady zdravé výživy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ naše smysly a jejich ochrana ▪ péče o zuby, nehty, vlasy, úprava zevnějšku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dokázat sdělit a popsat své zdravotní obtíže 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prohlubování poznatků o lidském těle ▪ zdraví a nemoc, prevence onemocnění, názvy běžných nemocí
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět na koho se obrátit o pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lékař, zdravotní středisko, nemocnice, lékárna, chování u lékaře

Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova

Tematický okruh: **Osobnostní rozvoj**

Obsah: Sebepoznání – moje tělo, využití encyklopedií, výukových programů na PC, DVD.

Tematický okruh: **Sociální rozvoj**

Obsah: Chování podporující dobré vztahy, respekt, pomoc, komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, žádost).

Průřezové téma: Environmentální výchova

Tematický okruh: **Ekosystémy**

Obsah: Význam pole pro lidskou civilizaci, způsoby hospodaření na nich – vycházka do přírody s přímým pozorováním v různých ročních obdobích v roce.

Tematický okruh: **Lidské aktivity a problémy životního prostředí:**

Obsah: Ochrana přírody a kulturních památek – vycházka do okolí, vyprávění.

5. ročník – Věcné učení	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
<i>Místo, kde žijeme</i>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát nejbližší důležitá místa v okolí školy a bydliště 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vymezení rozdílů mezi vesnicí a městem (např. obecní – městský úřad, nákupy, úřady, služby, zdravotní středisko, lékárna...) ▪ vyjmenování a význam důležitých míst a budov v okolí školy i bydliště
<ul style="list-style-type: none"> ▪ sdělit poznatky a zážitky z výletů a vlastních cest 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyprávění poznatků z výletů ▪ hledání rozdílů v krajinném rázu navštěvovaných míst (např. hory, skály, moře...)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržovat zásady bezpečnosti při hrách 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování zásad bezpečnosti při hrách a sezónních sportech
<i>Lidé kolem nás</i>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ projevat toleranci k odlišnostem spolužáků 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ seznámení s různými handicap v lidském životě (např. tělesné postižení, zrakové, následky úrazů, dopravních nehod...) ▪ vyprávění o tom, jak si vzájemně pomáháme a respektujeme jinak znevýhodněné osoby
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pojmenovat nejběžnější pracovní činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ úcta k lidské práci a jejich produktům (např. opravy v domácnosti, práce na poli, v továrně, v obchodě...)
<i>Lidé a čas</i>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišovat děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti (včera, dnes, zítra) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ upevňování pojmů ráno, dopoledne, poledne, odpoledne, večer, letos, loni ▪ rozvržení denních činností
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát roční období a měsíce 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientace v kalendáři
<i>Rozmanitost přírody</i>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznat nejběžnější volně žijící zvířata 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ péče o volně žijící zvířata v zimě (savci, ptáci, ryby, hmyz, plazi)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišit listnaté a jehličnaté stromy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozdíl mezi listnatým a jehličnatým stromem, les, lesní plody, názvy některých stromů

<ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět o škodlivých vlivech na přírodní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ přírodní prostředí (voda, země, vzduch) ▪ změny v přírodních prostředích během celého roku
Člověk a zdraví	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňovat hygienické návyky, sebeobslužné dovednosti a zásady zdravé výživy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ správná životospráva ▪ pitný režim ▪ dostatek spánku ▪ aktivní a pasivní odpočinek ▪ poučení o základních hygienických návycích, význam osobní hygieny (tělo, vlasy, zuby, nehty)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dokázat sdělit a popsat své zdravotní obtíže 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nejdůležitější části lidského těla ▪ správné sdělení osobních potíží
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět na koho se obrátit o pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ požádání o zdravotní pomoc ▪ chování v době nemoci
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládnout ošetření drobného poranění 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základy první pomoci ▪ ošetření drobných poranění ▪ pomoc při pádu, při záchvatu

Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova

Tematický okruh: **Osobnostní rozvoj**

Obsah: Rozvíjení schopností poznávání – řešení jednoduchých problémů týkajících se první pomoci při poranění.

Průřezové téma: Environmentální výchova

Tematický okruh: **Ekosystémy**

Obsah: Les, význam lesa – vycházka do přírody s přímým pozorováním.

Tematický okruh: **Lidské aktivity a problémy životního prostředí**

Obsah: Změny v krajině, krajina dříve a dnes – vliv lidských aktivit, přímé pozorování.

6. ročník – Věcné učení	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
Místo, kde žijeme	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát nejbližší důležitá místa v okolí školy a bydliště 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ seznámení s kulturními a historickými zajímavostmi v okolí školy (např. divadlo, kino, muzeum, kostel, hrad, zámek, zřícenin).
<ul style="list-style-type: none"> ▪ sdělit poznatky a zážitky z výletů a vlastních cest 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování poznatků o druzích dopravy ▪ vyjmenovávání charakteristických znaků krajiny v jednotlivých ročních obdobích
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržovat zásady bezpečnosti při hrách 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ upevňování základních pravidel bezpečnosti při chůzi po vozovce, při hrách
Lidé kolem nás	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pojmenovat nejběžnější pracovní činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ seznámení s jednoduchými stroji a přístroji, které usnadňují práci (např. v domácnosti, při různých zaměstnáních...)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozpoznat ve svém okolí nevhodné jednání a chování vrstevníků, dospělých 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ upozornění na protiprávní jednání v životě lidí a jeho postih (např. krádeže, šikana, zneužívání, týrání)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět, kde hledat pomoc v případě ohrožení vlastní osoby 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ seznámení s důležitými telefonními čísly (např. rychlá záchranná služba, požárníci, policie)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ reagovat na pokyny dospělých při mimořádných událostech 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ upozornění na rozličné situace a chování při hromadném ohrožení života (např. požár, povodeň, dopravní nehoda, vyhlášení poplachu)
Lidé a čas	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát roční období a měsíce 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ upevňování znalosti data narození
<ul style="list-style-type: none"> ▪ porovnat rozdíly mezi současným způsobem života a života v minulosti podle obrázků 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ seznámení se způsobem života v pravěku (video, obrázky, encyklopedie) ▪ upozornění na rozdíly ve způsobu života v současnosti a v minulosti
<ul style="list-style-type: none"> ▪ seznámit se s významnými událostmi a pověstmi, které se vztahují k regionu nebo kraji 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ seznámení s regionálními pověstmi a tradičními lidovými svátky

Rozmanitost přírody	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět o škodlivých vlivech na přírodní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ význam vzduchu pro život, ochrana ovzduší ▪ význam vody pro život – pitná, užitková, ochrana vodních zdrojů ▪ význam a ochrana půdy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát základní pravidla ochrany přírody a životního prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ chování v přírodě ▪ ochrana přírody ▪ péče o životní prostředí
Člověk a zdraví	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňovat hygienické návyky, sebeobslužné dovednosti a zásady zdravé výživy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hygiena v období dospívání, menstruace
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět na koho se obrátit o pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ochrana před obtěžováním a zneužíváním (základy sexuální výchovy) ▪ varování před užíváním nebezpečných návykových látek (kouření, drogy)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňovat základní pravidla silničního provozu pro chodce 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ upevňování pravidel silničního provozu pro chodce ▪ seznamování s názvy některých dopravních značek pro chodce
<ul style="list-style-type: none"> ▪ reagovat přiměřeně na pokyny dospělých při mimořádných událostech 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ chování při mimořádných událostech (požár, dopravní nehoda, povodeň)

Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova

Tematický okruh: **Osobnostní rozvoj**

Obsah: Cvičení zaměřená na řešení problémů - např. cvičná evakuace při požáru ve škole.

Tematický okruh: **Sociální rozvoj**

Obsah: Vzájemná spolupráce žáků při ochraně životního prostředí – sběr přírodnin pro zvěř na zimu, péče o okolí školy (sběr odpadků, čištění chodníků...).

Tematický okruh: **Morální rozvoj**

Obsah: Rozvíjení dovednosti při řešení problémů týkajících se zneužívání a varování před užíváním návykových látek – situační hry.

Průřezové téma: Environmentální výchova

Tematický okruh: **Základní podmínky života**

Obsah: Voda, ovzduší, půda – význam pro člověka, vyprávění, přímé pozorování.

Tematický okruh: **Lidské aktivity a problémy životního prostředí**

Obsah: Doprava a životní prostředí (význam a vliv dopravy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž).

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

5. 7 Vyučovací předmět Člověk a společnost

5.7.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Člověk a společnost

Vyučovací předmět Člověk a společnost je vyučován jako samostatný předmět na druhém stupni:

7. – 10. ročník 2 hodiny týdně

Vzdělávací obor Člověk a společnost se zaměřuje na formování kultivované osobnosti žáků po stránce mravní, citové a volní tak, aby se co nejlépe integrovali do společnosti.

Vedle vzdělávací složky se výrazně uplatňuje i složka výchovná.

Cílem je poskytnout žákům základní poznatky z dějin, vést žáky k poznání, že historie obohacuje náš život a dává nám příklad pro jednání i v současnosti, dále pak vybavit žáky základními vědomostmi o demokratické společnosti a morálních hodnotách.

Vzdělávací obsah předmětu Člověk a společnost je členěn do tematických okruhů:

- *Historie našeho národa*
- *Člověk ve společnosti*
- *Poznatky o společnosti*
- *Péče o občana*

Výuka je realizována nejen ve třídě, ale využívají se exkurze, vycházky, výlety na památná místa, je doplněna besedami.

Do předmětu bylo integrováno průřezové téma Mediální výchova, Environmentální výchova a předmětem prolínají tematické okruhy průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Člověk a společnost směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získávání základních poznatků o minulosti a současnosti naší země
- poznávání postupné změny způsobu života lidí
- poznávání historických a kulturních památek v nejbližším okolí, jejich ochraně a úctě
- zvládání přiměřeně náročných situací běžného života
- osvojení základů společenského chování, soužití s ostatními lidmi a pozitivních mezilidských vztahů
- vyjadřování svých myšlenek, postojů a potřeb, nacházení své role ve společnosti
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům
- rozvíjení respektu ke kulturním, náboženským a jiným odlišnostem lidí, skupin a různých společenství
- pochopení práv a povinností občanů, rozpoznávání protiprávního jednání a vědomí jeho důsledku

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních schopností

- aktivně se zapojuje do vyučovacího procesu
- využívá osvojené vědomosti v životě

Učitel

- snaží se, aby žáci měli z učení radost
- zaměřuje se u žáků na učení pro život
- vede žáky k ochraně a úctě historických a kulturních památek
- uplatňuje u žáků názorné vyučování a individuální přístup

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních schopností

- řeší zadané úkoly dle naučených stereotypů a získaných zkušeností
- zamýšlí se nad problémem, umí požádat o pomoc

Učitel

- vede žáky k vhodnému využívání CD, videa aj.
- vede žáky k uplatňování sebehodnocení
- procvičuje se žáky, jak přivolat pomoc
- vede žáky k pochopení podstaty demokracie, práv a povinností občanů

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních schopností

- snaží se dle svých možností o formulaci myšlenek, pocitů, prožitků a nálad
- reaguje na názory a podněty jiných

Učitel

- vede žáky ke srozumitelnému vyjadřování, vést dialog, diskutovat
- vytváří podmínky pro to, aby žáci mohli své problémy, názory, dotazy řešit přímo s učitelem
- využívá při vyučování vhodné dramatické hry

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních schopností

- pracuje v týmu, chápe potřebu spolupracovat
- při potížích nebo nezdaru neshazuje vinu na druhé

Učitel

- posiluje sebevědomí žáka
- snaží se být pro žáky osobním příkladem
- procvičuje u žáků zvládání přiměřeně náročných situací běžného života
- učí k úctě k vlastnímu národu a k jiným etnikům
- vede žáky k nacházení místa a své role ve společnosti, k vytváření představy o své vlastní budoucnosti

Kompetence občanské

Žák dle svých individuálních schopností

- se seznamuje se základními zákony, právy a povinnostmi
- učí se tolerantnímu jednání a chování
- zapojuje se do kulturního dění

Učitel

- organizuje pro žáky exkurze
- vychovává žáky ke zdravému životnímu stylu
- vede žáky k odpovědnosti
- učí žáky respektovat společenské normy
- prakticky procvičuje různé činnosti nutné při styku s úřady

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních schopností

- překonává obtíže, požádá o pomoc, pokud si neví rady
- přijímá hodnocení výsledků své práce

Učitel

- osobním příkladem utváří u žáků představu o správném přístupu k práci
- vede žáky k sebehodnocení a hodnocení práce jiných

5.7.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu **Člověk a společnost**

2. stupeň

7. ročník – Člověk a společnost	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva předešlého ročníku
Historie našeho národa	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznat rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ život v pravěku a v současnosti (bydlení, kultura, obživa, ...) ▪ porovnání způsobu života ▪ stěhování národů, příchod Slovanů ▪ Staré pověsti české
Člověk ve společnosti	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ mít základní informace o otázkách rodinného života a rozlišovat postavení a role rodinných příslušníků 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rodina, funkce a struktura rodiny, ▪ popis rolí rodinných příslušníků ▪ náhradní rodinná péče a dětské domovy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ respektovat pravidla společenského soužití 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ práva a povinnosti žáků, vztahy ve škole, školní řád ▪ mezilidské vztahy ve společnosti ▪ základní pravidla společenského chování a komunikace v různých situacích
Poznatky o společnosti	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát symboly našeho státu a jeho hlavní představitele 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ státní symboly (vlajka, znak, hymna ČR) ▪ prezident republiky, vláda
Péče o občana	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dokázat vyřizovat své osobní záležitosti, v případě potřeby požádat o radu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ návštěva lékaře ▪ úřady, úřad práce ▪ cestování ▪ peníze, hospodaření s penězi, nakupování ▪ nácvik požádání o radu a pomoc v různých situacích

Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova

Tematický okruh: **Sociální rozvoj**

Obsah: Mezilidské vztahy, péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, respekt podpora, pomoc.

8. ročník – Člověk a společnost	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva předešlého ročníku
Historie našeho národa	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ mít základní poznatky z období počátku českého státu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ počátky českého státu, Staré pověsti české ▪ Velkomoravská říše, Svatý Cyril a Metoděj, Svatý Václav
Člověk ve společnosti	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňovat vhodné způsoby chování a komunikace v různých situacích, rozlišit projevy nepřiměřeného chování 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ mezilidská komunikace ▪ pojem "nepřiměřené chování" ▪ projevy nepřiměřeného chování
Poznatky o společnosti	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ být seznámen se základními právy a povinnostmi občanů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní lidská práva a povinnosti (Úmluva o právech dítěte, Listina základních práv a svobod, Ústava ČR) ▪ týrané dítě, zneužívané dítě, šikana
Péče o občana	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozeznat nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlení pojmu sociálně patologické jevy ▪ nevhodné využití volného času ▪ ohrožení sociálně patologickými jevy (příčiny, nebezpečí, důsledky) ▪ prevence sociálně patologických jevů

Průřezové téma: Environmentální výchova

Tematický okruh: **Vztah člověka k prostředí**

Obsah: Kultura v obci – lidové zvyky (Vánoce, Velikonoce, hody apod.). Možnosti využívání volného času v obci, péče o okolí školy.

9. ročník – Člověk a společnost	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva předešlého ročníku
Historie našeho národa	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět o význačných osobnostech našich dějin 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ významné osobnosti našich dějin (Karel IV, Jan Hus, J. A. Komenský, M. Terezie, T. G. Masaryk, Václav Havel)
Člověk ve společnosti	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět o nebezpečí rasismu a projevech vandalismu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pojmy rasismus a vandalismus ▪ projevy rasismu a vandalismu ▪ nebezpečí pro společnost a postih za takové jednání ▪
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a být ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hodnoty přátelství a dobrých vztahů mezi lidmi ▪ pomoc a ohleduplnost ke starým, nemocným a postiženým lidem
Poznatky o společnosti	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ uvědomovat si rizika a důsledky protiprávního jednání 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ člověk a právo (soudy, policie, právní dokumenty občana) ▪ druhy a postihy protiprávního jednání ▪ trestní odpovědnost ▪ trestná činnost mládeže
Péče o občana	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět o možnostech sociální péče o potřebné občany 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pojem „potřebný občan“ (senior, člověk zdravotně postižený, sociálně postižený, znevýhodněný) ▪ možnosti sociální péče ▪ chráněné dílny, chráněné bydlení, stacionáře, pečovatelské služby, sociální zabezpečení ▪ sociální pojištění a zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> ▪ využívat, v případě potřeby, služeb pomáhajících organizací 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pomáhající organizace a jejich služby (Charita, Linka bezpečí, krizová centra)

Průřezové téma: Mediální výchova

Tematický okruh: **Vnímání mediálních sdělení**

Obsah: Zdraví a nemoc, služby a nakupování – hledání rozdílu mezi informativním, zábavným a reklamním sdělením (tisk, TV apod.).

Průřezové téma: Osobností a sociální výchova

Tematický okruh: **Morální rozvoj**

Obsah: Řešení problémů a dovednost rozhodování. Hodnoty, postoje, praktická etika, dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů, odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost.

10. ročník – Člověk a společnost	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
Historie našeho národa	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva předešlého ročníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ mít představu o významných historických událostech v naší zemi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ první světová válka ▪ vznik Československa ▪ druhá světová válka ▪ události roku 1989 (sametová revoluce) ▪ vznik samostatné České republiky ▪ vstup ČR do EU
Člověk ve společnosti	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ tolerovat názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tolerance, ohleduplnost a úcta k člověku ▪ rovnocennost a rovnoprávnost národnostních menšin
Poznatky o společnosti	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ být seznámen s právy občanů ČR v rámci EU 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní informace o EU ▪ práva občanů ČR v rámci EU
Péče o občana	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ využívat, v případě potřeby, služeb pomáhajících organizací 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pomáhající organizace a jejich služby (Charita, Linka bezpečí, krizová centra)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ mít osvojeny nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ správně reagovat na pokyny dospělého při mimořádných událostech ▪ integrovaný záchranný systém

Průřezové téma: Mediální výchova

Tematický okruh: **Fungování a vliv médií ve společnosti**

Obsah: Četba a prohlížení knih s válečnou tematikou. Zhlédnutí válečného filmu.

Průřezové téma: Mediální výchova

Tematický okruh: **Vnímání mediálních sdělení**

Obsah: Zdraví a nemoc, služby a nakupování – hledání rozdílu mezi informativním, zábavným a reklamním sdělením.

Průřezové téma: Osobností a sociální výchova

Tematický okruh: **Morální rozvoj**

Obsah: Hodnoty, postoje, praktické dovednosti rozhodování v problematických situacích všedního dne, odpovědnost, spravedlnost atd.

Tematický okruh: **Sociální rozvoj**

Obsah: Komunikace v různých situacích (pozdrav, prosba, omluva, řešení konfliktu, vyjednávání, žádost apod.) - prvky dramatické výchovy.

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

5.8 Vyučovací předmět Člověk a příroda

5.8.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Člověk a příroda

Vyučovací předmět Člověk a příroda je vyučován jako samostatný předmět ve všech ročnících 2. stupně:

7. -10. ročník 3 hodiny týdně

Vzdělávací předmět Člověk a příroda navazuje na vzdělávací předmět Věcné učení, které přibližuje přírodovědné učivo na 1. stupni základního vzdělávání. Vzdělávací obor Člověk a příroda zahrnuje základní fyzikální, chemické, přírodovědné a zeměpisné poznatky a dovednosti. Výuka je realizována ve třídě, na školní zahradě a v okolním přírodním prostředí. Osvojení základních vědomostí a dovedností v jednotlivých ročnících bude hodnoceno slovně prostřednictvím učiva, kterým žák dosáhne školních výstupů v míře odpovídající jeho individuálním možnostem a schopnostem.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání

- frontální výuka spojována s praktickými cvičeními, adekvátní k mentálnímu postižení dětí
- individuální práce se žáky, která respektuje věkové zvláštnosti, vzdělávací možnosti a potřeby dětí
- využití počítačových her (programů)
- zeměpisné vycházky s pozorováním

Do předmětu bylo integrováno průřezové téma Environmentální výchova.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Člověk a příroda směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení schopností vnímat přírodní zákonitosti
- seznámení s příčinami přírodních jevů
- podílení se svým chováním na ochraně životního prostředí
- získávání praktických zkušeností s přírodními i umělými látkami a materiály
- získávání elementárního povědomí o existenci různých zemí, o planetě Zemi, o vesmíru
- utváření a využívání dovedností v situacích ohrožujících životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních schopností

- má zájem o učení a získávání nových poznatků
- používá při učení způsoby, které mu vyhovují
- získává poznatky z jiných zdrojů, než jsou školní materiály, ovládá elementární způsoby práce s počítačem

- získané zkušenosti, dovednosti a informace využívá v procesu učení a v praktickém životě

Učitel

- umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie, odbornou literaturu
- učí žáky pozorovat přírodu a získávat informace o přírodě
- vede žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek
- vede žáky k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních schopností

- třídí, rozlišuje, seskupuje pojmy podle shodných nebo odlišných znaků
- rozpozná, zda se setkal s podobným problémem
- využívá získané vědomosti a dovednosti k řešení problémů
- dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení své nebo jiné osoby

Učitel

- učí žáky správně se rozhodovat v různých situacích, řešit zadané úkoly
- postupuje od jednoduchých úkolů ke složitějším
- pracuje s chybou, vede žáky k aktivní a pozitivní spolupráci s učitelem
- exkurzemi, besedami s policií, se zdravotníkem, s hasičem učí žáky zvládat krizové situace
- předkládá problémové situace související s učivem chemie

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních schopností

- odpoví na otázku jednoslovně nebo celou větou
- vyjadřuje a obhajuje svůj názor
- formuluje a různými způsoby vyjadřuje své myšlenky, prožitky a nálady

Učitel

- učí žáky správné terminologii
- vytváří podmínky k aktivnímu i pasivnímu rozvoji komunikativních schopností
- učí žáky naslouchat názorům jiných a respektovat je
- zadává takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních schopností

- podílí se na utváření příjemné atmosféry v kolektivu, pracuje ve skupině
- rozpozná nevhodné a rizikové chování a zná důsledky

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují
- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- vede žáky k ochotě pomoci
- sleduje jednotlivé žáky a oceňuje jejich pokrok

Kompetence občanské

Žák dle svých individuálních schopností

- chrání životní prostředí, chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy
- odmítá útlak a hrubé zacházení, poskytne účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích

Učitel

- buduje u žáků ohleduplnost k přírodě
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie
- učí žáky chápat základní environmentální problémy
- upozorňuje žáky na krizové situace a učí je poskytnout dle svých schopností účinnou pomoc

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních schopností

- poznává různé obory lidské činnosti, jejich výsledky a význam pro ostatní lidi
- dodržuje vymezená hygienická a bezpečnostní pravidla při práci, pod vedením učitele pracuje tak, aby chránil zdraví své a ostatních

Učitel

- vede žáky ke správnému užití pomůcek, vybavení, techniky
- podporuje kladný vztah k práci
- dbá na dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- vyžaduje od žáků dokončování práce

5.8.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Člověk a příroda

2. stupeň

7. ročník – Člověk a příroda	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva předešlého ročníku
Základní poznatky z fyziky	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozeznat zdroje tepla 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní zdroje tepla ▪ rozeznat zdroj tepla ▪ měření teploty
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní fyzikální veličiny (délky, hmotnost, objem, teplota, čas)
Základní poznatky z přírodopisu	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ získat základní vědomosti o dění v přírodě během ročních období 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ roční období: změny v přírodě (rostliny a živočichové)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět o způsobu péče o rostliny a zvířata během roku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stavba, tvar a funkce rostlin, význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, semeno, plod)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět o významu hospodářsky důležitých rostlin a jejich pěstování 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ využití hospodářsky významných rostlin
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát vybrané zástupce rostlin a živočichů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozeznávání běžných druhů rostlin ▪ chráněné rostliny ▪ léčivé rostliny ▪ plody jedovatých druhů rostlin
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát význam lesa, společenství stromů, rostlin a hub 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ význam rostlin a jejich ochrana
Základní poznatky ze zeměpisu	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se na mapě podle barev, rozlišit vodstvo, horstvo, nížiny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podstata, druhy a účel map ▪ světové strany ▪ barvy na mapách
<ul style="list-style-type: none"> ▪ najít na mapě zeměpisnou polohu České republiky a její sousední státy, vědět co jsou státní hranice 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ naše vlast ▪ státní hranice
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyhledat na mapě České republiky kraj (region) podle bydliště nebo místa školy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ naše obec, kraj

▪ vědět o druzích a způsobech dopravy v regionu, na území ČR, do zahraničí	▪ dopravní prostředky
▪ adekvátně jednat při nebezpečí živelné pohromy a v ohrožení života	▪ vliv krajiny na život lidí a naopak

Průřezové téma: Environmentální výchova

Tematický okruh: **Ekosystémy**

Obsah: Základní poznatky z přírodopisu (les, pole). Les v našem okolí. Pole-význam, způsoby hospodaření na nich. Dění v přírodě během ročních období. Způsoby péče o rostliny během roku. Význam hospodářsky důležitých rostlin, jejich pěstování.

Průřezové téma: Environmentální výchova

Tematický okruh: **Základní podmínky života**

Obsah: Ovzduší, význam pro život na Zemi, čistota ovzduší. Půda, zdroj výživy, ohrožení půdy.

Průřezové téma: Environmentální výchova

Tematický okruh: **Lidské aktivity a problémy životního prostředí**

Obsah: Průmysl a životní prostředí, vliv průmyslu na prostředí. Vědět, které činnosti přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují.

Průřezové téma: Environmentální výchova

Tematický okruh: **Vztah člověka k prostředí**

Obsah: Příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci.

8. ročník – Člověk a příroda	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva předešlého ročníku
Základní poznatky z fyziky	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznat, zda je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pohyb a klid tělesa
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozpoznat jednotlivá skupenství 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ přeměny skupenství, tání a tuhnutí, teplota varu kapaliny
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jednoduché stroje a jejich využití v praxi
Základní poznatky z přírodopisu	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět o způsobu péče o rostliny a zvířata během roku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hospodářsky významné druhy živočichů
<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznat naše nejběžnější jedlé a jedovaté houby 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ houby s plodnicemi, jedlé, jedovaté ▪ zásady sběru ▪ konzumace a první pomoc při otravě houbami
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát vybrané zástupce rostlin a živočichů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ významní zástupci vybraných skupin živočichů podle životního prostředí (voda, vzduch, země) ▪ rozšíření, význam a ochrana živočichů
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět, jak chránit přírodu na úrovni jedince 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kriticky ohrožené druhy živočichů
Základní poznatky ze zeměpisu	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se na mapě podle barev, rozlišit vodstvo, horstvo, nížiny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Země – kontinenty, oceány
<ul style="list-style-type: none"> ▪ najít na mapě zeměpisnou polohu České republiky a její sousední státy, vědět co jsou státní hranice 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa – její státy, EU ▪ sousední státy ČR – zřízení, města, povrch, řeky, průmysl, kultura, jazyk
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyhledat na mapě České republiky kraj (region) podle bydliště nebo místa školy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kraje ČR – města, pohoří, vodstvo, průmysl, zemědělství, památky, kultura, zvláštnosti
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se na mapě města podle významných bodů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Praha – poloha, historie, památky, kultura, význam, kultura, průmysl
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět o druzích a způsobech dopravy v regionu, na území ČR, do zahraničí 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dopravní prostředky

Průřezové téma: Environmentální výchova

Tematický okruh: **Ekosystémy**

Obsah: Les v našem okolí, dění v přírodě během ročních období. Způsoby péče o rostliny a zvířata během roku.

Průřezové téma: Environmentální výchova

Tematický okruh: **Lidské aktivity a problémy životního prostředí**

Obsah: Význam ochrany přírody a kulturních památek.

9. ročník – Člověk a příroda	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
Základní poznatky z fyziky	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozeznat zdroje zvuku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ akustika, zvuk ▪ zdroje zvuku ▪ ozvěna ▪ hudební nástroje
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět o vlivu nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ škodlivost nadměrného hluku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozpoznat zdroje světla 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zdroje světla ▪ využití zrcadel ▪ praktické využití optických přístrojů (lupa)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ být seznámen s pohyby planety Země a jejich důsledky – střídání dne a noci, ročních období 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vesmír, sluneční soustava ▪ tvar a pohyb Země kolem své osy a kolem Slunce ▪ měsíční fáze
Základní poznatky z chemie	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišit základní vlastnosti látek – rozpustné, nerozpustné 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ látky, jejich vlastnosti ▪ skupenství ▪ rozpustnost ▪ vliv teploty a míchání na rychlost rozpouštění
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišovat druhy vody – pitná, užitková, odpadní 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ voda v přírodě ▪ pitná a užitková voda ▪ odpadní vody, čistota vody
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět o kyslíku jako složce vzduchu a jeho nezbytnosti pro život člověka, zvířat i rostlin 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vzduch, kyslík jako jedna ze složek vzduchu ▪ čistota vzduch ▪ smog
<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznat podle etikety chemické výrobky používané v domácnosti a bezpečně s nimi pracovat 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nebezpečné látky a přípravky ▪ značení a užívání běžných chemikálií ▪ označování a symboly nebezpečných látek ▪ bezpečnost práce s chemickými přípravky v běžném životě

Základní poznatky z přírodopisu	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát jednotlivé části lidského těla a umět je pojmenovat, vědět o základních životních funkcích 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nejdůležitější části lidského těla a jejich funkce ▪ dýchání, srdeční činnost, zažívání, vyměšování ▪ škodlivost kouření a požívání alkoholických nápojů
Základní poznatky ze zeměpisu	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět o druzích a způsobech dopravy v regionu, na území ČR, do zahraničí 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dopravní prostředky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět o přírodních zvláštностech a kulturních zajímavostech svého regionu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ přírodní a kulturní zajímavosti regionu
<ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňovat v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ bezpečný pohyb a pobyt ve volné přírodě ▪ zásady ochrany přírody a životního prostředí

Průřezové téma: Environmentální výchova

Tematický okruh: **Ekosystémy**

Obsah: Příroda v průběhu vzniku civilizace až po dnešek.

Průřezové téma: Environmentální výchova

Tematický okruh: **Základní podmínky života**

Obsah: Význam vody pro lidstvo a ochrana její čistoty. Vědět o znečišťování vody a vzduchu ve svém okolí.

Průřezové téma: Environmentální výchova

Tematický okruh: **Lidské aktivity a problémy životního prostředí**

Obsah: Odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s nimi.

Průřezové téma: Environmentální výchova

Tematický okruh: **Vztah člověka k prostředí**

Obsah: Rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnost a způsoby ochrany zdraví. Škodlivost nadměrného hluku.

10. ročník – Člověk a příroda	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Žák by měl dle svých schopností:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opakování a procvičování učiva z předešlého ročníku
Základní poznatky z fyziky	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ být informován o zdrojích elektrického proudu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ druhy elektráren ▪ druhy energie – elektrická, jaderná ▪ ochrana lidí před radioaktivním zářením
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ elektrické spotřebiče ▪ dodržování pravidel bezpečné práce s elektrickými přístroji
Základní poznatky z chemie	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišit základní vlastnosti látek – rozpustné, nerozpustné 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sacharidy, tuky, bílkoviny, vitamíny a jejich zdroje, vliv na zdraví člověka ▪ stavební pojiva, cement, vápno, sádra, užití v praxi, bezpečnost při práci ▪ plasty, použití a likvidace
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět o znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí – továrny, auta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ mimořádné události, úniky nebezpečných látek, havárie chemických provozů, ekologické katastrofy ▪ paliva, ropa, uhlí zemní plyn, příklady využití
<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznat podle etikety chemické výrobky používané v domácnosti a bezpečně s nimi pracovat 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ označování a symboly nebezpečných látek ▪ hořlaviny, zásady zacházení s nimi ▪ první pomoc při popálení nebo poleptání
<ul style="list-style-type: none"> ▪ získat základní vědomosti o léčivech a návykových látkách 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ léčiva a návykové látky
Základní poznatky z přírodopisu	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět, které činnosti přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ochrana přírody a životního prostředí, chráněná území ▪ význam vzduchu pro život, ochrana ovzduší ▪ význam vody pro život, ochrana vodních zdrojů ▪ ochrana půdy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržovat základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ praktické poznávání přírody
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět, jak chránit přírodu na úrovni jedince 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ochrana rostlin a živočichů

Základní poznatky ze zeměpisu	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět o druzích a způsobech dopravy v regionu, na území ČR, do zahraničí 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dopravní prostředky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět o přírodních zvlátnostech a kulturních zajímavostech svého regionu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ cvičení a pozorování v místní krajině – orientační body
<ul style="list-style-type: none"> ▪ adekvátně jednat při nebezpečí živelné pohromy a v ohrožení života 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelné pohromy, opatření, chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom

Průřezové téma: Environmentální výchova

Tematický okruh: **Vztah člověka k prostředí**

Obsah: Rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnost a způsoby ochrany zdraví. Ochrana před radioaktivním zářením. Dodržování pravidel bezpečné práce s elektrickými přístroji. Pracovat bezpečně s běžně používanými chemickými látkami v domácnosti – čisticí prostředky.

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

5.9 Vyučovací předmět Hudební výchova

5.9.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Hudební výchova

Vyučovací předmět Hudební výchova je vyučován jako samostatný předmět ve všech ročnících 1. i 2. stupně:

1. – 6. ročník	2 hodiny týdně
7. – 10. ročník	1+1 hodina týdně

Hudební výchova provází žáky po celou dobu povinné školní docházky a vytváří u nich kladný vztah k hudbě, rozvíjí jejich hudebnost, podporuje schopnosti hudbu emocionálně prožívat. Hudební činnosti podporují u žáků rozvoj hudebních schopností a individuální hudební a pohybové dovednosti. Rytmická cvičení pozitivně ovlivňují i rozvoj řeči žáků.

Má významný relaxační a rehabilitační charakter. Pomáhá k odreagování, ke koncentraci pozornosti, k překonání únavy. Na žáky působí harmonické prostředí, ve kterém se snižuje jejich vnitřní napětí, psychická nevyváženost a nesoustředěnost, často i agresivita.

Výuka probíhá většinou v hudební místnosti. Využívá se i muzikoterapie.

Osvojení základních vědomostí a dovedností v jednotlivých ročnících bude hodnoceno slovně prostřednictvím učiva, kterým žák dosáhne školních výstupů v míře odpovídající jeho individuálním možnostem a schopnostem.

Do předmětu bylo integrováno průřezové téma Mediální výchova.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Hudební výchova směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- ke kultivovanému vystupování a získávání sebedůvěry
- poznání, že kultura a umění obohacuje život člověka
- seznámení se s kulturou jiných národů

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních schopností

- se zajímá o hudbu a vše, co se jí týká, učí se nové písně, hudební pojmy, skladatele, žánry
- si upevňuje získané hudební vědomosti a dovednosti

Učitel

- se zaměřuje na to, aby žáci vnímali obsah textů písní
- cvičí žáky sluchovému vnímání, zapamatování si melodie, textu písní, rozpoznání hudebního žánru, skladatele, interpreta
- pouštěním hudebních ukázek, písní různých interpretů, hudebních nástrojů probouzí u žáků zájem o umění a kulturu

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních schopností

- vyjadřuje vlastní názory na různé hudební žánry, hudební interprety formou diskuze, referátu
- se snaží naslouchat druhým, vyslechnout si jeho postoj k hudbě, tanci a respektovat ho

Učitel

- rozvíjí u žáků slovní zásobu při zpěvu písní, rytmizaci říkadel, při hudebně pohybových hrách
- podporuje u žáků správnou výslovnost textů písní, říkadel
- zaměřuje se na pohybové vyjadřování žáků za hudebního doprovodu

Kompetence k řešení problému

Žák dle svých individuálních schopností

- se snaží diskutovat o vzniklém problému jak se spolužáky, tak i s učitelem
- se zapojuje do soutěží, her, společných prací, které mají za úkol řešit modelové problémové situace

Učitel

- začíná učit žáky jednoduché písně a poté přechází ke složitějším písním
- podněcuje žáky k samostatnému pohybovému vyjádření hudby vedoucí k řešení problému
- zadává přiměřeně těžké úkoly, které by měl žák zvládnout

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních schopností

- respektuje společensky dohodnutá pravidla chování
- se snaží odstraňovat negativní vzorce chování týkající se různých společenských akcí

Učitel

- vede žáky k správnému společenskému chování při kulturních akcích
- snaží se o posílení sebedůvěry žáků při pohybových činnostech
- zařazuje úkoly, u kterých se vyžaduje vzájemná spolupráce

Kompetence občanské

Žák dle svých individuálních schopností

- se seznamuje s hudbou lidovou, umělou, trampskou, zahraniční
- respektuje kulturu a umění jiných národů

Učitel

- nacvičuje se žáky hudebně pohybová představení k různým příležitostem
- podněcuje u žáků zájem o kulturu a umění
- zabývá se lidovými písněmi různých krajových oblastí, které prezentuje žákům

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních schopností

- hodnotí vlastní práci, vyhledává chyby, které se snaží opravit a upozorňuje na klady, které se mu v práci vydařily
- dodržuje bezpečnostní pravidla při používání hudebních nástrojů

Učitel

- vede žáky k správné hře na Orffovy melodické i rytmické nástroje
- chválí žáky při sebemenším pokroku

5.9.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Hudební výchova

1. stupeň, 1. období

1. – 3. ročník Hudební výchova	
Očekávané výstupy školy	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> ▪ naučit se správně hospodařit s dechem a snažit se srozumitelně vyslovovat 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zásady správného dýchání a výslovnosti ▪ hlasová hygiena ▪ správné držení těla při zpěvu
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vnímat, rozlišovat a napodobovat různé nehudební i hudební zvuky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ napodobování a rozpoznávání zvuků vybraných hudebních nástrojů ▪ napodobování a rozlišování nehudebních zvuků: zvířat, hraček, kuchyňských přístrojů apod. ▪ jednoduché hudební hry s použitím říkadla, rytmizace, Orffova instrumentáře ▪ hra na tělo (tleskání, dupání) ▪ využití IT techniky při výuce
<ul style="list-style-type: none"> ▪ soustředit se na poslech jednoduché krátké známé písně či skladby 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poslech písní a skladeb určených dětem ▪ cvičení koncentrace a pozornosti
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zpívat jednoduché melodie či písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zpěv jednoduchých písní přiměřeného rozsahu
<ul style="list-style-type: none"> ▪ užívat při hudebních aktivitách různé hudební nástroje přiměřeně svým schopnostem a dovednostem 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hra na jednoduché nástroje: nástroje Orffova instrumentáře, příp. nástroje vlastnoručně vyrobené
<ul style="list-style-type: none"> ▪ reagovat pohybem na hudbu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybový projev podle hudby, improvizace ▪ hudebně pohybové hry ▪ hra na tělo (dupání, tleskání)
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prvky muzikoterapie ▪ prvky dramaterapie ▪ relaxační techniky

1. stupeň, 2. období

4. – 6. ročník Hudební výchova	
Očekávané výstupy školy	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> ▪ správně, hospodárně a pravidelně dýchat a snažit se o co nejlepší vyslovování při zpěvu i při rytmicizaci říkadel 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zásady správného dýchání a výslovnosti ▪ hlasová hygiena ▪ správné držení těla ▪ rytmicizace
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišit hudební a nehudební zvuk, mluvený a zpívaný hlas, rozeznat tóny: krátké – dlouhé, vyšší – nižší 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvuky hudební a nehudební ▪ výška, síla, délka, barva tónu ▪ sluchová cvičení ▪ využití IT techniky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ soustředit se na poslech jednoduchých skladeb 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ cvičení koncentrace ▪ poslech skladeb určených dětem (lidové písně, písně z pohádek) ▪ poslech říkadel
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zpívat písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zpěv jednoduchých písní přiměřeného hlasového rozsahu s ohledem na schopnosti žáků
<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznat vybrané rytmické hudební nástroje a užívat je při hudebních aktivitách 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hudebně pohybové aktivity ▪ rozlišování zvuků vybraných hudebních nástrojů ▪ rytmická cvičení
<ul style="list-style-type: none"> ▪ propojit vlastní pohyb s hudbou, zvládnout jednoduché taneční hry 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybový projev podle hudby ▪ reakce na změny znějící hudby ▪ jednoduché tance a hry se zpěvem
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prvky muzikoterapie ▪ prvky dramaterapie ▪ relaxační techniky

Průřezové téma: Mediální výchova

Tematický okruh: **Fungování a vliv médií ve společnosti**

Obsah: Poslech říkanek, písniček, sledování hudebních pořadů. Návštěva kulturních akcí. Využívání internetu.

2. stupeň

7. – 10. ročník Hudební výchova	
Očekávané výstupy školy	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> ▪ využívat pěvecké návyky, podle individuálních schopností a dovedností zvládat správné dýchání a výslovnost při zpěvu i mluveném projevu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ upevňování správných pěveckých návyků ▪ zřetelná výslovnost, správné dýchání ▪ hlasová a dechová rozcvička
<ul style="list-style-type: none"> ▪ soustředit se na poslech skladeb různých hudebních žánrů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poslech ukázek různých hudebních žánrů ▪ ukázky české a zahraniční hudby ▪ seznámení s vybranými hudebními skladateli
<ul style="list-style-type: none"> ▪ interpretovat vybrané a vzhledem k individuální úrovni zvládnutelné lidové a umělé písně 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ píseň lidová, umělá a její proměny ▪ využití IT technologií
<ul style="list-style-type: none"> ▪ doprovázet podle svých schopností a dovedností písně na rytmické hudební nástroje 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hra na jednoduché hudební nástroje jako doprovod reprodukované hudby ▪ využití Orffova instrumentáře ▪ hra na tělo
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládnout základní kroky jednoduchého tance 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jednoduché tance a hry se zpěvem ▪ pohybové vyjádření hudby
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prvky muzikoterapie ▪ prvky dramaterapie ▪ relaxační techniky

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

5.10 Vyučovací předmět Výchova ke zdraví

5.10.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví je vyučován jako samostatný předmět v 9. a 10. ročníku 2. stupně:

9. – 10. ročník 1 hodina týdně

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Poskytuje žákům základní informace o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jejich zdraví. Vede je ke zdravému způsobu života a k péči o své zdraví. Žáci si upevňují hygienické, stravovací a pracovní návyky, rozvíjejí sociální a komunikační dovednosti, učí se odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v různých situacích. K osvojení dovedností a poznatků je třeba využívat vhodné motivace a činnosti, které posilují zájem žáků. Důraz je kladen především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě. Vedou je k pochopení hodnoty zdraví, smyslu zdravotní prevence i problémů spojených s poškozením zdraví, v přiměřené míře k věku a rozumovým schopnostem. Výuka probíhá většinou v kmenových třídách.

Osvojení základních vědomostí a dovedností v jednotlivých ročnících bude hodnoceno slovně prostřednictvím učiva, kterým žák dosáhne školních výstupů v míře odpovídající jeho individuálním možnostem a schopnostem.

Do předmětu bylo integrováno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Výchova ke zdraví směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získávání orientace v základních názorech na zdraví a postupnému uplatňování preventivních činností podporujících zdraví
- poznávání a chápání fyziologických, psychických i sociálních změn spojených s dospíváním
- dodržování zásad zdravého způsobu života a ochrany zdraví
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví vlastní i druhých a osvojování poznatků, jak jim předcházet
- odmítání škodlivých látek neslučitelných se zdravím

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních schopností

- zajímá se o učení a získávání nových poznatků
- aktivně vstupuje do výuky

Učitel

- aktivizuje žáky tak, aby prakticky využívali své znalosti i zkušenosti týkající se ochrany zdraví
- zařazuje aktuální informace o zdravotním stavu obyvatelstva a o nových možnostech péče o zdraví
- seznamuje žáky s problematikou zdraví na úrovni přiměřené jejich věku, potřebám, zájmům
- předkládá dostatek informací souvisejících s ochranou sexuálního a reprodukčního zdraví a vede žáky k jejich uplatňování v intimním životě
- vytváří dostatek příležitostí k tomu, aby se žáci přesvědčili, že naučit se o své zdraví starat má smysl

Kompetence k řešení problému

Žák dle svých individuálních schopností

- vnímá problémové situace ve škole i mimo ni
- řeší problémové situace dle naučených stereotypů a získaných zkušeností

Učitel

- předkládá žákům otázky a úlohy vybízející k samostatnému uvažování o problému
- umožňuje žákům využívat vlastní zkušenosti a srovnávat své názory s názory ostatních
- diskutuje o odpovědnosti člověka za zdraví, vybízí k hodnocení důsledků pozitivních i negativních vlivů na zdravotní stav člověka

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních schopností

- formuluje a různými způsoby vyjadřuje své myšlenky, pocity, prožitky a nálady
- vyjadřuje a obhajuje svůj názor

Učitel

- při komunikaci ve výuce vyžaduje odpovědi na zadané otázky, používání odborné terminologie a kulturního slovníku v souvislosti s problematikou sexuality
- vhodnými formami výuky rozvíjí specifické dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresí (např. odmítání návykových látek, zvládání krizových situací)
- vytváří situace pro navazování kontaktů mezi žáky různého věku
- vede žáky k vyjadřování názorů na okolní situaci, na postoje lidí k některým rizikům ohrožujícím zdraví (kouření, alkohol, stres, nezdravá životospráva)

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních schopností

- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, pracuje ve skupině
- rozpozná nevhodné a rizikové chování a zná důsledky

Učitel

- organizuje práci žáků ve skupinách, při hledání odpovědí na zadané otázky zapojuje všechny členy skupiny
- pozitivně hodnotí spolupráci, oceňuje snahu, zručnost a pečlivost při řešení úkolů
- podněcuje zájem všech žáků o problematiku zdraví a způsoby jeho ochrany
- podporuje pozitivní sociální klima ve třídě (dobré vztahy mezi dětmi, prevence agresivity a násilí)
- vhodnými technikami posiluje sebedůvěru a rozvíjí osobnost každého žáka

Kompetence občanské

Žák dle svých individuálních schopností

- respektuje názory druhých lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení
- poskytne účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích

Učitel

- zdůrazňuje rovnost lidí, potřebu jejich vzájemné spolupráce, ohleduplnost k osobám handicapovaným, ke starším a nemocným lidem, důležitost vzájemné lidské pomoci při mimořádných událostech
- vede žáky k odpovědnému rozhodování a jednání v situacích úrazu, náhlého ohrožení zdraví
- prakticky demonstruje a procvičuje poskytování první pomoci při úrazech
- posiluje pozitivní postoje žáků k aktivitám organizovaných na podporu zdraví v rámci školy, regionu, státu (celostátní sbírky na pomoc dětem apod.)
- umožňuje žákům, aby hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- formuje volní a charakterové rysy žáků
- vede k zodpovědnosti při rozhodování se podle dané situace

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních schopností

- dodržuje vymezená hygienická a bezpečnostní pravidla při práci, pod vedením učitele pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
- pečuje o své tělesné a duševní zdraví

Učitel

- vede žáky k formování důležitých pracovních vlastností (vytrvalost, odvaha, odpovědnost, cílevědomost)
- rozvíjením hrubé a jemné motoriky přispívá k pracovní zručnosti i k bezpečnosti a ochraně zdraví při pracovních činnostech
- důsledně dbá na dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví při všech aktivitách, kterých se žáci zúčastňují
- praktickými výukovými metodami umožňuje žákům propojovat osvojené poznatky z oblasti ochrany zdraví s praktickými činnostmi ve škole

5.10.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví

2. stupeň

9. ročník Výchova ke zdraví	
Očekávané výstupy školy	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět o významu dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vztahy ve dvojici, kamarádství, přátelství, láska ▪ vztahy a soužití v prostředí rodiny, školy, vrstevnické skupiny
<ul style="list-style-type: none"> ▪ chápat základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pojem životních potřeb ▪ režim dne (hygiena, odpočinek, životospráva) ▪ aktivní a pasivní trávení volného času ▪ relaxační trénink
<ul style="list-style-type: none"> ▪ respektovat zdravotní stav svůj i svých vrstevníků, umět popsat své zdravotní problémy a potíže 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tělesná hygiena, zásady osobní a intimní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví ▪ nácvik ošetření lehkého zranění ▪ preventivní a lékařská péče ▪ popis zdravotních problémů a potíží
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát správné stravovací návyky a v rámci svých možností dodržovat a uplatňovat zásady správné výživy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ výživa a zdraví ▪ zásady zdravého stravování ▪ vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví ▪ specifické druhy výživy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňovat způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a vědět, kde v případě potřeby vyhledat pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ konfliktní a krizové situace ▪ bezpečné chování, komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi ▪ nácvik vyhledání pomoci, prosba o pomoc
<ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňovat osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sociálně patologické jevy ohrožující společnost, jednotlivce
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zaujímat odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání ▪ šikana a jiné projevy násilí ▪ komunikace se službami odborné pomoci – praktické dovednosti
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět o souvislosti mezi konzumací návykových psychoaktivních látek a poškozováním zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ návykové látky, jejich účinky

<ul style="list-style-type: none"> ▪ použít důležitá telefonní čísla v případě potřeby pomoci 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ znalost důležitých telefonních čísel ▪ praktický nácvik krizového hovoru
<ul style="list-style-type: none"> ▪ řídit se pokyny odpovědných osob při mimořádných událostech 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví ▪ bezpečné prostředí ve škole ▪ ochrana zdraví při různých činnostech ▪ ochrana člověka za mimořádných událostí ▪ nácvik evakuace

Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova

Tematický okruh: **Osobnostní rozvoj**

Obsah: Utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni, prevence sociálně patologických jevů a škodlivých látek, případně nevhodných způsobů chování, zvládání rozhodovacích situací, poznávání sebe a lidí, já jako zdroj informací o sobě, druhí jako zdroj informací o mně, moje tělo, moje vztahy k druhým lidem a jednání ve specifických rolích a situacích.

Tematický okruh: **Morální rozvoj**

Obsah: Pojmy odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, respekt. Rozhodování v problematických situacích všedního dne.

Průřezové téma: Environmentální výchova

Tematický okruh: **Vztah člověka k prostředí**

Obsah: Vliv prostředí na vlastní zdraví a zdraví ostatních, uvědomění si základních podmínek života. Podílení se na utváření zdravého životního prostředí.

10. ročník Výchova ke zdraví	
Očekávané výstupy školy	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět o významu dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ partnerské vztahy, manželství a rodičovství ▪ vliv rodiny na vývoj dítěte
<ul style="list-style-type: none"> ▪ chápat základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pojem životních potřeb ▪ režim dne (hygiena, odpočinek, životospráva) ▪ aktivní a pasivní trávení volného času ▪ relaxační trénink
<ul style="list-style-type: none"> ▪ respektovat zdravotní stav svůj i svých vrstevníků, umět popsat své zdravotní problémy a potíže 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ochrana před přenosnými i nepřenositelnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy ▪ bezpečné způsoby chování (nemoci přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitidy) ▪ civilizační choroby, zdravotní rizika ▪ nácvik ošetření lehkého zranění ▪ preventivní a lékařská péče ▪ chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát správné stravovací návyky a v rámci svých možností dodržovat a uplatňovat zásady správné výživy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ výživa a zdraví ▪ zásady zdravého stravování ▪ vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví ▪ specifické druhy výživy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňovat způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a vědět, kde v případě potřeby vyhledat pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dětství, puberta, dospívání, tělesné změny ▪ sexuální dospívání, prevence rizikového sexuálního chování, antikoncepce, těhotenství ▪ bezpečné chování, komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi ▪ nácvik vyhledání pomoci, prosba o pomoc
<ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňovat osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ praktický nácvik kontaktu se sociálně patologickými jevy ▪ nácvik odmítnutí
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zaujímat odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání ▪ sexuální kriminalita ▪ formy sexuálního zneužívání dětí ▪ komunikace se službami odborné pomoci – praktické dovednosti

<ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět o souvislosti mezi konzumací návykových psychoaktivních látek a poškozováním zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek
<ul style="list-style-type: none"> ▪ použít důležitá telefonní čísla v případě potřeby pomoci 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ znalost důležitých telefonních čísel ▪ praktický nácvik krizového hovoru
<ul style="list-style-type: none"> ▪ řídit se pokyny odpovědných osob při mimořádných událostech 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví ▪ bezpečné prostředí ve škole ▪ ochrana zdraví při různých činnostech ▪ ochrana člověka za mimořádných událostí ▪ nácvik evakuace

Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova

Tematický okruh: **Osobnostní rozvoj**

Obsah: Utváření praktických životních dovedností. Utváření dovedností vztahujících se k zdravému životnímu stylu. Dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému.

Tematický okruh: **Morální rozvoj**

Obsah: Rozhodování se z hlediska různých typů problémů, Řešení problémů v mezilidských vztazích.

Průřezové téma: Mediální výchova

Tematický okruh: **Fungování a vliv médií ve společnosti**

Obsah: Vliv médií na člověka a orientace v mediálních vlivech. Umět vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, využívat médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času.

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

5.11. Vyučovací předmět Tělesná výchova

5.11.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Tělesná výchova

Vyučovací předmět Tělesná výchova je vyučován jako samostatný předmět ve všech ročnících 1. i 2. stupně:

1. – 10. ročník 3 hodiny týdně

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

- *činnosti ovlivňující zdraví* – význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech
- *činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností* – pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravná cvičení, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování a bruslení, další pohybové činnosti
- *činnosti podporující pohybové učení* – komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech

Organizace – žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu. V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozvíčku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování. Ke konci hodiny dochází k závěrečnému zklidnění – relaxaci. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí.

Osvojení základních vědomostí a dovedností v jednotlivých ročnících bude hodnoceno slovně prostřednictvím učiva, kterým žák dosáhne školních výstupů v míře odpovídající jeho individuálním možnostem a schopnostem.

Do předmětu bylo integrováno průřezové téma Environmentální výchova, Osobnostní a sociální výchova.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získávání orientace v základních názorech na zdraví a postupnému uplatňování preventivních činností podporujících zdraví
- dodržování zásad zdravého způsobu života a ochrany zdraví
- poznávání vlastních pohybových možností a omezení, rozvíjení a využívání pohybových schopností a dovedností
- vnímání prožitků z pohybové činnosti

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních schopností

- získané zkušenosti, dovednosti a informace využívá v procesu učení a v praktickém životě
- poznává smysl a cíl svých aktivit
- užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence

Učitel

- vede žáky k osvojení si základního tělocvičného názvosloví
- učí žáky cvičit podle popisu cvičení
- měří žákům základní pohybové výkony a porovnává je s předchozími
- sleduje pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních schopností

- při problémech je veden ke klidné diskuzi, které se účastní i učitel
- vyhledává informace vhodné k řešení problémů

Učitel

- uplatňuje zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí
- dodává žákům zdravou sebedůvěru
- pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních schopností

- komunikuje na odpovídající úrovni
- účinně se zapojuje do diskuze

Učitel

- učí žáky reagovat na smluvené povely a signály
- vede žáky ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžících
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních schopností

- spolupracuje ve skupině
- v případě potřeby poskytne o pomoc nebo o ni požádá

Učitel

- vyžaduje od žáků jednání v duchu fair – play, dodržování pravidel
- učí žáky respektovat opačné pohlaví
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence občanské

Žák dle svých individuálních schopností

- aktivně se zapojuje do sportovních aktivit
- respektuje názory ostatních

Učitel

- vede žáky k uvědomění si významu sportu a zdravé životosprávy
- učí žáky k ohleduplnosti k ostatním i mimo sport
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních schopností

- spoluorganizuje svůj pohybový režim
- dodržuje vymezená hygienická a bezpečnostní pravidla při pohybových činnostech v běžném životě
- pod vedením učitele pracuje tak, aby chránil zdraví své a ostatních

Učitel

- učí žáky užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní
- spolupracuje s žáky při úpravě sportoviště
- uplatňuje u žáků správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech
- vyžaduje u žáků dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

5.11.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tělesná výchova

1. stupeň, 1. období

1. – 3. ročník Tělesná výchova	
Očekávané výstupy školy	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> ▪ mít kladný postoj k pohybovým aktivitám 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ význam pohybu pro zdraví ▪ motivace k pohybovým aktivitám ▪ pohybový režim ▪ vhodná délka a intenzita pohybu ▪ spontánní pohybové činnosti a hry ▪ pojmenování tělocvičného náradí a náčiní
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat podle pokynů přípravu na pohybovou činnost 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ příprava organismu před pohybovou činností ▪ dechová cvičení ▪ uklidnění po zátěži, protahovací cvičení
<ul style="list-style-type: none"> ▪ reagovat na základní pokyny a povely k osvojované činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní organizační činnosti ▪ smluvené povely a signály ▪ pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností a her ▪ zásady sportovního jednání a chování
<ul style="list-style-type: none"> ▪ mít osvojeny základní pohybové lokomoce, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybové hry s různým zaměřením, s náčiním i bez něj ▪ napodobivé hry ▪ nácvik správného držení těla, nácvik dýchání ▪ koordinační cvičení – uvědomění si vlastního těla, uvědomělý pohyb i se zavřenými očima ▪ základy gymnastiky (cvičení rovnováhy, kolébka, poskoky snožmo, sed roznožný s předklonem) ▪ soulad pohybu s rytmem hudby, říkanky ▪ chůze a běh podle rytmického doprovodu ▪ různé varianty chůze (správné držení těla, pohyb paží, chůze: daným směrem, po čáře, po schodech, v zástupu, rytmická chůze) ▪ běh (nácvik techniky běhu, výběh na signál, volný běh po ploše, v zástupu) ▪ skoky a poskoky (snožmo, střídavě na jedné a druhé noze, poskoky, skok přes čáru, seskok do dřepu) ▪ lezení (vpřed, podlézání, přelézání, prolézání) ▪ základy sportovních her (honičky, hry s míčem, kolektivní hry) ▪ základy manipulace s míčem (chytání kouleného a házeného míče, házení na cíl, nadhazování oběma rukama)

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ netradiční pohybové činnosti ▪ psychomotorická cvičení ▪ procházky v okolí školy, chůze v terénu ▪ zásady chování v přírodě ▪ hry na sněhu a na ledě ▪ základní techniky pohybu a jízdy na saních a bobech ▪ adaptace na vodní prostředí, dle možností hry ve vodě ▪ relaxační cvičení ▪ základy jógy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržovat základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a mít osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí ▪ osobní hygiena ▪ vhodné oblečení a obuv

Průřezové téma: Environmentální výchova

Tematický okruh: **Vztah člověka k prostředí**

Obsah: Správné chování a dodržování pravidel v přírodě. Dopravní výchova.

1. stupeň, 2. období

4. – 6. ročník Tělesná výchova	
Očekávané výstupy školy	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zlepšovat svou tělesnou zdatnost, pohybový projev a správné držení těla 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ posilování a uvolňování jednotlivých svalových skupin ▪ zvětšování rozsahu pohyblivosti kloubů ▪ opakování a obměňování cviků z 1. období
<ul style="list-style-type: none"> ▪ podle pokynů uplatňovat v pohybovém režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním zdravotním oslabením 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ cvičení: koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvíjet základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ chůze – v zástupu za vedoucím žákem, ve dvojicích, rytmizování s udáváním tempa, po schodech, s lehkým předmětem ▪ běh – v zástupu, udaným směrem, podle křivky na zemi, slalom, v daném tempu, střídání tempa, na signál ze stoje, dřepu ▪ skoky – na místě i z místa snožmo i střídavě, daným směrem, slalom, přeskok nízké překážky, seskok z výše do dřepu, do dálky bez rozběhu ▪ lezení – zvyšování náročnosti cviků z 1. období, vylézání po šikmé ploše ▪ házení a chytání míče – hod do dálky horním obloukem, nadhazování a chytání, hod na cíl, přehazování nízkých překážek ▪ gymnastické cvičení – kolébka z dřepu, nácvik kotoulu, změny postojů a poloh, chůze po lavičce, nízké kladině ▪ hudebně pohybové činnosti ▪ turistika a pobyt v přírodě, ochrana přírody ▪ hry na sněhu a na ledě, jízda na saních a na bobech ▪ hry ve vodě, plavání ▪ základy jógy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozumět základním termínům tělocvičné terminologie a reagovat na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ organizační činnosti při TV ▪ komunikace v TV, smluvené povely a signály ▪ upravená pravidla pohybových činností a her ▪ sportovní jednání a chování, fair play
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ příprava organismu před pohybovou činností ▪ uklidnění po zátěži
<ul style="list-style-type: none"> ▪ využívat osvojené pohybové dovednosti při hrách a soutěžích 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ motivační, tvořivé a napodobivé hry ▪ využití netradičního náčiní

	<ul style="list-style-type: none">▪ honičky▪ závodivé hry▪ míčové hry
<ul style="list-style-type: none">▪ uplatňovat hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti	<ul style="list-style-type: none">▪ bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí▪ hygiena při TV▪ hygiena cvičebního prostředí

Průřezové téma: Environmentální výchova

Tematický okruh: **Vztah člověka k prostředí**

Obsah: Správné chování a dodržování pravidel v přírodě. Dopravní výchova.

Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova

Tematický okruh: Osobnostní rozvoj

Obsah: Sebepoznání a sebepojetí. Psychohygiena, dovednosti zvládání stresových situací, relaxace.

2. stupeň

7. – 10. ročník Tělesná výchova	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Činnosti ovlivňující zdraví	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ usilovat o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a zdokonalování základních lokomocí a pohybových dovedností 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj rychlostních, vytrvalostních, silových a koordinačních schopností ▪ význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, pohybové aktivity
<ul style="list-style-type: none"> ▪ cíleně se připravit na pohybovou činnost a její ukončení 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ příprava na pohybovou činnost ▪ uklidnění po pohybové činnosti ▪ hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech, vhodný oděv a obuv
<ul style="list-style-type: none"> ▪ využívat základní kompenzační a relaxační techniky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prevence a korelace svalových dysbalancí ▪ průpravná, koordinační, koncentrační a postřehová, kompenzační, vyrovnávací, relaxační cvičení ▪ cvičení ke správnému držení těla a jiná zdravotně zaměřená cvičení
<ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňovat bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zásady bezpečnosti v přírodě ▪ zásady bezpečnosti v silničním provozu
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát zásady ošetření drobných poranění, umět požádat o pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základy zdravotní nauky ▪ nácvik požádání o pomoc
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a využívat je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybové hry s různým zaměřením ▪ pohybové hry s netradičními pomůckami ▪ gymnastika, cvičení s náčiním a na vybraném nářadí ▪ rytmické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem ▪ běhy na dráze, v terénu, na signál ▪ skok do dálky, skok do výšky ▪ hod míčkem, granátem, vrh koulí ▪ sportovní hry s upravenými pravidly ▪ plavání, zdravotní plavání ▪ turistika a pobyt v přírodě, základní poznatky z turistiky, chůze a orientace v terénu, základní turistické dovednosti ▪ táboření, ochrana přírody ▪ základní techniky jízdy na lyžích, na sáňkách a na bobech

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pobyt v zimní přírodě, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině a při pohybových aktivitách na sněhu
<ul style="list-style-type: none"> ▪ snažit se o co nejsprávnější provedení pohybové činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dbát na správné provedení pohybové činnosti
Činnosti podporující pohybové učení	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržovat dohodnutou spolupráci v družstvu při kolektivních hrách 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikace v TV ▪ smluvené povely, signály, gesta, základy odborné terminologie ▪ vzájemná komunikace při osvojování pohybových činností ▪ pravidla osvojovaných pohybových činností, základní pravidla her
<ul style="list-style-type: none"> ▪ sledovat určené prvky pohybové činnosti a výkony 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ historie a současnost sportu, významné sportovní soutěže

Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova

Tematický okruh: Sociální rozvoj

Obsah: Uplatňovat vhodné způsoby chování a komunikace v různých situacích, rozlišit projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem.

Zdravotní tělesná výchova

1. stupeň, 1. období

1. – 3. ročník Zdravotní tělesná výchova	
Očekávané výstupy školy	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržovat základní zásady bezpečnosti při zdravotní tělesné výchově 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prevence zdravotního oslabení ▪ pohybový režim ▪ vhodné oblečení a obuv pro ZdrTV
<ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách a při pracovních činnostech 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zásady správného držení těla ▪ spinální cvičení
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zaujímat správné základní cvičební polohy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní cvičební polohy ▪ základní techniky cvičení ▪ soubor speciálních cvičení podle typu oslabení ▪ relaxační cvičení – celková a lokální ▪ dechová cvičení – správný dechový stereotyp ▪ vnímání pocitů při cvičení
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením 	<p><u>A Oslabení podpůrně pohybového systému</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ cvičení zaměřená na správné držení hlavy, pletence ramenního, postavení pánve, protažení šijových, prsních, bederních svalů a vzpřimovačů páteře, zkrácených ohybačů kyčle a svalstva na zadní straně stehen ▪ zlepšení fyziologického rozsahu pletence ramenního, kolenního, kyčelního a hlezenního kloubu a páteře ve všech směrech ▪ posílení oslabených svalů šijových, mezilopatkových, břišních, hýžd'ových, stehenních, lýtkových a vzpřimovačů trupu <p><u>B oslabení vnitřních orgánů</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ cvičení zaměřená na protažení a posílení svalstva – viz. skupina A ▪ rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů ▪ zlepšení hrudního a bráničního dýchání při větší zátěži ▪ koordinace srdečního, dýchacího a pohybového rytmu ▪ rovnovážná a koordinační cvičení <p><u>C Oslabení smyslových a nervových funkcí</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ cvičení zaměřená na vyrovnávání svalové nerovnováhy – viz. skupina A

	<ul style="list-style-type: none">▪ vyrovnávání funkční adaptability pohybového, srdečně-cévního a dýchacího systému▪ rozvíjení pohybové a prostorové koordinace, rovnovážných postojů▪ sluchové, zrakové a taktilní vnímání rytmu▪ orientace v prostoru▪ zraková lokalizace ▪ pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení
--	---

A Oslabení podpůrně pohybového systému

A1 poruchy funkce svalových skupin

A2 poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení

A3 poruchy páteře – vybočení páteře do strany

A4 poruchy stavby dolních končetin

B oslabení vnitřních orgánů

B1 oslabení oběhového a dýchacího systému

B2 oslabení endokrinního systému

B3 Obezita

B4 oslabení vnitřních orgánů

C Oslabení smyslových a nervových funkcí

C1 Oslabení zraku

C2 Oslabení sluchu

C3 Neuropsychická onemocnění

1. stupeň, 2. období

4. – 6. ročník Zdravotní tělesná výchova	
Očekávané výstupy školy	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat základní techniku speciálních cvičení; korigovat techniku cvičení podle pokynů učitele 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ soubor speciálních cvičení podle typu oslabení ▪ spolupráce při cvičení s učitelem
	<p><u>A Oslabení podpůrně pohybového systému</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ cvičení zaměřená na správné držení hlavy, pletence ramenního, postavení pánve, protažení šijových, prsních, bederních svalů a vzpřimovačů páteře, zkrácených ohybačů kyčle a svalstva na zadní straně stehen ▪ zlepšení fyziologického rozsahu pletence ramenního, kolenního, kyčelního a hlezenního kloubu a páteře ve všech směrech ▪ posílení oslabených svalů šijových, mezilopatkových, břišních, hýžd'ových, stehenních, lýtkových a vzpřimovačů trupu <p><u>B oslabení vnitřních orgánů</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ cvičení zaměřená na protažení a posílení svalstva – viz. skupina A ▪ rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů ▪ zlepšení hrudního a bráničního dýchání při větší zátěži ▪ koordinace srdečního, dýchacího a pohybového rytmu ▪ rovnovážná a koordinační cvičení <p><u>C Oslabení smyslových a nervových funkcí</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ cvičení zaměřená na vyrovnávání svalové nerovnováhy – viz. skupina A ▪ vyrovnávání funkční adaptability pohybového, srdečně-cévního a dýchacího systému ▪ rozvíjení pohybové a prostorové koordinace, rovnovážných postojů ▪ sluchový, zrakový a taktilní vnímání rytmu ▪ orientace v prostoru ▪ zraková lokalizace <ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení

A Oslabení podpůrně pohybového systému

A1 poruchy funkce svalových skupin

A2 poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení

A3 poruchy páteře – vybočení páteře do strany

A4 poruchy stavby dolních končetin

B oslabení vnitřních orgánů

B1 oslabení oběhového a dýchacího systému

B2 oslabení endokrinního systému

B3 Obezita

B4 oslabení vnitřních orgánů

C Oslabení smyslových a nervových funkcí

C1 Oslabení zraku

C2 Oslabení sluchu

C3 Neuropsychická onemocnění

2. stupeň

7. – 10. ročník Zdravotní tělesná výchova	
Očekávané výstupy školy	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> ▪ mít odpovídající vytrvalost při korekci zdravotního oslabení 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní termíny osvojovaných činností ▪ prevence a korekce oslabení ▪ denní režim z pohledu zdravotního oslabení ▪ soustředění na cvičení ▪ nevhodná cvičení a činnosti ▪ pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zařazovat do svého pohybového režimu speciální kompenzační cvičení související s vlastním oslabením, snažit se o jejich optimální provedení 	<p><u>A Oslabení podpůrně pohybového systému</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ cvičení zaměřená na správné držení hlavy, pletence ramenního, postavení pánve, protažení šíjových, prsních, bederních svalů a vzpřimovačů páteře, zkrácených ohybačů kyčle a svalstva na zadní straně stehen ▪ zlepšení fyziologického rozsahu pletence ramenního, kolenního, kyčelního a hlezenního kloubu a páteře ve všech směrech ▪ posílení oslabených svalů šíjových, mezilopatkových, břišních, hýžd'ových, stehenních, lýtkových a vzpřimovačů trupu <p><u>B oslabení vnitřních orgánů</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ cvičení zaměřená na protažení a posílení svalstva – viz. skupina A ▪ rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů ▪ zlepšení hrudního a bráničního dýchání při větší zátěži ▪ koordinace srdečního, dýchacího a pohybového rytmu ▪ rovnovážná a koordinační cvičení <p><u>C Oslabení smyslových a nervových funkcí</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ cvičení zaměřená na vyrovnávání svalové nerovnováhy – viz. skupina A ▪ vyrovnávání funkční adaptability pohybového, srdečně-cévního a dýchacího systému ▪ rozvíjení pohybové a prostorové koordinace, rovnovážných postojů ▪ sluchový, zrakový a taktilní vnímání rytmu ▪ orientace v prostoru ▪ zraková lokalizace

	▪ pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení

A Oslabení podpůrně pohybového systému

- A1 poruchy funkce svalových skupin
- A2 poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení
- A3 poruchy páteře – vybočení páteře do strany
- A4 poruchy stavby dolních končetin

B oslabení vnitřních orgánů

- B1 oslabení oběhového a dýchacího systému
- B2 oslabení endokrinního systému
- B3 Obezita
- B4 oslabení vnitřních orgánů

C Oslabení smyslových a nervových funkcí

- C1 Oslabení zraku
- C2 Oslabení sluchu
- C3 Neuropsychická onemocnění

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

5. 12 Vyučovací předmět Pracovní a výtvarná výchova

5.12.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Pracovní a výtvarná výchova

Vyučovací předmět Pracovní a výtvarná výchova je vyučován ve všech ročnících 1. a 2. stupně:

1. – 3. ročník	4 hodiny týdně
4. – 6. ročník	5 hodin týdně
7. – 8. ročník	6+1 hodin týdně
9. – 10. ročník	7+1 hodin týdně

Ke spojení pracovní a výtvarné výchovy v jeden předmět nás vedla dlouhodobá zkušenost, že při práci na výrobku se zpravidla užívá více technik, a to jak z oblasti pracovní, tak i z oblasti esteticko-výchovné.

Hlavním cílem je nácvik úkonů souvisejících se sebeobsluhou. Další úkoly vedou k utváření základních manuálních dovedností, žákům se tak lépe zapojuje do běžného života.

Důležitým cílem je rozvíjet u žáků estetické citění a jejich tvořivost. Žáci se učí pojmenovávat materiál, pomůcky, hodnotit výsledky činnosti, zlepšovat hrubou i jemnou motoriku, rozvíjet smyslové vnímání, představivost, vytvářet pracovní dovednosti a návyky, učí se správně organizovat svou práci, udržovat pořádek na pracovišti a dbát na dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci.

Osvojení základních vědomostí a dovedností v jednotlivých ročnících bude hodnoceno slovně prostřednictvím učiva, kterým žák dosáhne školních výstupů v míře odpovídající jeho individuálním možnostem a schopnostem.

Do předmětu bylo integrováno průřezové téma Environmentální výchova. Výuka je realizována v dílně, keramické dílně, výtvarném ateliéru, cvičné kuchyni, na školním pozemku, ve skleníku a ve třídě. Výběr a realizace jednotlivých tematických okruhů závisí na podmínkách a možnostech školy a schopnostech žáků.

Pracovní činnosti obsahují tyto tematické okruhy:

1. stupeň

- *Sebeobsluha*
- *Práce s drobným materiálem*
- *Práce montážní a demontážní*
- *Pěstitelské práce*
- *Práce v domácnosti*

2. stupeň

- *Práce s technickým materiálem*
- *Práce montážní a demontážní*
- *Pěstitelské práce*
- *Práce v domácnosti*

Výtvarná výchova na 1. a 2. stupni se člení do těchto okruhů:

- *Výtvarné osvojování skutečnosti*
- *Dekorativní a prostorové práce*
- *Výtvarné umění a životní prostředí*

Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Pracovní a výtvarná výchova směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zvládnutí úkonů souvisejících se sebeobsluhou
- rozvoji motoriky, získání základních manuálních zručností a vytváření pracovních dovedností a návyků
- překonávání obtíží a dokončování pracovních úkolů
- práci v kolektivu a odpovědnosti za své i společné výsledky práce
- osvojení dovedností k praktickému užívání a zacházení s předměty denní potřeby, vhodně zvolenými nástroji, pomůckami a drobným nářadím
- porozumění zadaným jednoduchým pracovním postupům
- poznání pracovních činností, které napomáhají k využití volného času
- dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci
- využívání s rozvíjením tvořivých schopností a dovedností
- rozvíjení pozitivního vztahu k umění a jeho vnímání
- rozvíjení estetického cítění a vnímání prostředí
- poznávání národní kultury, její duchovní hodnoty a vědomí ji chránit

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních schopností

- realizuje vlastní nápady
- získané zkušenosti, dovednosti využívá v procesu učení a v praktickém životě

Učitel

- podněcuje fantazii a tvořivost žáků
- vhodně motivuje příklady ze života
- orientuje se na učení pro život

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních schopností

- využívá získané vědomosti a dovednosti k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k sebehodnocení a hodnocení jiných

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních schopností

- rozlišuje, zda mluví se svým vrstevníkem nebo dospělým a přizpůsobí k tomu svou mluvu
- navazuje v kolektivu nové kontakty

- odpoví na otázky jednoslovně nebo celou větou

Učitel

- podporuje dialog mezi učitelem a žákem
- zapojuje žáky do organizování školních akcí a projektů
- vede žáky k samostatnému projevu

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních schopností

- v případě potřeby požádá o pomoc nebo ji poskytne
- z nabídky úkolů si vybere takové, které dovede splnit sám nebo s pomocí

Učitel

- motivuje žáka ke vzájemné pomoci při učení
- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují

Kompetence občanské

Žák dle svých individuálních schopností

- vyhýbá se známým nebezpečím, řídí se radami a doporučeními dospělých

Učitel

- organizuje pro žáky exkurze

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních schopností

- plní si povinnosti
- utváří si pracovní návyky v samostatné i skupinové činnosti
- osvojuje si a dodržuje bezpečnostní pravidla při pracovní činnosti
- poznává různé obory lidské činnosti, jejich výsledky a význam pro ostatní lidi

Učitel

- osobním příkladem vytváří u žáků představu o správném přístupu k práci
- soustavně buduje základní pracovní dovednosti a návyky
- vytváří výrobky k uplatnění v každodenním životě, a tak žáky motivuje k přesné a pečlivé práci
- vede žáky k volbě vhodných pomůcek, sestavení pracovních postupů
- žáky vede k dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární ochraně a hygieně
- vede žáka k práci ve skupinách i individuálně
- podněcuje žáka k práci v zájmových kroužcích
- uplatňuje cílený proces integrace do běžného života

5.12.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pracovní a výtvarná výchova

1. stupeň, 1. období

1. stupeň, 1. období – Pracovní výchova	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Sebeobsluha	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osobní hygiena ▪ používání WC ▪ umývání rukou ▪ používání kapesníku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládnout oblékání a svlékání oděvu, skládání a uložení oděvu, obouvání 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ oblékání a svlékání oděvu ▪ skládání a uložení oděvu ▪ obouvání
<ul style="list-style-type: none"> ▪ udržovat pořádek ve svých věcech i svém okolí 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ péče o osobní věci ▪ uklízení a ukládání osobních věcí ▪ běžná údržba oděvů a obuvi
Práce s drobným materiálem	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ třídít různé druhy drobného materiálu podle velikosti, tvaru, barev 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pracovní pomůcky a nástroje (pojmenování, funkce a využití) ▪ třídění dvou(tří) odlišných předmětů podle různých kritérií
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami ▪ vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ▪ pracovat podle slovního návodu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ organizace práce (postupy práce) ▪ práce s papírem: <ul style="list-style-type: none"> ○ mačkání, trhání, vytrhávání, překládání, lepení, stříhání ○ mozaika ○ jednoduché prostorové práce ▪ práce s přírodninami ▪ práce s textilem ▪ modelování ▪ jednoduché techniky ▪ netradiční techniky (např. korálky) ▪ lidové zvyky, řemesla, tradice
Práce montážní a demontážní	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stavění z kostek (např. komíny, domy) ▪ skládání a ukládání kostek ▪ sestavování jednoduchých modelů ▪ využití plošných a prostorových stavebnic
Pěstitelské práce	

<ul style="list-style-type: none"> ▪ provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pozorování přírody v ročních obdobích
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pečovat o nenáročné rostliny v bytě i na zahradě 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základy péče o pokojové rostliny ▪ pěstování rostlin na zahradě
<ul style="list-style-type: none"> ▪ používat lehké zahradní náčiní 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní zahradní náčiní (pojmenování, funkce) a jeho použití ▪ základy bezpečnosti při práci
Práce v domácnosti	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ upravit stůl pro jednoduché stolování 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stolování: jednoduchá úprava stolu
<ul style="list-style-type: none"> ▪ připravit jednoduchý pokrm 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ práce s drobným kuchyňským náčiním ▪ bezpečnost při zacházení s kuchyňskými pomůckami ▪ příprava jednoduchého pokrmu
<ul style="list-style-type: none"> ▪ chovat se vhodně při stolování 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pravidla správného stolování
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se v základním vybavení kuchyně 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní vybavení kuchyně
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat drobné úklidové práce 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ drobné úklidové práce (např. utírání nádobí, utírání prachu, zametání, úklid pracovního místa)

1. stupeň, 2. období – Pracovní výchova	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Sebeobsluha	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pečovat o své tělo, svůj zevnějšek i své osobní věci 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osobní hygiena ▪ péče o osobní věci
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat běžnou údržbu oděvu i obuvi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ běžná údržba oděvu a obuvi (ukládání, čištění) ▪ zapínání knoflíku
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržovat zásady účelného oblékání 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vhodný výběr oděvu a obuvi
Práce s drobným materiálem	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pracovat podle předlohy a vytvářet přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z drobných materiálů ▪ využívat při tvořivých činnostech vlastní fantazii i prvky lidových tradic ▪ volit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pracovní pomůcky a nástroje (funkce a využití) ▪ organizace práce (postupy práce) ▪ práce s papírem ▪ práce s přírodninami ▪ práce s textilem ▪ modelování ▪ netradiční techniky ▪ lidové zvyky, řemesla, tradice
<ul style="list-style-type: none"> ▪ udržovat pořádek na pracovním místě; dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pořádek na pracovním místě ▪ zásady hygieny a bezpečnosti práce
Práce montážní a demontážní	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ provádět při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ skládání stavebnic, montáž a demontáž jednoduchých předmětů
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pracovat podle slovního návodu, předlohy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ práce podle návodu
<ul style="list-style-type: none"> ▪ spojovat a rozpojovat různé jednoduché předměty 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ šroubování, spojování a rozkládání prvků stavebnic
<ul style="list-style-type: none"> ▪ udržovat pořádek na svém pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pořádek na pracovním místě ▪ zásady hygieny a bezpečnosti práce
Pěstitelské práce	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní podmínky pro pěstování rostlin
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ošetřovat a pěstovat nenáročné pokojové i venkovní rostliny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ošetřování a pěstování nenáročných pokojových a venkovních rostlin

▪ volit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	▪ zahradní náčiní a jeho použití
▪ vědět o léčivkách i jedovatých rostlinách	▪ léčivé a jedovaté rostliny
▪ dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci s rostlinami na zahradě	▪ zásady hygieny a bezpečnosti práce
Práce v domácnosti	
▪ znát základní vybavení kuchyně	▪ základní vybavení kuchyně
▪ připravit jednoduché pohoštění	▪ příprava jednoduchého pokrmu, základy vaření
▪ uplatňovat zásady správné výživy	▪ základní potraviny (výběr, nákup, uložení, skladování)
▪ dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování při stolování	▪ pravidla společenského chování a správného stolování
▪ zvládat práci s jednoduchými kuchyňskými nástroji	▪ práce s drobným kuchyňským náčiním
▪ vědět, jakým způsobem udržovat pořádek v bytě, ve třídě	▪ drobné úklidové práce (např. utírání prachu, mytí nádobí, podlahy, vysávání)
▪ udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce v domácnosti	▪ bezpečnost při zacházení s kuchyňskými nástroji a pomůckami a bezpečnost práce a základy hygieny

Průřezové téma: Environmentální výchova

Tematický okruh: **Základní podmínky života**

Obsah: Voda, půda. Významný zdroj výživy pro rostliny.

2. stupeň

2. stupeň – Pracovní výchova	
Očekávané výstupy školy	Učivo
Práce s technickými materiály	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišovat různé druhy materiálů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ práce s různým materiálem (např. dřevo, kov, plasty, drát, plech, sklo...)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ získat základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ druhy materiálů, jejich vlastnosti a užití
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvolit vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ volba vhodného pracovního postupu ▪ řemesla a tradice ▪ řemeslné dílny
<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientovat se v jednoduchých pracovních postupech a návodech 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jednoduché pracovní operace a postupy základních dovedností ručních prací (např. přišívání knoflíků, jednoduchá oprava oděvu)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vybrat a správně používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pracovní pomůcky, nářadí a nástroje
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zásady bezpečnosti při práci s nástroji a nářadím ▪ hygiena a organizace práce v hodinách pracovní výchovy
Práce montážní a demontážní	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ sestavit podle návodu, plánu jednoduchý model 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stavebnice ▪ sestavování modelů ▪ práce s návodem, předlohou
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládnout jednoduchou montáž a demontáž při práci se stavebnicemi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ montáž a demontáž stavebnic
<ul style="list-style-type: none"> ▪ provádět údržbu jednoduchých předmětů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ údržba jednoduchých předmětů
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečností předpisy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ bezpečnost práce a základní hygienické zásady
Pěstitelské práce	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ volit vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní podmínky pro pěstování
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pěstovat a ošetřovat květiny v interiéru a využívat je k výzdobě 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pěstování vybraných okrasných květin – využití květin v interiéru (aranžování a jednoduchá vazba květin)

<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát hlavní zásady pěstování zeleniny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pěstování vybraných druhů zeleniny (skladování a konzervování)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ používat vhodné pracovní pomůcky při práci na zahradě 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vhodné pracovní pomůcky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ znát běžné druhy ovoce 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pěstování ovoce, druhy ovoce (skladování a konzervování)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ seznámit se s běžnými léčivými rostlinami a znát nebezpečí jedovatých rostlin 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ léčivé rostliny, pěstování vybraných rostlin, léčivé účinky rostlin, jedovaté rostliny, alergie
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vědět o způsobu chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu ▪ hygiena a bezpečnost chovu ▪ kontakt se zvířaty
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce na zahradě 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ bezpečnost práce a základní hygienické zásady
Práce v domácnosti	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ údržba a úklid v domácnosti
<ul style="list-style-type: none"> ▪ používat vhodné prostředky při práci v domácnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ úklidové a čisticí prostředky, bezpečnost při styku s čistícími prostředky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ používat základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhovat spotřebiče 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní vybavení kuchyně, bezpečnost a hygiena provozu, udržování pořádku a čistoty ▪ elektrospotřebiče (manipulace, funkce, užití)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ připravit pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ příprava pokrmů, úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů ▪ zásady zdravé výživy ▪ zahraniční kuchyně, netradiční formy přípravy pokrmů
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržovat základní principy stolování a obsluhy u stolu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ úprava stolu a stolování, jednoduché prostírání ▪ chování u stolu ▪ zdobné prvky a květiny na stole, prostírání při slavnostních příležitostech
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržovat základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při zacházení s elektrospotřebiči a používanými prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ elektrické spotřebiče (ochrana, údržba) ▪ bezpečnost provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem, první pomoc ▪ bezpečnost práce a základní hygienické zásady

Průřezové téma: Environmentální výchova

Tematický okruh: **Základní podmínky života**

Obsah: Voda, půda, ovzduší – základní podmínky pro život na Zemi.

1. stupeň, 1. období

1. stupeň, 1. období – Výtvarná výchova	
Očekávané výstupy školy	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny při výtvarné výchově 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zásady bezpečnosti, hygieny a organizace práce v hodinách výtvarné výchovy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvládnout nejzákladnější dovednosti pro vlastní tvorbu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ grafomotorika ▪ nácvik správného úchopu ▪ rozpoznat, pojmenovat, ukázat pomůcky a materiály např. štětec, výkres, tužka (fix, pastelka), nůžky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozpoznávat, pojmenovat a porovnat s dopomocí učitele barvy, tvary, objekty na příkladech z běžného života a ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatní ▪ uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ barvy, tvary, linie ▪ základní barvy ▪ míchání barev ▪ práce se stavebnicemi ▪ manipulace s drobným materiálem ▪ práce s papírem <ul style="list-style-type: none"> ○ mačkání ○ trhání ○ vytrhávání ○ lepení ▪ malba <ul style="list-style-type: none"> ○ prstové, vodové, temperové barvy ○ základní barvy ○ míchání barev ▪ kresba <ul style="list-style-type: none"> ○ pastelky ○ voskovými pastely ○ křídami ▪ modelování <ul style="list-style-type: none"> ○ z plastelíny ○ z keramické hlíny ○ z těsta ○ z moduritu ▪ netradiční výtvarné techniky ▪ využívání prvků lidových tradic ▪ cvičení jemné a hrubé motoriky ▪ rozvíjení citu pro prostor ▪ rozvíjení smyslu pro výtvarný rytmus ▪ pozorování přírody i svého okolí, malba, kresba v přírodě ▪ vyhledávání a dotváření přírodnin ▪ vyjadřování vlastních prožitků kresbou, malbou ▪ ilustrace říkadel a pohádek

	▪ prezentace výsledků (ve třídě, ve škole, pro veřejnost)▪ účast na výtvarných soutěžích▪ seznamování s ukázkami ilustrací v dětské literatuře

1. stupeň, 2. období

1. stupeň, 2. období – Výtvarná výchova	
Očekávané výstupy školy	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny při výtvarné výchově 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zásady bezpečnosti, hygieny a organizace práce v hodinách výtvarné výchovy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišovat, porovnávat, třídit a pojmenovat linie, barvy, tvary, objekty, a uplatnit je podle svých schopností při vlastní tvorbě 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ grafomotorika ▪ rozpoznat, pojmenovat, ukázat pomůcky a materiály, např. temperové a vodové barvy ▪ barvy, tvary, linie ▪ dekorativní členění plochy ▪ práce se stavebnicemi ▪ manipulace s drobným materiálem
<ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu ▪ při tvorbě vycházet ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie ▪ vyjádřit pocit z vnímání vlastní tvůrčí činnosti (mimoslovně, graficky) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zdokonalování technik z 1. období ▪ malba <ul style="list-style-type: none"> ○ temperové, vodové, prstové barvy ○ míchání a ředění barev ○ barevné skvrny ○ kombinované techniky ▪ kresba vycházející z geometrických tvarů <ul style="list-style-type: none"> ○ kruh např. sluníčko ○ čtverec např. domeček ○ obdélník např. vlak ▪ kresba lidské postavy ▪ schematické kresba zvířat ▪ modelování složitějších tvarů <ul style="list-style-type: none"> ○ z plastelíny ○ z keramické hlíny ○ z těsta ○ z moduritu ▪ vykrajování formiček, modelování pomocí špachtlí a dřívěk ▪ netradiční výtvarné techniky <ul style="list-style-type: none"> ○ kombinace materiálů a technik ○ koláž ○ kaširování ▪ jednoduché grafické techniky ▪ pozorování přírody i svého okolí, malba, kresba v přírodě ▪ vyhledávání a dotváření přírodnin, rozvíjení fantazie ▪ vyjadřování vlastních prožitků kresbou, malbou ▪ skupinové prostorové práce ▪ prezentace výsledků (ve třídě, ve škole, pro veřejnost)

- vlastní hodnocení práce
- účast na výtvarných soutěžích

2. stupeň

2. stupeň – Výtvarná výchova	
Očekávané výstupy školy	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny při výtvarné výchově 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zásady bezpečnosti, hygieny a organizace práce v hodinách výtvarné výchovy
<ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňovat základní dovednosti při realizaci a prezentaci vlastní tvorby ▪ uplatňovat linie, barvy, tvary a objekty v ploše i v prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívat jejich vlastnosti a vztahy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zdokonalení technik z předešlých období ▪ práce s papírem <ul style="list-style-type: none"> ○ stříhání ○ překládání ○ koláž ▪ malba <ul style="list-style-type: none"> ○ temperové, vodové ○ míchání a ředění barev ○ barevné skvrny ○ rozlišování stínů ○ kombinované techniky ▪ kresba vycházející z geometrických tvarů <ul style="list-style-type: none"> ○ ovál např. velikonoční vajíčko ○ čtverec např. ubrus ○ kruh např. ovoce ○ obdélník např. pohlednice ▪ modelování složitějších tvarů – jednoduché prostorové práce <ul style="list-style-type: none"> ○ plastelína ○ keramická hlína ○ těsto ○ modurit
<ul style="list-style-type: none"> ▪ při vlastní tvorbě vycházet ze svých vlastních zkušeností a představ ▪ hledat a zvolit pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy s dopomocí učitele 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ námětové práce ▪ volné zobrazování skutečnosti ▪ spontánní kresba a malba ▪ vyjadřování vlastních pocitů kresbou a malbou ▪ lidová tvorba ▪ vztah k lidovému umění ▪ vytváření vztahu k životnímu prostředí ▪ dekorativní práce ▪ prostorové práce ▪ kombinace výtvarných technik ▪ netradiční výtvarné techniky ▪ prezentace výsledků (ve třídě, ve škole, pro veřejnost) ▪ účast na výtvarných soutěžích ▪ návštěva výstavy výtvarného umění ▪ seznámení s ilustrátory dětských knížek

Průřezové téma: Mediální výchova

Tematický okruh: **Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality**

Obsah: Výtvarné ztvárnění divadelního představení.

6. Charakteristika ŠVP (díl II)

6.1 Zaměření školy

Škola je zaměřena na vzdělávání žáků, u kterých byly speciální vzdělávací potřeby zjištěny na základě speciálně pedagogického a psychologického vyšetření školským poradenským zařízením a jejich rozsah a závažnost je důvodem k zařazení těchto žáků do režimu speciálního vzdělávání.

ŠVP **Mozaika poznání (díl II)** vychází z II. dílu RVP pro ZŠS – vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami.

Tato část školního vzdělávacího programu je vypracována pro žáky s těžkým mentálním postižením, poruchami autistického spektra a pro žáky s více vadami. Žáci s hlubokým mentálním postižením jsou vzděláváni v souladu s tímto dílem školního vzdělávacího programu, které probíhá podle § 42 zákona č. 561/2004 Sb.

Cílem II. dílu školního vzdělávacího programu je vybavit žáky základními vědomostmi, dovednostmi a návyky, potřebnými k orientaci ve svém nejbližším okolí. U takto postižených žáků nejvíce záleží na rozvoji komunikačních dovedností (jak verbálních, tak i nonverbálních), základů sebeobsluhy a dosažení maximální možné míry samostatnosti. Žáky vedeme ke kladnému vztahu k přírodě a k okolí, k jejímu poznávání a získání základního povědomí o okolním životním prostředí. Při vzdělávání žáků využíváme nejrůznější podpůrná opatření. Jedná se především o využití speciálních metod, postupů, forem, prostředků vzdělávání, speciálních učebních pomůcek, učebnic a didaktických materiálů. Dále využíváme pedagogicko – psychologických služeb a služeb asistenta pedagoga.

Prioritou práce je individuální přístup ke každému žákovi a neméně důležitá je také vhodná motivace. Zaměření je především na podporu samostatnosti žáků v základních pracovních úkonech a v sebeobsluze (v nejširším slova smyslu), rozvíjení sociálního citění a komunikačních schopností. Jsou aplikovány prvky totální komunikace, která znamená komunikaci všemi možnými dostupnými prostředky s využitím prvků AAK. V neposlední řadě je kladen důraz na rozvíjení pohybových, hudebních a výtvarných aktivit.

Všechny výchovně vzdělávací činnosti jsou realizovány formou různých herních aktivit a činností, kterými se žákům otevírají cesty k osvojování nových poznatků.

6.2 Výchovné a vzdělávací strategie

<u>Kompetence k učení</u> Profil absolventa školy	Výchovně – vzdělávací strategie vedoucí k formování <u>kompetencí k učení</u>
<p>Žák dle svých individuálních schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> • je schopen porozumět jednoduchému pokynu a správně ho vykoná • napodobuje předvedené pohyby a činnosti • rozumí pojmům, znakům, symbolům a účelně je užívá • pozná a umí využít piktogramy zobrazující vlastní potřeby a přání • umí poznat a ukázat některá písmena velké tiskací abecedy • snaží se napodobit nebo obtáhnout předepsaný tvar • správně zachází s knihou, umí držet psací a výtvarné náčiní • umí manipulovat s pomůckami 	<ul style="list-style-type: none"> • volíme optimální vzdělávací cestu, tempo vzdělávání individuálně přizpůsobujeme schopnostem a dovednostem žáka • podporujeme zapamatování pojmů a symbolů podporujeme multisenzorický přístup a vícenásobné opakování • vhodnou motivací podporujeme zájem žáka o danou činnost • prostřednictvím přiřazování, třídění a praktickou manipulací nacvičujeme řešení konkrétních situací • uplatňujeme individuální přístup zohledňující úroveň žáka a jeho míru znevýhodnění • jednotlivé činnosti často obměňujeme, postupujeme po malých krocích, úkoly častěji opakujeme a procvičujeme • modelovým přístupem nacvičujeme chování a jednání žáka v konkrétní situaci • vytváříme příjemnou a tvůrčí atmosféru, která vede žáka k pocitu bezpečí a radosti z dosažených úspěchů • při výuce využíváme vhodné pomůcky, předměty, obrazový materiál, počítačovou techniku • klademe důraz na využití všech schopností a dovedností žáka v praktickém životě

<u>Kompetence k řešení problému</u> Profil absolventa školy	Výchovně – vzdělávací strategie vedoucí k formování <u>kompetencí k řešení problémů</u>
<p>Žák dle svých individuálních schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zkoumá svět a reaguje na podněty ze svého okolí • řeší známé situace na základě nápodoby či opakování • chápe a plní jednoduché příkazy • orientuje se ve svém nejbližším okolním prostředí • se na základě automatizace, vizualizace, 	<ul style="list-style-type: none"> • vhodnou motivací podporujeme zájem žáka o danou činnost • modelovým přístupem nacvičujeme chování a jednání žáka v různých situacích • používáme jednoduché pojmy k nácviku pochopení a plnění příkazů • navozujeme situace vedoucí k samostatnému řešení, ukazujeme postup řešení a poskytujeme přiměřenou pomoc

<p>strukturalizace a svých fyziologických potřeb orientuje v základním časovém schématu dne</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozeznává laskavý a přísný tón řeči • reaguje na potencionální nebezpečí 	<ul style="list-style-type: none"> • formou hry vytváříme u žáka představy o základních prostorových pojmech • vytváříme strukturovaný režim dne, využíváme různé rituály pro zahájení a ukončení činnosti, čímž podporujeme orientaci žáka v časovém režimu dne • vytváříme příjemnou a tvůrčí atmosféru, která vyvolává u žáka pocit bezpečí a přináší mu radost z dosažených úspěchů
---	--

<p><u>Kompetence komunikativní</u></p> <p>Profil absolventa školy</p>	<p>Výchovně – vzdělávací strategie vedoucí k formování <u>kompetencí komunikativních</u></p>
<p>Žák dle svých individuálních schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> • reaguje na jednoduché pokyny • dorozumívá se verbálními nebo neverbálními formami komunikace • vyjadřuje své prožitky, pocity a nálady • poznává blízké osoby a dorozumívá se s nimi • reaguje na pozdrav • vyjadřuje souhlas a nesouhlas • používá pomůcky pro alternativní komunikaci, obrázky, předměty, piktogramy 	<ul style="list-style-type: none"> • při každé činnosti vytváříme pro žáky vhodné podmínky ke komunikaci a poskytujeme jim správný řečový vzor • pro každého žáka nabízíme různé formy alternativní a augmentativní komunikace dle jeho individuálních potřeb, pravidelně zařazujeme na naší škole výuku znakové řeči a piktogramů • používáme jednoduché pojmy a znaky k nácviku pochopení a plnění jednoduchých pokynů • záměrně zařazujeme situace, které vedou ke spontánní komunikaci • využíváme dechová, fonační cvičení a hudebně pohybové hry k podpoře pozdravu, vyjádření souhlasu a nesouhlasu • dle individuálních potřeb žáků zařazujeme metodu bazální komunikace • pěstujeme u žáků schopnost naslouchat názorům jiných a respektovat je • zapojujeme žáky do třídních i školních akcí • formou projektového vyučování se snažíme o integraci našich žáků do intaktní společnosti (návštěva kulturních akcí, spolupráce na společných projektech se základními školami)

<u>Kompetence sociální a personální</u> Profil absolventa školy	Výchovně – vzdělávací strategie vedoucí k formování <u>kompetencí sociálních a personálních</u>
<p>Žák dle svých individuálních schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si svoji osobu prostřednictvím svého těla • zná členy své rodiny a osoby ze svého nejbližšího okolí • navazuje kontakt a adekvátně se dorozumívá s okolím • spolupracuje se svými učiteli a spolužáky • chová se zdrženlivě k neznámým osobám 	<ul style="list-style-type: none"> • využitím smyslové stimulace rozvíjíme vnímání těla • prostřednictvím obrazového materiálu či sledováním v zrcadle posilujeme rozeznávání podoby blízkých osob • modelovým přístupem nacvičujeme různé skupinové aktivity • cíleně nacvičujeme sociální komunikaci (pozdrav, oslovení, prosba, poděkování) na verbální úrovni nebo prostřednictvím znaků do řeči • využíváme všech příležitostí k procvičování naučených sociálních dovedností • snažíme se vhodnou formou vytvářet základy zdrženlivého chování vůči cizím osobám a zmírnit familiérnost v chování žáka • podporujeme vnímání potřeb druhých dětí, popř. význam vzájemné pomoci • individualizovaným přístupem a jednáním se žákem zajišťujeme atmosféru jistoty a bezpečí jako základ pro vytváření vztahu mezi učiteli a spolužáky

<u>Kompetence pracovní</u> Profil absolventa školy	Výchovně – vzdělávací strategie vedoucí k formování <u>kompetencí pracovních</u>
<p>Žák dle svých individuálních schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá nejjednodušší úkony • sebeobsluhy a základy osobní hygieny • rozeznává předměty denní potřeby a dokáže je použít • rozlišuje, porovnává a třídí věci, které ho obklopují, především ty, které denně používá • seznamuje se s různými pracovními technikami a některé používá k vlastní seberealizaci • zapojuje se do jednoduchých praktických činností, které je schopen zvládnout 	<ul style="list-style-type: none"> • při všech činnostech žáky seznamujeme formou hry s pravidly bezpečnosti a případnými následky jejich porušení • navozujeme a rozvíjíme u žáka různé úchopy a schopnost manipulace s předměty • důsledně dbáme na dodržování pravidel a zásad bezpečnosti a hygieny práce • pravidelně zařazujeme nácvik a procvičování hygienických návyků, základy stolování • praktickým nácvikem sebeobsluhy podporujeme u žáků jejich samostatnost a soběstačnost • při pracovních činnostech se zaměřujeme na rozvoj hrubé a jemné motoriky • vytváříme žákům prostor pro seberealizaci (výstava jejich prací, kladné zhodnocení jejich

	<p>úsilí)</p> <ul style="list-style-type: none">• modelovým přístupem zapojujeme žáka do jednoduchých pracovních činností souvisejících s režimem dne• demonstrujeme žákům různé pracovní činnosti
--	---

6.3 Vzdělávání žáků s kombinací postižení

Pro vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami je upraven vzdělávací obsah ŠVP podle potřeb a možností žáků.

V učebních osnovách jednotlivých předmětů je učivo pro tyto žáky vyznačeno odlišným typem písma.

V odůvodněných případech vypracovává třídní učitel pro žáka IVP.

Vyučující stanoví náplň vzdělávání s ohledem na možnosti a schopnosti žáka podle Školního vzdělávacího programu Mozaika (díl II), který je v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní školu speciální – vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami.

Dále jsou zařazeny předměty speciálně pedagogické péče, kam jsou zařazeny prvky orofaciální stimulace, metody snoezelen s činnostmi v rámci konceptu bazální stimulace, AAK a canisterapie.

Obsah předmětů speciálně pedagogické péče je v rámci disponibilní časové dotace v počtu 2 hodiny týdně využíván také ostatními žáky.

Při diagnostice a posuzování výchovně vzdělávacích možností žáka se spolupracuje se speciálně pedagogickým centrem, a to se souhlasem zákonného zástupce.

7 Učební plán (díl II)

7.1 Tabulace učebního plánu

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník										Minimální časová dotace	
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.		
Člověk a komunikace	Rozumová výchova	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50
Člověk a jeho svět	Smyslová výchova	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
Člověk a svět práce	Pracovní a výtvarné činnosti	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30
Člověk a zdraví	Pohybová výchova	4	4	4	6	7	7	6	6	8	8	8	60
Předměty speciálně pedagogické péče		1 D	1 D	1 D	1 D	2 D	2 D	3 D	3 D	3 D	3 D	3 D	20
Týdenní časová dotace		18	18	18	20	22	22	22	22	24	24	24	210

7.2 Poznámky k učebnímu plánu

V učebním plánu je dodržena minimální časová dotace pro jednotlivé vzdělávací oblasti a maximální dotace stanovená pro jednotlivé ročníky není překročena.

V učebním plánu jsou dva integrované předměty, které obsahují všechny tematické okruhy vždy dvou vzdělávacích oborů a hodinová dotace je součtem hodin určených pro jednotlivé vzdělávací obory.

Vyučovací předmět Rozumová výchova vznikl spojením obsahů dvou vzdělávacích oborů – Rozumová výchova a Řečová výchova ze vzdělávací oblasti Člověk a komunikace.

Vyučovací předmět Pracovní a výtvarné činnosti vznikl spojením obsahů dvou vzdělávacích oborů – Pracovní výchovy ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce a Výtvarné výchovy ze vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Disponibilní časová dotace v počtu 2 hodin týdně pro každý ročník je využita k zařazení Předmětů speciálně pedagogické péče, které zahrnují prvky orofaciální stimulace, prvky metody snoezelen s činnostmi v rámci konceptu bazální stimulace, prvky AAK a canisterapie.

Učivo Předmětů speciálně pedagogické péče je označeno odlišným typem písma, tzn., že je především určeno žákům se souběžným postižením více vadami, ale bude pravidelně zařazováno i do vzdělávání ostatním žákům v rámci disponibilní časové dotace.

Výuka probíhá formou vyučovacích bloků, ve kterých je sdruženo více předmětů v poměru, který odpovídá časové dotaci předmětů pro jednotlivé ročníky.

Režim dne obsahuje pravidelné střídání výuky a odpočinku či hry. Některé činnosti probíhají ve skupině a některé jako individuální výuka.

Zkratky předmětů pro použití ve školní dokumentaci:

Rozumová výchova	RV
Smyslová výchova	SV
Hudební výchova	HV
Pracovní a výtvarné činnosti	PVČ
Pohybová výchova	PV
Předměty speciálně pedagogické péče	PSPP

8 Učební osnovy (díl II)

Vzdělávací oblast Člověk a komunikace

8.1 Vyučovací předmět Rozumová výchova

8.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Rozumová výchova

Vyučovací předmět Rozumová výchova je vyučován jako samostatný předmět ve všech ročnících:

1.- 10. ročník 5 hodin týdně

Vyučovací předmět Rozumová výchova je integrovaný předmět, který vznikl spojením obsahů dvou vzdělávacích oborů – Rozumová výchova a Řečová výchova ze vzdělávací oblasti Člověk a komunikace.

Tematické okruhy Rozumové výchovy jsou:

- rozvíjení poznávacích schopností
- rozvíjení logického myšlení a paměti
- rozvíjení grafických schopností

Tyto součásti Rozumové výchovy mohou u některých žáků vyústit v osvojení základů čtení. (případně sociálního čtení), základů psaní (zpravidla tzv. genetického psaní) a k rozvíjení základů orientace v kvantitativních vztazích.

Rozumovou výchovou a speciálně pedagogickou péčí je možné dovést žáky k osvojení takové úrovně sociálních, komunikačních a dalších dovedností, jenž jim umožní určitou míru orientace v okolním prostředí, komunikace s ostatními lidmi, soběstačnosti a nezávislosti na péči dalších osob v nezákladnějších každodenních činnostech.

Řečová výchova slouží k rozvoji sociálních, komunikačních a dalších dovedností, které umožní žákům určitou míru orientace v okolním prostředí, komunikaci s ostatními lidmi, a především nezávislost na péči dalších osob v nezákladnějších každodenních činnostech. Rozvoj a péče o komunikační dovednosti se prolíná všemi předměty a činnostmi.

Výuka probíhá v kmenových třídách, v herně, přirozeném přírodním prostředí a v ateliérech. Osvojení základních vědomostí a dovedností v jednotlivých ročnících bude hodnoceno slovně prostřednictvím učiva, kterým žák dosáhne školních výstupů v míře odpovídající jeho individuálním možnostem a schopnostem.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Rozumová výchova směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení rozumových schopností na optimální možnou úroveň
- uplatňování základních hygienických a sebeobslužných dovedností a rozvíjení samostatnosti při každodenních činnostech
- osvojení základů orientace
- rozvíjení poznávacích schopností
- dorozumívání v běžných komunikačních situacích, ke sdělování názorů
- rozvoji myšlení a vyjadřování, k rozšiřování aktivní i pasivní slovní zásoby

- rozvíjení řečových schopností a osvojení komunikačních dovedností za použití netradičních metod komunikace (piktogramy, česká znaková řeč)

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních schopností

- pracuje soustředěně na zadaném úkolu ve vlastním pracovním tempu
- osvojené postupy a dovednosti aplikuje v praktickém životě
- soustředěně naslouchá čtenému textu a mluvenému projevu

Učitel

- pracovní tempo individuálně přizpůsobuje schopnostem a dovednostem žáka
- vzdělávací cestou postupuje po malých krocích, úkoly opakuje obměněnou činností
- postupy a dovednosti žáka aplikuje v praktickém životě
- předčítáním pohádek a příběhů povzbuzuje a rozvíjí u žáků schopnost naslouchat

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních schopností

- si osvojuje správné vzorce chování a jednání prostřednictvím her a dramatizace
- by měl být schopen porozumět základním slovním požadavkům a adekvátně na ně reagovat

Učitel

- prostřednictvím dramatizace žákům vštěpuje správné vzorce chování a jednání
- formou hry předkládá a vysvětluje žákům obsah pojmu

Kompetence komunikativní

Žák dle individuálních schopností

- je schopen vyjádřit svá přání, potřeby a pocity užitím AAK
- aktivně využívá osvojené formy komunikace

Učitel

- respektuje osobnost žáka a podporuje jeho schopnost vyjádřit svá přání a pocity některou s forem alternativní a augmentativní komunikace dle individuálních schopností žáka
- dramatizací a hrou rozvíjí a obohacuje aktivní i pasivní slovní zásobu žáků

Kompetence sociální personální

Žák dle individuálních schopností

- pravidla společenského styku si osvojuje nácvikem modelových situací
- k uvědomění a poznání vlastního těla využívá obrázky, fotografie, video nahrávky, loutky, zrcadlo

Učitel

- prostřednictvím modelových situací připravuje žáky na zvládnání základních životních situací a pravidel společenského styku
- k přiblížení poznatků o vlastním těle předkládá žákům vhodný obrazový materiál a jiné didaktické pomůcky

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních schopností

- si osvojí pravidla bezpečnosti práce a uplatňuje je při vlastní manipulaci
- se učí jednoduché pracovní postupy a účelnou manipulaci s předměty denní potřeby nápodobou dle vzoru pedagoga

- zvládá jednoduché pracovní postupy

Učitel

- formou hry seznamuje žáky s pravidly bezpečnosti při manipulačních činnostech i případných následcích jejich porušení
- učí žáky pracovním postupům s předměty denní potřeby po malých krocích, názorným příkladem
- vybízí žáky k aktivitě formou hry

8.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Rozumová výchova

Rozumová výchova 1. – 10 ročník	
Školní výstupy	Učivo (činnosti)
Žák by podle svých schopností a možností měl:	
Rozvíjení poznávacích schopností	
<ul style="list-style-type: none"> vnímat různé podněty a reagovat na ně 	<ul style="list-style-type: none"> senzorická stimulace zaměřená na rozvoj všech smyslů – zrak, sluch, hmat, čich, chuť audiovizuální technika (TV zprávy, reklama, film) manipulace s technikou chápat rozdíl mezi pohádkou a reálným děním využití médií pro vlastní zábavu
<ul style="list-style-type: none"> pojmenovat části těla, případně na ně ukázat 	<ul style="list-style-type: none"> vnímání svého těla a jeho částí (bazální stimulace, polohy těla, vibrace) poznávání částí těla <ul style="list-style-type: none"> ukazování dle instrukcí na panence na sobě (před zrcadlem, bez zrcadla) na druhé osobě spontánní doteky jednotlivých částí těla ukazování a pojmenování částí těla před zrcadlem – s vedením ruky manipulace s obrázky – sestavování částí těla rozlišení pohlaví kluk – holka, pán – paní
<ul style="list-style-type: none"> reagovat na oslovení jménem, znát své jméno 	<ul style="list-style-type: none"> oslovování dítěte při každém přímém doteku doteky dítěte spojené s oslovením hry před zrcadlem (kde je? tady je) reakce na vlastní jméno procvičování pohotových reakcí na zavolání jménem při pohybových a dalších činnostech poznávat sebe sama na fotografii
<ul style="list-style-type: none"> poznat své spolužáky, učitele, podle schopností je oslovovat jménem 	<ul style="list-style-type: none"> vzdalování se od dítěte, hledání zrakového kontaktu ukazování na ostatní děti podle jména reakce na pokyny učitele využívající jména spolužáků a učitelů (podej, co, komu) vyhledávání a přiřazování fotografií hry vybízející k identifikaci spolužáků
<ul style="list-style-type: none"> znát členy své rodiny a blízké osoby 	<ul style="list-style-type: none"> manipulace s fotografiemi (máma, táta, teta) přiřazování obrázků znázorňujících blízké osoby k fotografiím pokus o pojmenování blízkých osob vztahy mezi lidmi rodina a sociální role
<ul style="list-style-type: none"> orientovat se ve vztazích k nejbližšímu prostředí, denním časovém rozvrhu, vnímat prostor 	<ul style="list-style-type: none"> vnímání prostoru – pohyb doplněný slovním komentářem, hmatovými vjemy jednotlivých předmětů

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>orientace ve škole, třídě, v nejbližším okolí</i> • manipulace s obrázky – přiřazování obrázků k jednotlivým předmětům • ukazování předmětů nacházejících se v daném prostoru podle instrukcí • přiřazování předmětů, obrázků k místu, pro něž jsou charakteristické (kartáček, mýdlo – koupelna) • poznávání a používání školních pomůcek • manipulace s předměty podle instrukcí s využitím předložek na, pod, do • <i>rituální aktivity a podněty pravidelně zahajující nebo ukončující nějakou činnost</i> • denní časový rozvrh „ráno – snídaně“ atd. • základní časové vztahy (dnes, ráno, poledne, večer, ...) • roční období a jeho charakteristické znaky • pozorování změn v přírodě, počasí • dopravní prostředky • ochrana přírody
<ul style="list-style-type: none"> • poznat a používat předměty denní potřeby, uplatňovat základní hygienické a sebeobslužné činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • poznat a používat <ul style="list-style-type: none"> - hygienické potřeby (mýdlo, hřebínek, kapesník), čišťení zubů - části oblečení – reakce na instrukce obleč si svetr, čepici - nádobí, příbor, prostírání – používání příboru při svačině, mytí nádobí - používání WC – upozornit na potřebu, používání mýdla a hygienických ručníků, toaletního papíru - zouvání a obouvání bot, ukládání na místo označené značkou - nácvik hygienických postupů • lidské činnosti, práce, hra, zábava • hra na obchod • pojmenování zboží • platba penězi
<ul style="list-style-type: none"> • vnímat a uspokojovat základní životní potřeby, sdělit své pocity a upozornit na zdravotní potíže 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>vytváření kladných emočních situací, zapojení dětí do dění ve třídě</i> • gesty nebo verbálně vyjádřit své potřeby (mám hlad, chci na WC) • chování u stolu – zásady stolování • <i>gesty nebo verbálně vyjádřit souhlas nebo nesouhlas</i> • nácvik pozdravu a poděkování • rozvíjení volných vlastností (trpělivost, vytrvalost) • <i>vyjádření zdravotních potíží</i> – bolí mě hlava, noha – ukazování na jednotlivé části těla

	<ul style="list-style-type: none"> • péče o vlastní tělo • zdraví a nemoc • rozvíjení kladných citových vazeb • vztahy mezi spolužáky, vzájemná pomoc • možnosti vlastní seberealizace ve společnosti
<ul style="list-style-type: none"> • řadit obrázky podle zadaných kritérií 	<ul style="list-style-type: none"> • řazení obrázkových kostek do řady, do krabice • třídění předmětu podle barev, velikosti, tvaru • řazení obrázků podle určitých znaků např. domácí zvířata, ovoce • skládání dějových obrázků např. jednoduchá pohádka • seznámení s domácími zvířaty, podoba, zvuky, pohyb • seznámení s volně žijícími zvířaty • zvířata a jejich mláďata • seznámení s piktogramy • užití piktogramů • sociální čtení <ul style="list-style-type: none"> - symboly (WC) - poznávání zboží podle obalu • poznání, určení, pojmenování předmětů podle obrázků, modelů, skutečnosti • nadřazené pojmy (ovoce, zelenina, dopravní prostředky, ...) • náš byt, domov
Rozvíjení logického myšlení a paměti	
<ul style="list-style-type: none"> • koncentrovat se na určitou činnost 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>vytváření kladných emočních situací</i> • <i>odstraňování projevů sebepoškozování</i> • odpoutání se od stereotypních činností a ulpívavého myšlení (stavebnice, kostky, korálky) • <i>pozorné sledování televize s komentářem učitele, později bez</i> • <i>pozorné poslouchání hudby – zpěv, doprovod na jednoduché nástroje</i> • rozvíjení vytrvalosti – postupné prodlužování časového intervalu jednotlivých činností (stavebnice, kostky, barvičky, pastelky) • <i>vytváření pocitu bezpečí a jistoty</i> • <i>překonávání strachu z okolí, rychlejších pohybů, hlasitých projevů ostatních dětí</i> • kolektivní a individuální hry se stavebnicí • účelnost, spolupráce • manipulační činnosti doprovázené pojmenováváním
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišovat velikost a tvary předmětů, dvojic obrázků 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišovat oblý x hranatý • třídění a vkládání tvarů

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>práce s molitanovou stavebnicí</i> • <i>ukazování předmětů nacházejících se v daném prostoru</i> • rozlišení pojmů malý x velký (stavebnice, skládačky) • reakce na pokyny učitele (dej velký do krabice, malý na stůl) • vyhledávání stejných obrázků a předmětů (domácí zvířata, barvičky) • porovnávání a rozlišování předmětů podle různých znaků • vybarvování tvarů, vyhledávání tvarů podle barvy, otisk tiskátek určitých tvarů
<ul style="list-style-type: none"> • orientovat se na řádku, na stránce 	<ul style="list-style-type: none"> • pojmy na začátku, na konci, vedle • řazení předmětů zleva doprava dle instrukcí učitele • dej na začátek na konec • pohybové hry – stoupni si na začátek, vedle • rovnání písmen do řádku (písmena z plastické hmoty) • <i>otiskování tiskátek</i> • pojmy nahoře, dole, uprostřed • vyhledávání obrázků na stránce
<ul style="list-style-type: none"> • číst vybraná písmena a krátká slova 	<ul style="list-style-type: none"> • vytváření čtecích dovedností • poznávání prvního písmene jména (označení výkresů, osobních věcí) • ukaž své písmeno, najdi svůj výkres • otisk písmenkových tiskátek • pokus o napsání prvního písmene • podle individuálních schopností poznávání prvních písmen spolužáků a jiných vybraných písmen • první písmeno slova • záměrná práce s knihou, časopisem, ... • sociální čtení (soubory obrázků), postupné přiřazování k předmětům denní potřeby <ul style="list-style-type: none"> ○ jídlo ○ hygienické potřeby ○ oblečení ○ domácí zvířata ○ dopravní prostředky • osvojování piktogramů • globální čtení • rozvoj a využití AAK
<ul style="list-style-type: none"> • opakovat slova a krátké říkanky, reprodukovat krátký text, vyprávět podle obrázků 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjení sluchové paměti – zapamatování si krátkých slov (předměty denní potřeby) • přiřazování obrázků k jednotlivým slovům • splnění jednoduchých pokynů učitele

	<ul style="list-style-type: none"> • opakování krátkých dětských říkanek • poznávání běžně užívaných symbolů (WC, umývárna) • vyprávění podle obrázků (pojmenuj zvíře) • vyprávění formou otázek a odpovědí (co jste měli k obědu) • chápání obsahu sdělení • cvičení paměti • vytváření asociací (slova nadřazená, podřazená) • modelové situace
<ul style="list-style-type: none"> • zvládnout složení dějových obrázků 	<ul style="list-style-type: none"> • vyprávění s pohybovým doprovodem, nejdříve krátké říkanky • vyprávění a ukazování pohádky podle jednotlivých obrázků • časová orientace (ráno, poledne, večer) • režim dne (snídaně, oběd, večeře) • snaha o popis krátkého děje • <i>rozvrh hodin dle obrázků se symboly</i> • <i>roční období</i>
<ul style="list-style-type: none"> • přiřazovat číslice k počtu prvků 	<ul style="list-style-type: none"> • vytváření představ o počtu prvků • kvantitativní vztahy (všechno x nic, málo x mnoho, malý x velký, krátký x dlouhý) • manipulační hry (podej jednu kostku, podej druhou) • vytváření představy počtu hmatem – manipulace s kostkami dle vzoru učitele (postav komín, ze 3, 4, 5 kostek) • přiřazování předmětu k počtu (2 boty, 2 rukavice) • ukazování počtu na prstech (využití říkanek a písni) • spojení počtu prvků s číslicí
Rozvíjení grafických schopností	
<ul style="list-style-type: none"> • uchopit a podržet podaný předmět 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>cvičení hrubé a jemné motoriky</i> • <i>krouživé pohyby ve vzduchu, později pastelkou na velký formát papíru</i> • plynulost a rytmus pohybu doprovázené říkadly a písničkami • přípravné cviky a koordinace končetin • <i>cvičení a masáže dlaní a jednotlivých prstů</i> • tvoření špetky • <i>uchopení předmětu do celé ruky, do špetky, do dvou prstů</i>
<ul style="list-style-type: none"> • uchopit tužku, štětec nebo jiné psací náčiní 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>uvolňovací cvičení rukou – napodobování pohybů předváděných učitelem</i> • nácvik správného držení psacího náčiní • správné sezení při psaní

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>manipulační činnosti s předměty (kostky, kuličky)</i> • <i>uvolňovací cvičení prstů, masáže</i> • <i>spontánní malba – prstem, houbou (tabule, písek)</i> • <i>pohyb po papíru s pomocí učitele</i> • <i>odstranění tlaku na papír – kreslení a malba na velkém formátu papíru</i> • <i>vytváření záměrné stopy na velkém formátu</i>
<ul style="list-style-type: none"> • nakreslit různé druhy čar 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>čmárání, kroužení (písek, krupice, křídly, ...)</i> • <i>orientace na stránce při psaní</i> • <i>grafomotorická cvičení s říkankou</i> • <i>obtahování tvarů, grafomotorických cvičení</i> • <i>kývavý pohyb</i> • <i>horní a dolní oblouk oběma směry</i> • <i>tečkování</i> • <i>vodorovné čáry zleva doprava</i> • <i>svislé čáry shora dolů (mazání tabule)</i> • <i>svislé čáry zdola nahoru</i> • <i>odstředivé čáry (sluníčko)</i> • <i>dostředivé čáry (pampeliška)</i> • <i>šikmé čáry</i> • <i>vlnovka (had)</i> • <i>kreslení na svislou a vodorovnou plochu</i> • <i>spojování dvou bodů</i> • <i>psaní čar do linek</i>
<ul style="list-style-type: none"> • poznat grafickou podobu písmen 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>poznat první písmeno svého jména</i> • <i>vyhledávání známého písmene</i> • <i>obtiskování známého písmene (barevná tiskátka)</i> • <i>vyhledávání písmen na řádku, na stránce</i> • <i>poznávání velkých tiskacích písmen (A, I, O) dle individuálních schopností</i>
<ul style="list-style-type: none"> • napsat několik vybraných tiskacích písmen a číslic 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>obtahování tvarů na tabuli, na papíře</i> • <i>psaní houbou nebo prstem na tabuli</i> • <i>obtahování na velkém formátu papíru s pomocí učitele</i> • <i>pokus o napsání prvního písmene vlastního jména</i> • <i>obtahování vybraných písmen</i> • <i>nácvik podpisu</i> • <i>psaní písmen dle vlastního výběru žáka (s přihlédnutím k individuálním schopnostem)</i> • <i>psaní na PC</i> • <i>řazení písmen do řádku podle vzoru</i>
<ul style="list-style-type: none"> • poznat základní geometrické tvary 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>třídění tvarů bez pojmenování (dva komponenty), později s pojmenováním</i> • <i>vkládání tvarů</i>

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>obtiskování známých tvarů</i> • poznat čtverec, kruh, trojúhelník • vyhledávání známých tvarů v daném prostoru, skládání molitanové stavebnice • <i>barvení a lepení tvarů (koláže)</i> • <i>navlékání geometrických tvarů na pevný bod</i> • skládání obrázků z geometrických tvarů na předlohu
--	--

Řečová výchova 1. – 10. ročník	
Školní výstupy	Učivo (činnosti)
Žák by podle svých možností měl:	
<u>Rozvíjení komunikačních dovedností</u>	
<ul style="list-style-type: none"> • snažit se o správné dýchání 	<ul style="list-style-type: none"> • zjištění úrovně řečového projevu, diagnostika • nácvik správného dýchání: nádech nosem, výdech ústy • <i>pasivní a aktivní dechová cvičení</i> – foukání, sfukování pírka, papírku, bublifuk, foukání na zrcátko, na pingpongový míček • <i>oromotorika</i> – cvičení rtů a jazyka, vysunování a zasunování jazyka, zavírání a otvírání úst, polykání, cvičení mluvidel před zrcadlem • <i>aromaterapie</i>
<ul style="list-style-type: none"> • reagovat na hlas a intonaci dospělé osoby 	<ul style="list-style-type: none"> • cvičení zrakové a sluchové pozornosti • rozvoj zrakového a sluchového vnímání • určování původu zvuku • navazování a udržování očního kontaktu • napodobování zvuků a hlasů zvířat • poznávání symbolických zvuků a slov (bum, bác, tú, ššš, ...) • poslech pohádky, příběhu z CD, televize
<ul style="list-style-type: none"> • znát své jméno a reagovat na oslovení jménem 	<ul style="list-style-type: none"> • komunikační a pohybové hry s využitím oslovení (zajíček, pešek s obměnou jmen) • <i>hry před zrcadlem</i> • <i>rytmizace a melodizace jmen</i> • <i>říkanky s pohybem</i> • <i>hry na schovávanou, na jukanou</i> • hudebně pohybové hry, motivační říkanky
<ul style="list-style-type: none"> • znát jména nejbližších osob, spolužáků, učitelů 	<ul style="list-style-type: none"> • plnění jednoduchých příkazů s využitím oslovení jménem (běž, dones, přines, podej, vezmi, ...) • výslovnost jednoduchých slov
<ul style="list-style-type: none"> • rozumět jednoduchým verbálním pokynům 	<ul style="list-style-type: none"> • každodenní činnosti doprovázené ustáleným komentářem • rozšiřování pasivní a aktivní slovní zásoby • pozorování a přiřazování stejných obrázků

	<ul style="list-style-type: none"> • návštěva kulturního zařízení (výstava, kino, divadlo)
<ul style="list-style-type: none"> • umět pozdravit, poděkovat – verbálně nebo gesty • vyjádřit souhlas či nesouhlas – verbálně, gesty • sdělit svá přání a potřeby – verbálním nebo neverbálním způsobem 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišování výrazů obličeje a gest (chápání neverbální komunikace) • gesty nebo verbálně vyjádřit své potřeby, pozdrav, poděkování • zavádění znaků do řeči • obohacování slovní zásoby • rozvíjení slovní zásoby pomocí reálných předmětů, obrázků, fotografií. • edukace řeči se zaměřením na správnou výslovnost naučených hlásek • tvoření jednoduchých vět • využití situačních her • dorozumívání se s okolím pomocí mluvené řeči, piktogramů a znaků do řeči, gestem • reprodukce slyšené pohádky s využitím pomocných otázek • globální čtení • jednoduchý popis obrázku, předmětu (využití AAK)
<ul style="list-style-type: none"> • využívat komunikační PC hry 	<ul style="list-style-type: none"> • seznámení se s prací na počítači a interaktivní tabuli • práce s PC programy na rozvoj komunikace • <i>kinetické hry zaměřené na jemnou motoriku</i>

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět

8.2 Vyučovací předmět Smyslová výchova

8.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Smyslová výchova

Vyučovací předmět Smyslová výchova je vyučován jako samostatný předmět ve všech ročnících:

1. – 10. ročník 4 hodiny týdně

Smyslová výchova je zaměřena na rozvíjení psychických funkcí prostřednictvím smyslového vnímání, především na rozvoj myšlení a řeči. Prolíná všemi vzdělávacími obory a vytváří předpoklady pro zvládnutí jejich vzdělávacích obsahů. Smyslovou výchovou rozvíjíme všechny smyslové analyzátoři a jejich funkce, které jsou podmínkou správného vnímání, mají vliv na koncentraci pozornosti a jsou základem pro vytváření představ a pojmů. Smyslovou výchovou zdokonalujeme úroveň motoriky, orientace a komunikace.

Výuka probíhá v kmenových třídách, ve vjemové terapii a v herně.

Osvojení základních vědomostí a dovedností v jednotlivých ročnících bude hodnoceno slovně prostřednictvím učiva, kterým žák dosáhne školních výstupů v míře odpovídající jeho individuálním možnostem a schopnostem.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Smyslová výchova směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- uspokojení základních životních potřeb
- upevňování hygienických a stravovacích návyků
- orientaci v nejbližším okolí
- vytváření základních schopností manipulace s předměty
- poznávání a pojmenovávání základních barev
- rozlišování, poznávání a třídění předmětů podle velikosti, tvaru, barev a zvuku
- napodobování předváděných pohybů
- napodobování a rozlišování různých zvuků
- rozlišování a určování chuťových vlastností látek

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních schopností

- by měl projevovat zájem o nabízené činnosti
- by měl v co největší míře využívat získané dovednosti a poznatky v praktickém životě

Učitel

- hravou formou předkládá žákům jednotlivé úkoly
- předčítáním pohádek a příběhů vytváří u žáků schopnost naslouchat
- opakováním a procvičováním upevňuje u žáků získané schopnosti a dovednosti

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních schopností

- by měl adekvátně reagovat na podněty okolního světa
- by měl poznat nebezpečnou situaci

Učitel

- dramatickou hrou vytváří u žáků povědomí o okolním světě i o jeho nebezpečí

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních schopností

- má snahu soustředěně naslouchat mluvenému projevu
- reaguje na řeč a pokyny učitele a navazuje kontakt s jinou osobou

Učitel

- dramatizací a hrou rozvíjí a obohacuje slovní zásobu žáků
- nabízí individuální formu alternativní a augmentativní komunikace

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních schopností

- se snaží o utváření příjemné atmosféry v kolektivu, navazuje kamarádské vztahy se spolužáky
- dokáže rozpoznat nevhodné a rizikové chování
- osvojit si základní pravidla společenského styku a slušného chování

Učitel

- podporuje a rozvíjí dobré vztahy mezi dětmi, oceňuje jejich snahu pozitivním hodnocením
- vytváří vhodné podmínky pro komunikaci žáků mezi sebou i s ostatními lidmi
- připravuje žáky na zvládání základních životních situací a pravidel společenského styku

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních schopností

- pozná a snaží se používat předměty denní potřeby
- by měl samostatně nebo s pomocí manipulovat s předměty a učebními pomůckami

Učitel

- vlastním příkladem vede žáky k dodržování hygienických pravidel
- podporuje u žáků samostatnost a soběstačnost
- s využitím her rozvíjí u každého žáka jemnou motoriku a vizuomotoriku

8.2.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Smyslová výchova

Smyslová výchova 1. – 10. ročník	
Školní výstupy	Učivo (činnosti)
Žák by podle svých možností a schopností měl:	
Rozvíjení zrakového vnímání	
<ul style="list-style-type: none"> • uchopit předměty a manipulovat s nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>senzomotorické činnosti zaměřené na rozvoj úchopu, manipulace a koordinace oko-ruka</i> • <i>používání různých předmětů</i> • <i>ukládání předmětů do krabic, vedle sebe, na sebe...</i> • <i>prostorová orientace, pojmy nad, pod, před, za, nahoru, dolů, dopředu, dozadu</i> • <i>směrová orientace – vpravo, vlevo, na začátku, na konci</i> • <i>upevňování vizuomotorické koordinace</i>
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišovat tvary a barvy předmětů 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>sledování předmětů různých tvarů a barev</i> • <i>cvičení zrakového soustředění na lesklé a barevné předměty</i> • <i>nasvětlování předmětů, fixace zraku</i> • <i>rozlišování dvou základních výrazně odlišných barevných předmětů</i> • <i>postupné poznávání všech základních barev</i> • <i>pojmenování barev</i> • <i>přiřazování barev podle pokynů či předlohy</i> • <i>vkládání různých tvarů do výřezu</i> • <i>přikládání tvarů na příslušný obrys</i> • <i>vyplnění předkresleného tvaru nalepením kousků papír</i> • <i>poznávání výrazných rozdílů na skutečných předmětech</i> • <i>poznávání výrazných rozdílů na obrázcích</i> • <i>párování předmětů a obrázků</i>
<ul style="list-style-type: none"> • poznat, řadit, skládat a třídit předměty podle velikosti, barevné a tvarové odlišnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>řazení a třídění předmětů podle barev</i> • <i>řazení a třídění předmětů podle velikosti</i> • <i>rozlišování plošných geometrických tvarů (kolečko, čtverec, trojúhelník)</i> • <i>rozlišování tvarů zrakem – kulatý, hranatý</i> • <i>řazení barevných kostek, střídání barev</i> • <i>třídění předmětů podle vlastností (krátký, dlouhý, malý, velký)</i> • <i>skládání celků z částí</i>
<ul style="list-style-type: none"> • třídit obrázky, rozeznat reálné a vyobrazené předměty 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>třídění předmětů podle obsahu – květiny, ovoce, květiny, dopravní prostředky, zvířata</i> • <i>třídění obrázků podle obsahu – květiny, ovoce, zvířata, dopravní prostředky</i>

<ul style="list-style-type: none"> • poznat osoby ze svého okolí a své spolužáky 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>poznávání spolužáků, učitelů a osob z blízkého okolí</i> • ukazování spolužáků, učitelů a osob z blízkého okolí na fotografii • <i>navázání očního kontaktu</i> • <i>sledování sebe i jiných osob v zrcadle</i>
<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznat denní dobu podle činnosti, obrázku nebo piktogramu 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>rozeznávání světla a tmy</i> • sledování denních činností na obrázcích • <i>vnímat pravidelný sled denních (vyučovacích) aktivit</i>
<ul style="list-style-type: none"> • napodobit předvedené pohyby 	<ul style="list-style-type: none"> • upevňování vizuomotorické koordinace • napodobování různých pohybů předváděných učitelem • rozlišování postojů (stojí, sedí, leží)
Rozvíjení sluchového vnímání	
<ul style="list-style-type: none"> • reagovat na své jméno, na oslovení, na zavolání 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>nácvik reakce na oslovení, zavolání při všech denních aktivitách</i> • sluchové hry a cvičení s využitím jmen žáků
<ul style="list-style-type: none"> • poznat podle hlasu osoby ze svého nejbližšího okolí 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>poznávání pedagogů a spolužáků podle hlasu (verbálně i neverbálně výběrem z fotografií)</i>
<ul style="list-style-type: none"> • poznat, rozlišit a napodobit zvuky 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>napodobování různých zvuků a hlasů</i> • <i>nácvik sluchového soustředění na zvuky (na ozvučenou hračku, chrastítka, bubínky, cinkání lžičky o talíř, zpěv, hudbu)</i> • <i>otáčení se za zvukem s využitím zraku, později s jeho vyloučením</i> • určování původu zvuku bez využití zraku • <i>rozvoj smyslu pro rytmus – hra na tělo, rytmická cvičení</i> • <i>rytmizace říkadel</i> • <i>zvukové hry</i> • <i>hry na PC</i> • <i>rozvoj koncentrace při poslechu čteného textu</i> • <i>poslech a sledování krátkých pohádek a vyprávění</i> • <i>poslech hudby</i> • <i>hudebně pohybové hry</i> • <i>rozlišování délky a intenzity zvuku – tichý, hlasitý, krátký, dlouhý</i> • <i>procvičování sluchu – zvukové pexeso, zvukové domino, hry na PC</i>
<ul style="list-style-type: none"> • poznat a rozlišit různé zvuky a hlasy zvířat podle zvukové nahrávky 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>poznávání zvuků hudebních nástrojů a přiřazování k obrázkům</i> • <i>hra na jednoduché hudební nástroje Orffova instrumentáře</i> • <i>poznávání a napodobování zvuků dopravních prostředků</i>

	<ul style="list-style-type: none"> • poznávání a napodobování hlasů domácích a volně žijících zvířat • využití ICT
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišit zvuky spojené s běžným životem, odstraňování strachu z nepříjemných zvuků 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>nácvik sluchového soustředění na zvuky související s běžným životem</i> • poznávání zvuků z běžného života (tekoucí voda, zvuk deště, větru, otevírání a zavírání dveří, telefon, splachování toalety) • poznávání a rozlišování zvuků s použitím zrakové podpory (zvonek, bubínek, mačkání papíru, cinkot klíčů) • <i>určování zdroje a směru zvuku</i> • rozlišování zvuků na ulici (auto, autobus, sanitka, hasiči, policie) • sluchově motorická cvičení, v nichž se uplatňuje spojení zvuků s pohybem (vrána krá, krá + pohyb paží, žába kvak kvak +poskoky) • <i>přivykání na nepříjemné zvuky, postupné překonávání pocitu strachu z nich</i>
Rozvíjení hmatového vnímání	
<ul style="list-style-type: none"> • poznat hmatem velikost, tvar a povrch předmětů 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>rozvoj hmatové percepce – dotyková terapie, stimulace konečků prstů, masáže prstů a dlaní</i> • <i>prvky bazální stimulace – vjemová terapie</i> • <i>nácvik úchopu předmětů různé velikosti a manipulace s nimi</i> • manipulační hry • ukládání hraček do polic • diferenciacce předmětů podle tvaru a povrchové úpravy a velikosti • <i>manipulace s přírodninami</i> • <i>hlazení různých materiálů (jemné i hrubší textilní látky, samet, plyš, kožešina, dřevo, sklo, ...) a navozování příjemných pocitů</i> • rozvíjení jemné motoriky – skládání kostek, navlékání korálek • <i>malba prstovými barvami, kresba dlaňovou pastelkou</i>
<ul style="list-style-type: none"> • třídít předměty na základě hmatu, podle velikosti a tvaru 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišování předmětů podle velikosti a tvaru a jejich třídění • sběr a třídění přírodnin
<ul style="list-style-type: none"> • poznat známé předměty podle hmatu 	<ul style="list-style-type: none"> • poznávání předmětů hmatem s využitím zraku • poznávání předmětů hmatem bez využití zraku • písčovnice

<ul style="list-style-type: none"> • rozlišit hmatem základní fyzikální vlastnosti předmětů (tvrdost, teplotu) 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišování vlastností předmětů: studené teplé, měkké – tvrdé, suché – mokré, hladké – drsné, ostré – tupé, kulaté – hranaté – špičaté, lehké – těžké • <i>hry s vodou</i>: studená, teplá – nabírání, přelévání • <i>hry s bublinkami</i>: chytání, foukání, vytváření pěny • manipulace s předměty na pískovišti – nabírání, přenášení, bábovičky • kinetický písek
<ul style="list-style-type: none"> • zvládat základní sebeobslužné dovednosti 	<ul style="list-style-type: none"> • pomoc při přípravě svačiny • svlékání a oblékání různých částí oděvů • skládání částí oděvu • zapínání, rozepínání knoflíků • manipulace se zipem • úprava svého zevnějšku • úklid pracovního místa • mytí a uklízení nádobí • práce na PC, manipulace s myší
<p>Prostorová a směrová orientace</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • vnímat prostor, rozlišit směrovou orientaci ve známém prostoru 	<ul style="list-style-type: none"> • nácvik orientace v prostoru – nahoře, dole, vpředu, vzadu, nad, pod • směrová orientace v řadě, na ploše, v prostoru • rozlišovat na začátku, na konci • řazení předmětů zleva doprava, shora, dolů... • umístění předmětů podle diktátu (polož nahoru, dolů...) • hry zaměřené na prostorovou orientaci • zdolávání jednoduchých labyrintů
<ul style="list-style-type: none"> • orientovat se ve třídě, ve škole a svém nejbližším okolí 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>objevování prostoru (nejprve objevujeme malý, přesně ohraničený prostor např. domeček z dek, přecházíme k objevování prostoru místnosti, budovy)</i> • orientace ve třídě – okno, dveře, lavice... • orientace ve škole – šatna, třída, herna, sborovna... • orientace v okolí školy – zahrada, hřiště... • vyřizování jednoduchých vzkazů, přechod do jiných tříd a učebem • vycházka do okolí školy
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišovat vpravo – vlevo 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>aktivity zaměřené na pravolevou orientaci (pohybové a prstové hry, masáže, manipulace se stavebnicemi...)</i> • nácvik orientace v prostoru – vpravo, vlevo • pravá a levá ruka • řazení předmětů zleva doprava

	<ul style="list-style-type: none"> • určování směru
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišovat nahoře – dole, před – za, vedle 	<ul style="list-style-type: none"> • plnění jednoduchých pokynů – dej tužku vedle sešitu... • nácvik orientace v prostoru – nahoře, dole, před, za
<ul style="list-style-type: none"> • řadit, skládat a umístit předměty na určené místo podle pokynu 	<ul style="list-style-type: none"> • umístění předmětů podle pokynu – dej na stůl, do skříně, na lavici • řazení předmětů podle předlohy • <i>předvádění manipulace s vizuálně zajímavými předměty</i> • opakování předváděné manipulace s předměty • opakování podnětů, které vzniknou náhodnou manipulací s předměty • <i>podněcování dítěte k opakování náhodné manipulace</i>
<ul style="list-style-type: none"> • rozeznat roční období podle základních znaků 	<ul style="list-style-type: none"> • přiřazování obrázků k jednotlivým ročním obdobím • řazení obrázků dle určitých znaků • příroda v ročních obdobích
<u>Rozvíjení čichového a chuťového vnímání</u>	
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišit jednotlivé chutě 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišování základních chutí – sladké, slané, kyselé, hořké • <i>poznávání chutí potravin (ovoce, zeleniny, nápojů)</i> • rozvíjení chuťového vnímání – lízání čokolády, lízátko • rozlišování chutí potravin, ovoce, zelenina • rozlišení chutná – nechutná • rozlišování potravin podle chuti • <i>správné kousání a polykání potravy</i> • <i>nácvik sání pití brčkem</i>
<ul style="list-style-type: none"> • poznat předměty čichem podle vůně 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>nácvik správného dýchání</i> – nádech nosem, výdech ústy • dechová cvičení, foukání do papírku, peříčka • <i>rozvoj čichové percepce-přivonění si</i> • nácvik poznávání potravin podle vůně (specifické vůně)
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišit vůně a pachy 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišování voní x páchne • aromaterapie
<ul style="list-style-type: none"> • poznat zkažené potraviny a nebezpečné látky 	<ul style="list-style-type: none"> • poznávání specifického pachu zkažených potravin nebezpečných látek

Vzdělávací oblast Umění a kultura

8.3 Vyučovací předmět Hudební výchova

8.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Hudební výchova

Vyučovací předmět Hudební výchova je vyučován jako samostatný předmět ve všech ročnících:

1.- 10. ročník 1 hodina týdně

Hudební výchova plní několik funkcí: rozvíjí hudebnost a schopnost hudbu emocionálně prožít, napomáhá rozvoji komunikačních schopností žáků. Dále plní funkce psychoterapeutické, tzn. napomáhá žákům v odreagování napětí, k překonání únavy, zlepšení nálady a podílí se na koncentraci pozornosti.

Prostřednictvím hudebních činností se rozvíjí u žáků sluch a hrubá i jemná motorika.

Výuka probíhá v kmenových třídách, hernách, hudební učebně (hudební ateliér), přírodním prostředí, učebně muzikoterapie.

Osvojení základních vědomostí a dovedností v jednotlivých ročnících bude hodnoceno slovně prostřednictvím učiva, kterým žák dosáhne školních výstupů v míře odpovídající jeho individuálním možnostem a schopnostem.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Hudební výchova směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- vědomému rozpoznávání vybraných hudebních nástrojů a jejich charakteristických zvuků
- dovednosti rozlišit a napodobit různé přírodní a umělé zvuky
- schopnosti vyjádřit rytmus hrou na vlastní tělo a jednoduché rytmické hudební nástroje
- soustředěnému poslechu krátkých hudebních skladeb

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních schopností

- prožívá pocit radosti z vlastní tvořivé práce
- si rozvíjí své schopnosti a dovednosti užitím pestré nabídky podnětů

Učitel

- vytvářením příjemné a tvůrčí atmosféry podporuje u žáka pocit bezpečí a radosti z vlastní tvořivé činnosti
- volí optimální formy práce s ohledem na individuální schopnosti a dovednosti žáka
- při výuce využívá vhodné audiovizuální pomůcky

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních schopností

- si osvojuje vhodné vzorce chování hravou formou v modelových situacích
- si vytváří kolektivní spoluprací přátelské vztahy

Učitel

- navozením konkrétních situací ukazuje (předkládá) žákovi vhodné vzorce chování

- podporuje přátelské vztahy a vzájemnou toleranci v kolektivu třídy, školy, společnosti

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních schopností

- poznává a spolupracuje s intaktní společností při různých společenských příležitostech
- aktivně využívá schopnosti uplatnit AAK pro dorozumívání

Učitel

- spoluprací na společných projektech zapojuje žáky do intaktní společnosti
- individuálním přístupem vytváří podmínky k aktivnímu využití forem alternativní komunikace
- každou činnost předkládá se srozumitelným slovním komentářem (správný řečový vzor)

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních schopností

- je schopen pomoci druhé osobě i sobě samému
- aktivně se zapojuje do her a pohybových činností
- zapojuje se do organizování školních a veřejně prospěšných akcí

Učitel

- kolektivní spoluprací rozvíjí u žáků schopnost a ochotu vzájemné pomoci
- podporuje u žáků schopnost hrát sociální roli v třídním kolektivu, pohybové improvizace
- kolektivně i individuálně žáky zapojuje do školních a mimoškolních aktivit

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních schopností

- by měl být seznámen s hygienickými pravidly při hudebních činnostech

Učitel

- procvičuje s žáky správné hygienické návyky při zpěvu a instrumentálních činnostech

8.3.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Hudební výchova

Hudební výchova 1. – 10. ročník	
Školní výstupy	Učivo (činnosti)
Žák by podle svých možností a schopností měl:	
<ul style="list-style-type: none"> • zvládat správné dýchání, snažit se o správnou intonaci a melodii 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>dechová cvičení, nácvik pravidelného dýchání, nádech nosem, výdech ústy</i> • držení těla při zpěvu • fonační cvičení, ovládání síly a intenzity hlasu, vokalizace • <i>pasivní rezonanční cvičení, kalimba</i> • artikulační cvičení dle individuálního způsobu vyjadřování žáka (hláska, slabika, slovo)
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišovat zvuky hudebních nástrojů 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišování zvuků jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře • poznávání hudebních nástrojů na obrázcích a PC • rozlišování zdroje a intenzity zvuku • seznámení s hudebními nástroji • poznávání zvuků hudebních nástrojů z nahrávky na PC • <i>otáčení se za zvukem, hlasem</i>
<ul style="list-style-type: none"> • zvládat zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje 	<ul style="list-style-type: none"> • cvičení zaměřená na správné držení těla při zpěvu • vokalizace písní • podpora samostatného hlasového projevu • zpěv písní dle výběru žáka • zpěv písní před kolektivem • zpěv písní s vlastním doprovodem na vybrané hudební nástroje • nácvik písní s využitím AAK, piktogramů, znaků do řeči • hudební pohádky • dramatizace • karaoke • <i>ranní chvílky</i> • <i>hra na tělo</i> • hudební hádanky
<ul style="list-style-type: none"> • doprovodit sebe i spolužáky na jednoduché rytmické nástroje 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>úchop, manipulace a hra na Orffovy nástroje</i> • <i>nápodoba rytmu dle vzoru učitele</i> • <i>hra na netradiční nástroje (misky, vařečky, pokličky...)</i> • rytmický doprovod hrou na jednoduché hudební nástroje
<ul style="list-style-type: none"> • zvládat jednoduchá rytmická cvičení a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>hra na tělo (tleskání, pleskání, dupání)</i>

<p>pohyb podle rytmického doprovodu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rytmická cvičení podle hudebního doprovodu ▪ nápodoba rytmu dle učitele ▪ pohybové hry s říkadly a jednoduchými dětskými písničkami ▪ spojení pohybu se slovem ▪ jednoduché tanečky ▪ hudebně pohybová činnost (spontánní vyjádření pohybu podle hudby) ▪ pohyb podle rytmického doprovodu ▪ pohybové a taneční improvizace
<ul style="list-style-type: none"> • soustředit se na poslech relaxační hudby a jednoduché krátké skladby 	<ul style="list-style-type: none"> • soustředěný poslech reprodukované hudby s vnímáním rytmu a melodie • <i>poslech říkadel, lidových písní, dětských skladeb a písní</i> • <i>poslech relaxační hudby</i> • <i>poslech hudby různých žánrů dle individuálního výběru žáků</i> • účast hudebních produkcích mimo školu • kultivované vystupování a chování na veřejnosti • seznámení s různými hudebními žánry • využití audiovizuálních a IT technologií

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce

8.4 Vyučovací předmět Pracovní a výtvarné činnosti

8.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Pracovní a výtvarné činnosti

Vyučovací předmět Pracovní a výtvarné činnosti je vyučován jako samostatný předmět ve všech ročnících:

1.- 10. ročník 3 hodiny týdně

Pracovní a výtvarné činnosti jsou zaměřeny na rozvoj hrubé a jemné motoriky žáků, na zvýšení jejich samostatnosti, soběstačnosti a nezávislosti a dochází k rozvoji tvůrčích schopností a dovedností pomocí takových prostředků výtvarného jazyka, kterým je žák schopen porozumět.

Pracovní výchovu ve třídě s rehabilitačním vzdělávacím programem lze členit do tří vzájemně propojených složek: jedná se o nácvik sebeobsluhy a péče o vlastní osobu, o výchovu k péči o okolní prostředí, a především o tvorbu elementárních pracovních dovedností a návyků.

Ve výtvarné výchově prvořadým cílem předmětu je žákův pocit úspěchu a radosti z vlastní vykonané práce. Nemalý význam je kladen na rozvoj dětské kreativity, motivace, fantazie, obrazotvornosti a sebevědomí.

Výuka probíhá v kmenových třídách, v herně, v dílnách, výtvarném ateliéru, na školním pozemku i v přírodě.

Osvojení základních vědomostí a dovedností v jednotlivých ročnících bude hodnoceno slovně prostřednictvím učiva, kterým žák dosáhne školních výstupů v míře odpovídající jeho individuálním možnostem a schopnostem.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Pracovní a výtvarné činnosti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získání základních hygienických a sebeobslužných návyků,
- rozvoji motoriky a získání elementární zručnosti,
- osvojení pracovních dovedností a návyků pomocí srozumitelných pracovních postupů a prostředků,
- dodržování bezpečnosti a základních hygienických pravidel během pracovní činnosti
- aktivní péči o své nejbližší okolí,
- využívání vlastních tvůrčích schopností a dovedností pomocí jemu srozumitelných výtvarných postupů a prostředků,
- rozlišování základních barev a jejich vhodnému využití ve výtvarné tvorbě,
- celkovému pozitivnímu prožitku a pocitu úspěchu z výsledků své výtvarné činnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních schopností

- využívá nabízené pomůcky, předměty, obrazový materiál i počítačovou techniku
- projevuje zájem o nabízené činnosti

Učitel

- vytváří příjemnou a tvůrčí atmosféru, která vede k pocitu bezpečí a radosti z vykonané práce

- hravou formou volí optimální vzdělávací cestu, kterou individuálně přizpůsobuje schopnostem a dovednostem žáka
- klade důraz na využití všech schopností a dovedností žáků v praktickém životě

Kompetence k řešení problému

Žák dle svých individuálních schopností

- by se měl snažit předcházet konfliktním situacím
- by měl dodržovat základní pravidla bezpečnosti při jednoduchých pracovních činnostech

Učitel

- vhodným příkladem předkládá žákům správné vzorce chování

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních schopností

- reaguje na základní komunikační situace, vyskytující se v praktickém životě
- aktivně využívá osvojené vhodné formy komunikace

Učitel

- vytváří vhodné podmínky k vzájemné interakci s žákem i s jeho okolím
- využívá na základě individuálních potřeb žáka vhodné formy alternativní a augmentativní komunikace (AAK)

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních schopností

- se podílí na utváření příjemné tvůrčí atmosféry
- rozpozná nevhodné a rizikové chování

Učitel

- využívá sociálních her a dramatizace k podpoře činnosti v kolektivu, k vzájemné toleranci, pomoci a komunikaci
- volí takové vyučovací formy, které žáka vedou k zapojení se do intaktní společnosti

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních schopností

- zvládá dovednosti potřebné k získání základních sebeobslužných a hygienických návyků
- aktivně se podílí nebo spolupracuje při všech prováděných činnostech
- dodržuje pravidla bezpečnosti při všech prováděných činnostech
- aktivně se podílí nebo spolupracovat na prezentaci vlastní výtvarné tvorby

Učitel

- zaměřuje se na rozvoj hrubé a jemné motoriky žáka
- prakticky provádí nácvik a procvičování základních sebeobslužných a hygienických návyků žáka
- formou hry seznamuje žáky s pravidly bezpečnosti a následky jejich porušení
- vytváří prostor pro seberealizaci žáků, vystavuje jejich práce a kladně hodnotí jejich tvůrčí úsilí

8.4.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pracovní a výtvarné činnosti

Pracovní činnosti 1. – 10. ročník	
Školní výstupy	Učivo (činnosti)
Žák by podle svých možností a schopností měl:	
Sebeobsluha	
<ul style="list-style-type: none"> • zvládat základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti (oblékání, obouvání) 	<ul style="list-style-type: none"> • mytí rukou, obličeje, použití mýdla, ručníku • použití WC • česání vlasů • nácvik držení zubního kartáčku • čištění zubů • používání kapesníku • <i>aktivní spolupráce při hygieně</i> • <i>spolupráce při výměně pleny</i> • <i>přikládání žlinky na tělo, obličej</i> • <i>očíhávání hygienických potřeb</i> • <i>odbourávání strachu z vody</i> • <i>používání lžice, hrníčku, příboru</i> • prostírání stolu • spolupráce při přípravě svačiny • mytí a utírání nádobí • úklid stolu po jídle • svlékání a oblékání různých částí oděvu • <i>zraková pozornost při oblékání</i> • <i>nastavování končetin při oblékání</i> • rozepínání a zapínání knoflíků • zouvání a obouvání • šněrování bot, pokus o vázání tkaniček na modelu • použití suchého zipu
<ul style="list-style-type: none"> • dodržovat klid a čistotu při stravování 	<ul style="list-style-type: none"> • prostírání stolu, chystání talířů a příborů • <i>nácvik sezení u stolu</i> • používání talířů, příborů, hrnků • úklid stolu po jídle • mytí a uklízení nádobí • <i>nácvik správného kousání a žvýkání potravy</i> • <i>vnímání příjmu potravy</i> • <i>přidržování hrníčku při pití, pití z hrníčku, z lahve</i> • pití brčkem • správné stolování • samostatnost při jídle
<ul style="list-style-type: none"> • umět používat příbor 	<ul style="list-style-type: none"> • správné držení lžice, vidličky, nože • použití příboru • použití ubrousku • <i>pohyb ruky od talíře k ústům</i>

<ul style="list-style-type: none"> • udržovat pořádek ve svých věcech a ve svém okolí 	<ul style="list-style-type: none"> • úklid pomůcek a hraček • skládání a ukládání oděvů • ukládání botů do botníku • utírání prachu • použití odpadkového koše • mytí tabule • péče o pokojové rostliny, zalévání • práce na školních pozemcích • sklízení ovoce a zeleniny • spolupráce při udržování čistoty v okolí školy • zametání a vysávání
<p><u>Práce s drobným materiálem</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami 	<p><u>papír</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>mačkání papíru</i> • <i>házení a sbírání kuliček</i> • ukládání papírových kuliček do krabic • <i>trhání papíru na malé kousky</i> • trhání papíru na proužky • vkládání kousků a proužků papíru do kelímků, misek a krabiček • <i>lepení papíru na vymezenou plochu</i> • navlékání natrhaného papíru na špejli • lepení natrhaných proužků • rolování papíru • balení a vybalování drobných předmětů do papíru • polepování krabiček, krabic, balónků • cvičení úchopu a manipulace s nůžkami • stříhání proužků • odlepování z části nalepených papírků • překládání a stříhání papíru na polovinu • vytrhávání tvarů podle předlohy • vyrábění domečků z krabic • výroba masky na karneval • kašírování <p><u>textil</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • navíjení vlny na cívku • navíjení vlny do klubíčka • <i>práce s vatou, lepení vaty</i> • <i>nalepování látky</i> • <i>otiskování struktury textilu</i> • <i>textilní koláž</i> <p><u>přírodniny</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • sběr přírodnin • trhání listů podle žilek

	<ul style="list-style-type: none"> • lisování listů, lepení listů a semen • navlékání listů na špejli, na nit • třídění různých semen (čočka, fazole, kukuřice, hrách) • ukládání přírodnin do sáčků, krabiček, kelímků, lahviček • <i>nalepování listů</i> • dlabání dýně a výroba jednoduchého strašidla <p><u>tvárné hmoty (plastelína, keramická hlína, modelovací hmota, těsto, aj.)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>zpracovávání hmoty oběma rukama</i> • <i>trhání</i>, rovnání na plochu • krájení • vykrajování pomocí vykrajovátek na cukroví • válení válečkem • <i>vytváření placky dlaní a pěstí</i> • vytváření válečků, kuliček • modelování různých předmětů • stříhání do hmoty nůžkami • otisky výrazných struktur • <i>vytváření vrypů</i> • mozaika (vtlačení kamínků) • napichování kuliček z hmoty na špejli • používání plastového nožíku nebo rádla • nanášení glazury <p><u>pískoviště</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • mačkání písku • stavění bábovek, kopců, cest a tunelů • přemísťování písku • upravování pískové plochy rukama, lopatkou, prkýnkem • vybírání kamínků z písku • zahrabávání a hledání malých předmětů • otisky dlaní, chodidel do vlhkého písku • práce s pískovnicí
<ul style="list-style-type: none"> • vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů 	<ul style="list-style-type: none"> • výroba řetězu na vánoční stromek • výroba bambulky z vlny • lepení vlny, tvoření sněhuláka, ovečky... • <i>vytváření různých obrázků lepením natrhaných kousků papíru do předem vymezeného prostoru</i> • výroba koláží s různým námětem • vytváření předmětů s plastelíny • vykrajování různých tvarů z plastelíny • sběr kaštanů, výroba zvířátek

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>lepení listů do různých motivů</i> • výroba figurek z ovoce a zeleniny • práce se dřevem (zatloukání hřebíků a kolíčků, broušení dřeva brusným papírem apod.)
• pracovat podle slovního návodu	<ul style="list-style-type: none"> • plnění jednoduchých pokynů při provádění všech výtvarných a pracovních činností např. při práci s papírem – podej, trhej, přelož,
• udržovat pracovní místo v čistotě	<ul style="list-style-type: none"> • provádění a <i>sledování úklidu pracovní plochy po každé výtvarné nebo pracovní činnosti</i>
<u>Práce montážní a demontážní</u>	
• zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci s jednoduchými stavebnicemi a konstruktivními hrami	<ul style="list-style-type: none"> • <i>rozvíjení koordinace oko – ruka</i> • <i>tréning soustředěnosti a trpělivosti</i> • <i>cílený úchop</i> • <i>činnosti podporující zapojení obou rukou</i> • <i>hry pro rozvoj jemné motoriky</i> • <i>práce s kostkami, řazení vedle sebe, na sebe, stavění komínu</i> • <i>práce s molitanovou stavebnicí, skládání ve vodorovném i svislém směru</i> • <i>ukládání kostek do krabic</i> • <i>práce s různými druhy stavebnic</i> • pokus o složení jednoduchých puzzle • otevírání krabiček různých velikostí • navlékání korálek na pevný bod, na tupý hrot, na šňůrku • navlékání korálek podle barev, tvarů, velikosti • práce podle konkrétní předlohy • skládání půlených obrázků • využívání mozaiek, labyrintů, provlékadel, lota, vkládačky, puzzle, axima, lega • podpora fantazie
<u>Pěstitelské práce</u>	
• provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích	<ul style="list-style-type: none"> • <i>pozorování přírody na vycházce</i> • <i>pozorování změn v přírodě v ročních obdobích</i> • <i>činnosti na zahradě v jednotlivých ročních obdobích (obrazový materiál)</i> • <i>práce s obrázkovým materiálem</i> • oblékání v jednotlivých ročních obdobích • <i>pozorování počasí v jednotlivých ročních obdobích</i> • <i>seznamování se s životem na farmě nebo statku (exkurze)</i>
• pěstovat, ošetřovat a pečovat o nenáročné pokojové i užitkové rostliny	<ul style="list-style-type: none"> • zalévání pokojových rostlin • přesazování pokojových rostlin • klíčení semínek rostlin ve vatě

	<ul style="list-style-type: none"> • pozorování růstu rostlin ve třídě, na zahradě • otírání prachu z velkých listů pokojových rostlin • <i>ukazování obrázků pokojových a užitkových rostlin i stromů</i> • sbírání a ukládání ovoce a zeleniny • <i>práce s obrázkovým materiálem (ovoce, zelenina)</i> • pozorování podmínek pro život rostlin (voda, světlo, teplo, půda, vzduch) • sběr květin za účelem výzdoby třídy • vykonávání jednoduchých pracovních činností na školním pozemku
<ul style="list-style-type: none"> • požívat podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky a náčiní 	<ul style="list-style-type: none"> • seznamování se s pracovním náčiním pro práci na školním pozemku • praktické činnosti k procvičení zručnosti manipulací se zahradním nářadím (hrabání listí nebo posekané trávy, zametání apod.)
<ul style="list-style-type: none"> • dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci na zahradě 	<ul style="list-style-type: none"> • dodržování bezpečnosti práce a správného použití pracovního náčiní
Práce v domácnosti	
<ul style="list-style-type: none"> • provádět drobné domácí práce, základní úklid, mytí nádobí, mytí podlahy 	<ul style="list-style-type: none"> • utírání prachu • nácvik zametání • zametání smetáčkem na lopatku • vysávání a vytírání podlahy • utírání stolu mokrým hadrem • mytí nádobí • • naskládání a vyskládání nádobí z myčky • utírání nádobí • ukládání nádobí na určené místo v kuchyňské lince • házení odpadků do koše • vynášení odpadkových košů
<ul style="list-style-type: none"> • prostřít stůl pro běžné stolování 	<ul style="list-style-type: none"> • chystání talířů, příborů a hrnků • prostírání a úklid stolu ve třídě, jídelně • chystání ubrousků • <i>sledování přípravy svačinky</i>
<ul style="list-style-type: none"> • zvládnout nákup a uložení základních potravin 	<ul style="list-style-type: none"> • nakupování formou hry • návštěva obchodu – pozorování situací a jevů v různých obchodech • poznávání běžných potravin
<ul style="list-style-type: none"> • připravit jednoduchý pokrm podle pokynů 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>sledování přípravy čaje, šťávy</i> • mačkání ovoce vidličkou • pojmenovávání různých pokrmů • rozeznávání nádobí pomocí obrázků • příprava svačiny • nalévání pití do hrnečku

	<ul style="list-style-type: none"> • příprava nápoje • natírání, mazání • strouhání ovoce a zeleniny • loupání ovoce, vejce
<ul style="list-style-type: none"> • dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnost práce s jednoduchými kuchyňskými přístroji • bezpečnost při práci s předměty a nástroji v dílně (kladivo, hřebíky, kleště) • <i>správný postup při mytí rukou</i> • hygiena při práci s potravinami

Výtvarné činnosti 1. – 10. ročník	
Školní výstupy	Učivo (činnosti)
Žák by podle svých možností měl:	
<ul style="list-style-type: none"> • zvládat základní dovednost pro vlastní tvorbu 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>držení psacího, kreslicího náčiní dle možností</i> • <i>držení štětce dle možností</i> • <i>namáčení štětce do barvy</i> • <i>správné sezení u stolu</i> • manipulace s objekty (kalíšek, pastelky) • motorické hry a hry s barvami
<ul style="list-style-type: none"> • používat na elementární úrovni prostředky a postupy 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>malování na různý povrch</i> • kresba křídami na tabuli • <i>kresba houbou, pastelkami, fixem, uhlem</i> • <i>otiskování tiskátek</i> • kresba voskovkami • <i>malba vodovými a temperovými barvami</i> • <i>malba prstovými barvami (otiskování rukou)</i> • <i>roztírání barvy dlaní, rukou, malování prstem</i> • <i>malování na tělo tělovými barvami</i> • malování na kameny, dřevo a jiné přírodniny • omalovánky • používání kombinovaných výtvarných technik
<ul style="list-style-type: none"> • vnímat základní vztahy mezi barvami (barevné kontrasty) a tvary 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>malba různobarevných skvrn vodovými, popř. temperovými barvami</i> • kreslení předmětů vycházející z kruhu (míč, sněhulák) • kreslení předmětů vycházející z čtverce (utěrka, kapesník) • kreslení předmětů vycházející z obdélníku (ručník, okno) • <i>zapouštění barev do sebe, poznávání jednotlivých barev</i> • míchání barev

	<ul style="list-style-type: none"> • návštěva výstavy
<ul style="list-style-type: none"> • vyjádřit vlastní vjemy, představy a pocity 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>spontánní kresba a malba bez i s doprovodem hudby</i> • <i>využívání arteterapeutických her s akcentem na haptické zážitky</i> • <i>seznámení s ilustracemi významných výtvarníků</i>
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňovat vlastní fantazií a představivost při výtvarných činnostech 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>malování a kreslení na volné téma</i> • netradiční výtvarné techniky • kresba lidské, zvířecí postavy • autoportrét

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví

8.5 Vyučovací předmět Pohybová výchova

8.5.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Pohybová výchova

Vyučovací předmět Pohybová výchova je vyučován jako samostatný předmět ve všech ročnících:

1. – 10. ročník 6 hodin týdně

Předmět pohybová výchova byl vytvořen ze vzdělávacího oboru Člověk a zdraví a jsou v něm zařazeny prvky zdravotní tělesné výchovy a rehabilitační tělesné výchovy.

Pohybová výchova sleduje cíle zdravotní zaměřené na správné držení těla, zvládnutí základních pohybových dovedností, rozvíjení a posilování pohybové výkonnosti a zvyšování celkové tělesné zdatnosti. Dále přispívá k utváření pozitivních vlastností, odstranění nebo alespoň snížení zdravotního oslabení.

Osvojení základních vědomostí a dovedností v jednotlivých ročnících bude hodnoceno slovně prostřednictvím učiva, kterým žák dosáhne školních výstupů v míře odpovídající jeho individuálním možnostem a schopnostem. Výuka probíhá v herně, v místnostech vjemové terapie, v tělocvičně, na víceúčelovém hřišti, ve školním bazéně a v přírodním prostředí.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Pohybová výchova směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení schopností ochrany vlastního zdraví
- zdravému způsobu života, péče o zdraví
- rozvoji koncentrace pozornosti na maximální možnou míru uvolnění fyzického i psychického napětí
- rozvíjení pohybových možností a rozpoznávání vlastního fyzického omezení
- stimulaci jednotlivých svalových skupin a odstraňování mimovolných pohybů
- seberealizaci pohybových činností
- aktivní pohybové činnosti

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních schopností

- si uvědomuje při pohybových aktivitách jednotlivé části svého těla
- vyjadřuje radost ze samostatné pohybové činnosti
- využívá aktivně pohybu k psychickému uvolnění a odreagování

Učitel

- individuálním přístupem volí správnou vzdělávací formu a pracovní tempo pro každého žáka
- sleduje pokroky všech žáků a dodává žákům sebedůvěru

- navozuje u žáků celkové psychické uvolnění a radost z pohybu
- pohybové aktivity volí dle fyzických i psychických možností jednotlivých žáků

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních schopností

- se snaží předcházet vzniku nedorozumění
- umí požádat dospělou osobu o pomoc

Učitel

- vhodnou motivací pomáhá žákům ke správnému řešení problémové situace
- pomocí modelových situací vede žáky k aktivní spolupráci při sportovních činnostech

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních schopností

- aktivně užívá alternativní formu komunikace
- spolupracuje při sebeobsluze
- se podílí na realizaci kolektivních činností

Učitel

- podporuje žáky v komunikaci odpovídající jejich individuálním možnostem
- vede žáky k dodržování pravidel slušného chování a osobní hygieny
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci vzájemně spolupracovat

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních schopností

- by měl mít povědomí o vlastním těle a uvědomovat si svou osobu
- by se měl aktivně zapojovat do kolektivních činností

Učitel

- při kolektivních hrách a sportovních činnostech vhodně zařazuje cviky na poznávání vlastního těla

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních schopností

- by měl zvládat základní sebeobslužné návyky v rámci přípravy na pohybovou výchovu

Učitel

- prakticky procvičuje u žáků převlékání do cvičebního úboru

8.5.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pohybová výchova

Pohybová výchova 1. – 10. ročník	
Školní výstupy	Učivo (činnosti)
Žák by podle svých možností a schopností měl:	
<ul style="list-style-type: none"> získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám 	<p><u>cvičení jako hra, pohybové hry</u></p> <ul style="list-style-type: none"> hudebně pohybové hry vnímání pocitů při cvičení chůze ve vláčku, ve dvojici, v řadě malování obrázků do vzduchu honičky s obrázkem, s hračkou slalomový běh, ve dvojicích (koníci se švihadlem) poskoky (hry na vrabčí hnízda, zaječí pelíšky) přeskakování potoka tvořeného švihadlem hry s nafukovacími balonky hry s míčem napodobivé hry (mávání křídel ptáků, skákání žáby) sezónní činnosti, sport a hry v přírodě (na sněhu, v listí, v trávě, ve vodě)
<ul style="list-style-type: none"> zvládat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost 	<ul style="list-style-type: none"> osvojení pojmů souvisejících s prováděním činností nácvik sebeobslužných dovedností – oblékání, svlékání pomoc při přípravě a uklidu pomůcek
<ul style="list-style-type: none"> reagovat na pokyny k dané pohybové činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> <i>rituál na začátek a konec činnosti</i> nácvik jednotlivých cviků a cvičebních poloh <i>sluchově motorické hry</i>
<ul style="list-style-type: none"> uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách 	<ul style="list-style-type: none"> <i>dechová cvičení</i> <i>cvičení dle individuálních možností</i> <i>zaměřená na posilování, uvolňování a protahování svalových skupin</i> <i>zaměřená na zvětšování rozsahu pohyblivosti kloubů</i> <i>odstraňování mimovolných pohybů koncentrací pozornosti</i>
<ul style="list-style-type: none"> rozvíjet motoriku a koordinaci poloh snažit se o samostatný pohyb 	<p><u>rozvoj hrubé motoriky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>ležení a otáčení na podložce</i> <i>polohování s oporou, zvedání hlavy s výdrží, otáčení hlavy</i> <i>uvolňování končetin, přetáčení trupu, cviky na podložce</i> <i>využití polohovacích pomůcek (klíny, válce)</i> <i>lezení a plazení volně v prostoru, daným</i>

	<p>směrem, mezi překážkami</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>stimulace pohybu v prostoru a změny poloh</i> • <i>nácvik vertikalizace, sezení na židli, samostatného stoje</i> • <i>chůze v chodítku</i> • <i>chůze za ruku, kolem nábytku, nácvik samostatných kroků</i> • <i>nácvik chůze po nakloněné rovině, po schodech, v nerovném terénu</i> • <i>procvičování koordinace pohybů</i> <p><u>rozvoj jemné motoriky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>zcitlivění dlaňové části ruky pro vytvoření úchopu, uvolňování zápěstí, záprstí, prstová cvičení</i> • <i>manipulace s kompenzačními pomůckami (mačkání masážních válečků, míčků, barevných drátěnek)</i> • <i>rozvoj cíleného pohybu rukou, prstů</i> • <i>nácvik různých druhů úchopu</i> • <i>tvoření špetky, přebírání a úchop drobných předmětů, trhání papíru, navlékání korálků</i> • <i>manipulace s předměty, vkládání, navlékání</i> • <i>manipulace se stavebnicemi, kostkami, míčky, mozaikami, puzzle</i> • <i>práce s modelovací hmotou</i> <p><u>aktivní vestibulární stimulace</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>cvičení na velkých rehabilitačních míčích, vleže na břiše a na zádech</i> • <i>rovnovážná cvičení na balanční ploše a trampolíně</i> • <i>válení sudů</i> <p><u>pasivní vestibulární stimulace</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>houpání do stran, vpřed a vzad s dítětem opřeným o hrudník</i> • <i>houpání částí těla, celého těla podél osy a napříč osou těla v dece</i> • <i>tahání v dece po zemi</i> • <i>zabalení a rozbalení v dece (pasivní válení sudů)</i> • <i>houpání v náručí</i> • <i>houpání na houpačce</i> • <i>pohupování na vodním lůžku</i> <p><u>vibrační cvičení</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>pasivní dechová cvičení s dítětem opřeným v náručí, prohlubování dýchání</i>
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>vibrace tělo na tělo, využití kalimby</i> • <i>cvičení s vibračním masážním strojkem (postupně přikládáme pata, koleno, pánev, rameno, loket, zápěstí)</i> <p><u>cvičení s velkými rehabilitačními míči, fyzirolly, válci</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>v lehu na břicho provádíme pohyby do stran, vpřed i vzad až do kontaktu s podložkou</i> • <i>v kleku u míče zapojujeme HK do dalších aktivit</i> • <i>rovnovážná cvičení v sedu rozkročném</i> <p><u>cvičení v kuličkovém bazénu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>multisenzorická stimulace</i>
<ul style="list-style-type: none"> • mít osvojeny základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů 	<p><u>lezení</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>lezení a plazení ve volném prostoru</i> • <i>přelézání, prolézání a podlézání překážek</i> <p><u>chůze</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>pomalá a rychlá</i> • <i>chůze v chodítku</i> • <i>chůze daným směrem</i> • <i>chůze ve dvojicích, ve vázaném zástupu</i> • <i>chůze po čáře</i> • <i>chůze kolem překážek, slalom, překážková dráha</i> • <i>překračování nízkých překážek</i> • <i>chůze po schodech, do kopce, z kopce</i> • <i>chůze po nerovném terénu, trávou, sněhem</i> • <i>chůze po kluzké ploše</i> • <i>rytmizovaná chůze</i> • <i>turistika</i> <p><u>běh</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>běh daným směrem</i> • <i>běh na signál</i> • <i>běh se změnou směru, slalom</i> • <i>běh k určenému cíli a zpět</i> <p><u>skoky, poskoky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>skoky snožmo, skoky přes čáru, provaz</i> • <i>výskoky s dosahováním na zavěšený předmět</i> <p><u>základní manipulace s míčem a drobným náčiním</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>podávání míče z ruky do ruky</i>

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>házení, chytání, kutálení malým, velkým míčem</i> • <i>házení míčem o zem, o zeď, prohazování obručí</i> • <i>házení na cíl, shazování kuželek</i> • <i>kopání do míče</i> • <i>činnosti s over-ballem, uchopení, kroužení, kutálení, pohyby prováděné ve stoji, v sedu, v lehu</i> • <i>manipulace s drobnými předměty, sbírání, podávání, skládání, přenášení, házení</i> <p><u>hry ve vodě</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>odbourání strachu z vody</i> • <i>foukání do vody</i> • <i>přirozený pohyb ve vodě</i> • <i>vodní hry s pomůckami</i> • <i>uvolnění a posilování končetin</i>
<ul style="list-style-type: none"> • zaujímat správné základní cvičební polohy 	<p><u>nácvik základních cvičebních poloh</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>leh na břiše, na zádech, přetočení se</i> • <i>sed, dřep, klek, předklon, záklon, úklon</i> • <i>pohyby paží nápodobou (vzpažení, předpažení, upažení, připažení)</i> • <i>cviky vleže na zádech</i> • <i>kolébka na zádech</i> • <i>válení sudů</i> • <i>základy gymnastických cvičení</i> • <i>cvičení koordinace pohybů</i> • <i>pohybové činnosti s přihlédnutím ke specifické postižení</i>
<ul style="list-style-type: none"> • zvládnout uvolnění a zklidnění organismu 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>relaxační cvičení s doprovodem hudby</i> • <i>dechová cvičení</i> • <i>vnímání pocitů při cvičení</i> • <i>doteky a hlazení měkkými materiály, peříčky, kožešinou</i> • <i>uvolňování horních i dolních končetin metodou masáže a hlazením</i> • <i>procvičování zápěstí a záprstí pomocí uvolňovacích cvičení</i> • <i>masáž zádových svalů pro lepší prokrvení těla</i> • <i>aromaterapeutická masáž, využití aromalampy</i> • <i>motivovaná relaxace</i> • <i>míčková facilitace</i> • <i>podpora správného držení těla</i> • <i>uvolňování svalových partií těla</i> • <i>koulením či vytíráním molitanovým míčkem</i>

	<p><i>uvolňování svalů zad, krku, hrudníku</i></p> <ul style="list-style-type: none">• <i>podpora správného držení těla</i>• <i>kartáčování těla vsedě či ve stoje měkkým kartáčem za doprovodu relaxační hudby, uvolňování napětí</i>• <i>metoda snoezelen</i><ul style="list-style-type: none">- <i>pokládání a polohování do přirozené polohy těla</i>- <i>kolébání a houpání spojené s vizuálními podněty</i>- <i>využívání metod hlazení, krouživých pohybů, poklepů, vibrací, masáže ve spojení s poslechem vhodné relaxační hudby</i>
--	--

8.6 Vyučovací předmět Předměty speciálně pedagogické péče

8.6.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Předměty speciálně pedagogické péče

Předměty speciálně pedagogické péče jsou vyučovány jako samostatný předmět ve všech ročnících:

1. – 10. ročník 2 hodiny týdně (disponibilní časová dotace)

Předměty speciálně pedagogické péče tvoří prvky alternativní a augmentativní komunikace (AAK), prvky orofaciální stimulace, prvky snoezelen, prvky bazální stimulace a canisterapie. Systémy AAK napomáhají žákům překonávat komunikační bariéry, dorozumívat a komunikovat se svým okolím, vyjadřovat svoje pocity, přání a reagovat na podněty.

Bazální stimulace a komunikace podporuje v základní rovině lidské vnímání. Žákům jsou nabízeny podněty, které si vzhledem ke svému těžkému mentálnímu postižení nemohou sami zprostředkovat, ale které jsou důležité pro vývoj jejich osobnosti.

Výuka probíhá v kmenových třídách, počítačových učebnách, ve vjemové terapii a v herně.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Předměty speciálně pedagogické péče směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- dorozumívání se v nenáročných komunikačních situacích, k vyjadřování svých přání a potřeb,
- postupnému získávání maximálně možné míry samostatnosti a nezávislosti na svém okolí,
- osvojení komunikačních dovedností za použití netradičních metod komunikace,
- pozitivnímu naladění a uvědomění si vlastního těla,
- rozšíření kontaktu s okolním prostředím.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních schopností

- by měl používat významy znaků a piktogramů v praktickém životě
- by měl rozumět jednoduchým pokynům

Učitel

- předkládá žákům vhodný obrazový materiál a pomůcky
- hravou formou zadává žákům jednoduché úkoly

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních schopností

- by měl zvládat jednoduché komunikační situace a aktivně využívat osvojené formy komunikace
- by měl prostřednictvím pohybů a motorického jednání chápat a rozumět svému okolí

Učitel

- dramatizací a hrou rozvíjí a obohacujeme slovní zásobu žáků
- podněcuje žáka k aktivnímu vnímání okolního světa
- nabízí individuální formu alternativní a augmentativní komunikace

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních schopností

- by měl postupně odvykat nevhodným návykům
- kladně přijímá přítomnost ostatních osob

Učitel

- dodržuje zásadu individuálního přístupu
- využívá vhodné relaxační metody
- modifikuje nevhodné chování žáka zaváděním alternativních činností

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních schopností

- by měl být schopen navazovat kontakty s druhými lidmi
- by měl poznávat svoji osobu prostřednictvím svého těla

Učitel

- umožňuje interakci mezi žákem a jeho prostředím
- dbá na hierarchii jednotlivých oblastí vnímání žáka
- umožňuje imobilnímu žákovi změnu polohy

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních schopností

- by měl mít osvojeny základy osobní hygieny
- by měl rozlišovat předměty, které ho obklopují

Učitel

- pravidelně zařazuje procvičování hygienických návyků u žáků
- se zaměřuje na posilování motoriky u žáků

8.6.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Předměty speciálně pedagogické péče

Předměty speciálně pedagogické péče 1. – 10. ročník	
Školní výstupy	Učivo (činnosti)
Žák by podle svých možností a schopností měl:	
<u>PRVKY OROFACIÁLNÍ STIMULACE</u>	
<ul style="list-style-type: none"> • zlepšit citlivost v orofaciální oblasti tváří, rtů, dásní a jazyka 	<p><i>ovlivňování citlivosti v orofaciální oblasti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • hlazením obličeje konečky prstů, pak hřbetem ruky, dlani • tappingem a krouživými pohyby od uší k ústům, s využitím rukou, štětečku, houbou, aj. • jemným masírováním spodiny ústní ukazováčkem, vyvíjením mírného tlaku • vibracemi dvěma prsty pod bradou v místě jazyka • lehkým projížděním ukazováčkem směrem od brady na krk a zpět • nabízením různých chuťových podnětů (sladký, kyselý, slaný, hořký) • lehkým potřesením tváří tak, že ukazovák je v dutině ústní a palec na vnější straně tváře
<ul style="list-style-type: none"> • vytvořit závěr úst, rozvinout hybnost čelisti, jazyka a rtů 	<p><i>stimulace ústního závěru</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • jezdit ukazováčkem nad horním rtem, pod dolním rtem • vyvíjet ukazováčkem tlak na horní čelist mezi nos a rty • prst nad horní ret a několikrát zmáčknout dolů, prst pod spodní ret a zatlačit nahoru • stlačit horní a dolní ret dohromady dvěma prsty <p><i>stimulace v oblasti rtů</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • hlazení od středu horního rtu dokola celých úst rukou, štětečkem • lehké tukaní prstem kolem úst, mírně zvyšujeme tlak • přetahování tužším štětcem kolem úst • malé kruhové pohyby prstem kolem úst a pod bradou • brnkání o rty <p><i>stimulace dutiny ústní</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • hlazení podél rtů, roztahování a stahování rtů • kousání hraček, kroužků, ... • tření vnějších dásní nahoru a dolů • pohyb ukazováčkem po dásních směrem ke stoličkám a zpět

	<p><u>stimulace jazyka</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • pohyb jazykem v dutině ústní nahoru a dolů s pomocí prstu • povytáhnutí jazyka z úst, pohyb jazykem nahoru, dolů, vpravo, vlevo • krátké udržení jazyka v dané poloze, podpora natřením rtu medem, čokoládou, aj. • hlazení nebo klepání na vrchol jazyka tyčinkou, lžičkou • dotyk ze stran jazyka tyčinkou • přejíždění tyčinkou ve střední linii jazyka, mírný přítlak • olizování dásní, rtů, lžičky natřených něčím sladkým
<ul style="list-style-type: none"> • překonávat obtíže při poruchách přijímání potravy – sání, polykání, žvýkání, pití 	<p><u>stimulace sání a polykání</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • položení ukazováčku přes horní ret, stisknutí a současně pozvednutí dolní čelisti hřbetem ruky • vložení ukazováčku namočeného v něčem sladkém do úst nad jazyk, jemné tření dásní • hlazení pod bradou směrem ke krku – lehce a krátce <p><u>omezení nadměrného slinění</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • zlepšení pozice hlavy a celkového držení těla • orálně motorické postupy (masáže rtů, tváří, dutiny ústní, obličeje) • protřesení tváří, hlazení tváří, vyhlazení rtů (při velkém svalovém napětí u svalstva obličeje) • tapping – krátké, silné poklepy hřbetem rukou na tváře, nad horní a pod spodní ret <p><u>stimulace žvýkání</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • přikládání ke rtům a postupně do úst různých houbiček nebo pytlíčků nasáklých např. pomerančovou šťávou • přikládání kousků potravy (např. pomeranče) na horní plochu stoliček a pohybování čelistí směrem nahoru a dolů • přidržování rtů u sebe za současného provádění krouživých pohybů prsty po tvářích • při silném ochabnutí čelisti přiloženým palcem pod bradou provádět pohyby čelisti nahoru a dolů <p><u>omezení kousacího reflexu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • lehce pozvednout hlavu nahoru => uvolnění

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>držet ústa jemně, ale pevně zavřená, poklepávat na rty, po několika klepnutích zatlačit bradu nahoru => uvolnění skousnutí</i> <p><u>stimulace pití</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>naklánět nádobku, z které dítě pije, ne hlavu dítěte</i> • <i>jednu ruku držet pod bradou a prsty táhnout dolní ret dolů, druhou rukou držet nakloněnou nádobku, tu potom odsunout a přiblížit k sobě dolní a horní ret</i> • <i>při polykání tekutiny pomoci opakovaným poklepem pod bradou</i>
<p><u>PRVKY SNOEZELEN</u></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • rozvinout pozornost, vnímavost a poznání • zvládnout uvolnění a zklidnění organismu • projevovat se jako samostatná osobnost 	<p><i>Činnosti v rámci konceptu bazální stimulace, které splňují funkci relaxační, poznávací a interakční:</i></p> <p><u>prenatální stimulace</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>pokládání a polohování do přirozené polohy těla na vodním lůžku</i> • <i>stimulace reakcí na rovnováhu, kolébání, houpání</i> • <i>stimulace akustické, následně doplněné o vibrační (hrudník či břicho)</i> <p><u>somatické podněty</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>upevňovat pozitivní zkušenosti s vlastním tělem s pomocí doteků, hlazení, masáží, míčkování</i> <p><u>taktilně haptické podněty</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>dotyky vyznačovat citlivé oblasti rukou</i> • <i>umožňovat rukama cítit, držet, uchopit, pustit (látkové sáčky, peří, houbičky, kožešiny, drátěnky, aj.)</i> <p><u>vibrační podněty</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>vnímání vibrací na různých částech těla pomocí různých vibračních strojků</i> <p><u>vizuální podněty</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>snaha fixovat zrakem nejjednodušší podněty (světelné vodní válce)</i> • <i>nacvičit pohyby hlavy a očí za podnětem</i> <p><u>akustické podněty</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>naučit se reagovat na podněty, které nejsou přímo vztažené k tělu – naučit se uvolnit při poslechu relaxační hudby</i>

	<ul style="list-style-type: none"> • naučit se hluk vyprodukovat pomocí jednoduchých nástrojů, ozvučených a vibračních hraček <p><u>orální a čichové podněty</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • aktivace oblasti úst, senzibilizace úst pro nejrůznější vjemy jako jsou orální hry • podpora koordinace ruka – ústa • aktivace čichových podnětů s využitím aromaterapie <p><u>vestibulární podněty</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • změny polohy těla • vnímání různých poloh – nahoru, dolů, dokola • houpání, kývání • tanec s dítětem
<p><u>PRVKY BAZÁLNÍ STIMULACE</u></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • odbourávání nejistoty a strachu • rozvoj prostorové orientace • uvědomění si polohy těla a pohybu • vnímání celým tělem • rozvoj pozornosti a poznání • rozvoj pozitivních emocí 	<p><u>Somatická stimulace</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • techniky polohování (mumie, hnízdo) • masážní techniky • doteky • iniciální dotek (rameno, paže, ruka, verbální podpora) • dýchání • perličková lázeň • kuličkový bazén <p><u>Vestibulární stimulace</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • houpačky • rehabilitační míče <p><u>Vibrační stimulace</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • chvění • hlasy (zpěv) • tóny • ruce • vibrační přístroje <p><u>Optická stimulace</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • zrakové vjemy • obrázky • barvy • zrcadlové a lesklé plochy <p><u>Akustická stimulace</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • sluchové vjemy • vyprávění • poslech (oblíbených, známých zvuků)

	<p><u>Taktilně-haptická stimulace</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • hmatové vjemy • použití předmětů denní potřeby, známých předmětů
<p><u>PRVKY AAK</u></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj kognitivních a jazykových dovedností • rozumění symbolům • schopnost vyjadřování souhlasu a nesouhlasu • rozvoj jemné a hrubé motoriky 	<p><i>Cíle lze plnit pomocí následujících prvků AAK:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • gestika, mimika (cílené pohledy, řeč těla, komunikace změnou mimiky) • znak do řeči • piktogramy • témata pro využití v jednotlivých komunikačních systémech: <ul style="list-style-type: none"> ○ hračky a předměty denní potřeby ○ pochopení pojmů já, ty, můj, tvůj, mně, tobě ○ pozdrav, poděkování ○ rodina ○ slovesa a činnosti ○ věci osobní potřeby ○ části lidského těla ○ zdraví a nemoc ○ barvy ○ potraviny ○ kuchyně, nádobí ○ režim dne ○ ovoce, zelenina ○ práce na zahradě ○ domácí a volně žijící zvířata, ZOO ○ dopravní prostředky ○ povolání ○ vlastnosti a pocity • využití fotografií, barevné, černobílé • VOKS • verbální i nonverbální komunikace • podpora záměrné a účinné komunikace v třídním kolektivu • uplatnění záměrné komunikace • vyjádření aktuální potřeby používaným systémem • sociální čtení • globální čtení • reálné předměty (skutečný předmět se stává symbolem) • referenční předmět (konkrétní předmět odkazuje na určitou skutečnost) • komunikační tabulky • komunikátor (hlasový, zrakový výstup) • komunikační deník, používám v běžném životě

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>komunikační kniha</i> • <i>interaktivní tabule</i> • <i>využití IT technologií</i>
<u>CANISTERAPIE</u>	
<ul style="list-style-type: none"> • získat kladný vztah k živým zvířatům • projevovat pozitivní emoce • rozvíjet motoriku a koordinaci poloh 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>odbourávání či zmírnění strachu ze psů</i> • <i>zásady bezpečnosti při práci se psem</i> • <i>respektování potřeb svých i psa</i> <p><u>somatické podněty</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>polohování na zádech, na boku, vkleče přes psa, na bříše</i> • <i>spontánní cílený pohyb rukou</i> • <i>dotýkání se psa, hlazení, hlazení částí těla žáka uchem či ocasem psa</i> • <i>stimulace olizováním (masáže obličejové části a HK)</i> • <i>lezení a plazení směrem ke zvířeti</i> • <i>česání a kartáčování psa</i> • <i>pokládání granulí na různé části těla, určování jejich počtu</i> <p><u>vibrační podněty</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>působení dechu psa na zklidnění žáka při polohování</i> • <i>prohlubování dýchání při tělesném kontaktu se psem</i> <p><u>vestibulární podněty</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>přijímání nových poloh těla v prostoru</i> • <i>změny polohy</i> • <i>přecházení z polohy do polohy</i> <p><u>rozvoj komunikačních dovedností</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>vyprávění – popis psa (kolik má nohou, barva, srst, aj.)</i> • <i>ukazování jednotlivých částí těla</i> • <i>péče o psa</i> • <i>znalost psích plemen</i> • <i>vhodné využití volného času</i> <p><u>pohybové aktivity se psem</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>aportování</i> • <i>podlézání, plazení, přelézání, překračování</i> • <i>chůze, běh se psem na vodítku</i> • <i>rozepínání, zapínání postroje, vodítka</i>

9 Hodnocení žáků a autoevaluace školy

9.1 Hodnocení žáků

9.1.1 Pravidla pro hodnocení žáků

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se řídí platnou legislativou. Hodnocení žáka je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu. Výsledky vzdělávání žáka v základní škole speciální se hodnotí slovně. Hodnocení se provádí průběžně. Při hodnocení zohledňuje učitel druh a stupeň mentálního postižení žáka, jeho zdravotní stav a jeho individuální a věkové zvláštnosti, s akcentem na kultivaci žáka a rozvoj jeho schopností.

- Při hodnocení učitel přihlíží k úsilí vynaloženému žákem, k jeho postojům k učení, jeho snaze a míře jeho postižení.
- Učitel informuje nejméně každé čtvrtletí zákonné zástupce žáka o prospěchu žáka a jeho chování. V případě výrazného zhoršení prospěchu nebo chování žáka informuje učitel zákonné zástupce neprodleně.
- Ředitel školy dbá na jednotnost hodnotících měřítek všech učitelů.
- Žák školy, který nejméně 3 měsíce před koncem klasifikačního období navštěvoval školu při zdravotnickém zařízení a byl tam hodnocen, se po návratu do kmenové školy za toto období nehodnotí.
- Pokud přestupuje žák na jinou školu, poskytne škola, kterou žák opouští, této škole písemnou zprávu o jeho chování a hodnocení v jednotlivých vyučovacích a výchovných předmětech.

9.1.2 Způsob a kritéria hodnocení

K průběžnému hodnocení žáka používají učitelé známky. V nižších ročnících se při hodnocení zvyrazňuje kladná motivační úloha pěkných známek. V prvním ročníku jsou žáci hodnoceni též různými tištěnými obrázky. Učitel využívá širokou škálu hodnotících postupů v závislosti na obsahu a cíle výuky v daném předmětu. O všech hodnotících podkladech, které učitel použije pro závěrečnou klasifikaci, jsou žáci i jejich zákonní zástupci průběžně informováni. Základním kritériem úspěšnosti žáka v jednotlivých předmětech je nejen množství získaných informací, ale také úroveň ovládnutí potřebných klíčových kompetencí.

V hodnocení žákových výkonů by mělo převažovat hlavně kladné motivující hodnocení, jako je pochvala, uznání, povzbuzení, vyjádření kladného očekávání. Je důležité si uvědomovat, že při hodnocení se nehodnotí osoba žáka, ale konkrétní ověřovaný problém. Důležité je uplatňovat přiměřenou náročnost a pedagogický takt. Soustředíme se na individuální pokrok každého žáka (nesmí docházet ke srovnávání žáků se spolužáky a rozdělování na úspěšné a neúspěšné). Učitel sděluje žákovi hodnocení jeho výkonu bezprostředně po dokončení úkolu a poukazuje hlavně na klady jednotlivých hodnocených výkonů nebo výsledků žákovy činnosti.

Podklady pro hodnocení získává učitel zejména:

- soustavným sledováním výkonu žáka v průběhu vyučování,
- různými druhy prověřování jeho vědomostí, dovedností, postojů a návyků (praktické, pohybové, ústní, písemné, grafické),
- analýzou výsledků různých aktivit žáka zvláště se zaměřením na manuální zručnost, úroveň dosažené sebeobsluhy, celkovou sociální vyspělost a samostatnost,
- konzultacemi s ostatními učiteli, vychovateli, případně pracovníky SPC.

Vysvědčení

- Po projednání hodnocení v pedagogické radě vyplní třídní učitel vysvědčení na předepsaném tiskopise. Škola je žákovi vydá na konci prvního pololetí na určenou dobu a natrvalo na konci druhého pololetí.
- Na vysvědčení se uvádí slovní hodnocení žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech a slovní hodnocení jeho chování.
- Celkový prospěch se na vysvědčení vyjadřuje slovy prospěl(a) – neprospěl(a).
- Po ukončení povinné devítileté školní docházky se na vysvědčení zaznamenává: Žák splnil povinnou devítiletou školní docházku.
Po ukončení desetileté docházky absolvent základní školy speciální získává dle platné legislativy základy vzdělání. Tato skutečnost bude uvedena na vysvědčení v kolonce Doložka o získání stupně základního vzdělání.

Individuální vzdělávací plán

V odůvodněných případech je žák vzděláván dle vypracovaného IVP, a to na základě písemné žádosti zákonného zástupce žáka. Za jeho zpracování zodpovídá třídní učitel a ředitel školy.

IVP je vypracován ve spolupráci SPC, pedagogického pracovníka, asistenta pedagoga a zákonného zástupce.

Vyučující stanoví náplň vzdělávání s ohledem na možnosti a schopnosti žáka podle Školních vzdělávacích programů **Mozaika**, které jsou v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní školu speciální.

Komisionální přezkoušení, opravné zkoušky, postup žáka do dalšího ročníku

Komisionální přezkoušení a opravné zkoušky jsou upraveny platnou legislativou.

Způsoby hodnocení na vysvědčení

Výsledky vzdělávání žáka v základní škole speciální se hodnotí slovně, využívá se forem širšího slovního hodnocení nebo formalizované slovní hodnocení.

Formalizované slovní hodnocení (díl I)

Předmět	1	2	3	4	5
Chování	velmi dobré	uspokojivé	neuspokojivé	---	---
Čtení	čte samostatně s porozuměním	čte s pomocí a částečným porozuměním	čte s pomocí	čte pouze s trvalou pomocí	učivo dosud nezvládá
Psaní	píše samostatně, čitelně	píše úhledně	píše s pomocí	píše jen s trvalou pomocí	učivo dosud nezvládá
Matematika	počítá přesně a pohotově	počítá s drobnými chybami	počítá s pomocí	počítá jen s trvalou pomocí	učivo dosud nezvládá
Informatika	učivo dobře zvládá	učivo zvládá	učivo zvládá s pomocí	učivo zvládá pouze s trvalou pomocí	učivo dosud nezvládá
Věcné učení	učivo dobře zvládá	učivo zvládá	učivo zvládá s pomocí	učivo zvládá pouze s trvalou pomocí	učivo dosud nezvládá
Člověk a společnost	učivo chápe a správně reprodukuje	učivu rozumí, na otázky správně odpovídá	učivo částečně zvládá	učivo zvládá jen s trvalou pomocí	učivo dosud nezvládá
Člověk a příroda	učivo chápe a správně reprodukuje	učivu rozumí, na otázky správně odpovídá	učivo částečně zvládá	učivo zvládá jen s trvalou pomocí	učivo dosud nezvládá
Hudební výchova	má dobrý hudební sluch i rytmus, pěkně zpívá	rád zpívá, má dobrý rytmus	rád zpívá a poslouchá hudbu	rád poslouchá hudbu	dosud nemá vztah k hudbě
Výchova ke zdraví	učivo chápe a správně reprodukuje	učivu rozumí, na otázky správně odpovídá	učivo částečně zvládá	učivo zvládá jen s trvalou pomocí	učivo dosud nezvládá
Tělesná výchova	je obratný a snaživý	je méně obratný, ale snaží se	snaží se	je méně obratný, cvičí s pomocí	při cvičení potřebuje velkou pomoc
Pracovní a výtvarná výchova	je tvořivý a zručný	je tvořivý, pracuje s malou pomocí	při práci vyžaduje vedení	při práci potřebuje pomoc a vedení	práce se mu zatím nedaří

Formalizované slovní hodnocení (díl II)

Předmět	1	2	3	4	5
Chování	velmi dobré	uspokojivé	neuspokojivé	---	---
Rozumová výchova	učivo dobře zvládá	učivo zvládá	učivo zvládá s pomocí	učivo zvládá jen s trvalou pomocí	učivo dosud nezvládá
Smyslová výchova	učivo dobře zvládá	učivo zvládá	učivo zvládá s pomocí	učivo zvládá jen s trvalou pomocí	učivo dosud nezvládá
Hudební výchova	je samostatný a aktivní v hudebních činnostech	aktivně se zapojuje do hudebních činností	se zájmem poslouchá hudbu	do hudebních činností se zapojuje pasivně	dosud nemá vztah k hudbě
Pracovní a výtvarné činnosti	je tvořivý a zručný	je tvořivý, pracuje s malou pomocí	při práci vyžaduje vedení	při práci vyžaduje pomoc a vedení	práce se mu zatím nedaří
Pohybová výchova	je obratný a snaživý	je méně obratný, ale snaží se	cvičí s pomocí	tělesné aktivity zvládá jen s trvalou pomocí	do tělesných aktivit se dosud nezapojuje

Předměty speciálně pedagogické péče a Řečová výchova se neklasifikují.

Celkové hodnocení

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- **prospěl(a)**

Žák prospěl není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu odpovídající slovnímu hodnocení 5 (nedostatečný).

- **neprospěl(a)**

Žák neprospěl, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen stupněm prospěchu odpovídající slovnímu hodnocení 5 (nedostatečný).

- **nehodnocen(a)**

Stupeň celkového hodnocení „nehodnocen(a)“ se použije pouze na konci 1. pololetí, a to v případě, že žáka nelze pro závažné objektivní příčiny hodnotit na konci 1. pololetí ani v náhradním termínu. Pokud žáka nelze hodnotit na konci 2. pololetí, použije se stupeň „neprospěl(a)“.

9.2 Autoevaluace školy

9.2.1 Oblasti autoevaluace

- průběh vzdělávání
- materiální, technické, ekonomické, hygienické a další podmínky ke vzdělávání
- školní klima a vzájemné vztahy se zákonnými zástupci a okolím
- výsledky vzdělávání
- řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- soulad realizovaného školního vzdělávacího programu s rámcovým vzdělávacím programem pro základní školu speciální – vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením, těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami

9.2.2 Cíle a kritéria autoevaluace

Cílem autoevaluace školy je zajistit aktuální informace o stavu školy a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy.

Kritéria autoevaluace jsou stanovována pro jednotlivé dílčí cíle, které si škola stanovuje na každý školní rok. Jedním z kritérií evaluace školy je kladné hodnocení ČŠI a veřejnosti, spokojenost žáků, učitelů a zákonných zástupců.

9.2.3 Nástroje autoevaluace

Pro sebehodnocení používá škola řadu různých nástrojů tak, aby výsledný obraz fungování školy byl co nejobjektivnější a komplexní.

Informace získáváme prostřednictvím společenských a veřejných aktivit a při realizaci školních projektů.

10 Distanční vzdělávání

Na základě ustanovení §184 a zákona č. 561/2004Sb., Školského zákona, kdy z důvodu nařízení karantény podle zákona o ochraně veřejného zdraví není možná osobní přítomnost většiny žáků z nejméně jedné třídy, studijní skupiny, oddělení nebo kurzu ve škole nebo většiny dětí, pro které je předškolní vzdělávání povinné, z mateřské školy nebo z odloučeného pracoviště nebo z nejméně jedné třídy, ve které se vzdělávají pouze tyto děti, poskytuje škola dotčeným žákům vzdělávání distančním způsobem.

V případě, že je nařízením karantény, nebo mimořádnými opatřeními Krajské hygienické stanice (KHS) nebo opatřeními Ministerstva zdravotnictví (MZd) znemožněna osobní přítomnost žáků ve škole, pak mohou nastat následující situace:

1. Pokud se onemocnění či karanténa týká více jak poloviny žáků konkrétní třídy, škola pro tyto žáky zajišťuje distanční vzdělávání. Ostatní žáci se nadále vzdělávají prezenční formou.
2. Pokud je z důvodu nařízení karantény nebo kvůli mimořádným opatřením KHS nebo plošným opatřením MZd zakázána přítomnost žáků ve škole alespoň jedné celé třídy, škola poskytuje pro tuto třídu/třídy vzdělávání výhradně distančním způsobem. Pokud je zakázána přítomnost všech žáků, přechází na distanční výuku celá škola. Pokud je nařízeno distanční vzdělávání, stává se pro žáky povinným.
3. Distanční vzdělávání je povinné pro všechny žáky.

Distanční výuka probíhá prostřednictvím platformy zvolené vedením školy a vyučujícími pedagogy, např. Microsoft Teams, Moodle, WhatsApp, Messenger, Skype, Snapchat apod. S konkrétním způsobem komunikace seznámí žáky a jejich zákonné zástupce vyučující pedagog před zahájením distanční výuky.

Komunikace se zákonnými zástupci žáků probíhá prostřednictvím e-mailů a v pracovní době také telefonicky.

Škola vždy přizpůsobí distanční výuku zdravotnímu stavu a individuálním podmínkám žáka a také personálním a technickým možnostem školy. Distanční výuka se řídí „Principy a zásady úspěšného vzdělávání na dálku“ a dalšími předpisy v platném znění.

Distanční výuka může být po zvážení zavedena i u žáků, kteří se ze zdravotních důvodů nemohou dlouhodobě vzdělávat ve škole, případně i u žáků, kteří mají na základě doporučení lékaře a SPC sníženou hodinovou časovou dotaci.

Zásady při distanční výuce

1. Přizpůsobovat výuku možnostem a schopnostem žáků.
2. Nepřeceňovat možnosti rodičů a žáků při vzdělávání na dálku, ani jejich možnosti nepodceňovat.
3. Usilovat o častou zpětnou vazbu a také ji poskytovat.
4. Optimálním přístupem diferencovat obtížnost úkolů.
5. Zadání úkolů formulovat jasně a konkrétně, ověřit si, zda žáci vědí, co se od nich očekává.
6. Stanovovat reálné termíny plnění úkolů.

Řešení absence žáků

Nemohou-li se žáci distanční výuky zúčastnit, mají povinnost se neprodleně omluvit svému pedagogovi a na e-mail školy. Nepřítomnost žáka při synchronní výuce může být považováno za neomluvenou absenci z výuky.

Hodnocení žáků v době distanční výuky

Hodnocení je vykonáváno v souladu s pravidly hodnocení tohoto ŠVP. Průběžná formativní zpětná vazba může významným způsobem podpořit motivaci pro další práci žáka.

1. Průběžné hodnocení:

V průběhu výuky distančním způsobem hodnotíme žáky motivačně.

2. Závěrečné hodnocení:

Při závěrečné klasifikaci hodnotíme slovně, využívá se forem širšího slovního hodnocení nebo formalizované slovní hodnocení.

Ochrana osobních údajů při distanční výuce

1. Škola jako správce osobních údajů zpracovává pro účely realizace distanční výuky osobní údaje žáků, a to jejich telefonní číslo, e-mailovou adresu a uživatelské jméno na komunikačních platformách specifikovaných shora. Právním důvodem zpracování je plnění zákonných povinností dle ustanovení § 184 a zákona č. 561/2004 Sb., Školského zákona a plnění úkolů ve veřejném zájmu spočívajících v zajištění distanční výuky. Osobní údaje žáků a jejich zákonných zástupců mohou být předány pouze zpracovatelům osobních údajů.
2. Žákům a jejich zákonným zástupcům se během distanční výuky zakazuje pořizování fotografií nebo videozáznamů ostatních žáků a vyučujících bez jejich výslovného a písemného souhlasu. V případě udělení souhlasu s pořizováním záznamu pro osobní potřebu výuky žáka nesmí být takto získané záznamy žádným způsobem dále šířeny a zpřístupněny třetím osobám.